A

no no!

31

EX MUNIFICENTIA
FERDINANDI III. M. E. D.
DIE 3. IUNII 1791.

Joachimus Cam ... Norim

Anno domini 1 5 7 8

... ist zweyd und zwelgelautt

... alle ding zum besten ...

11

31

31

FABELLÆ AESOPICAE QVAE-DAM NOTIORES, ET IN SCHOLIS VSITATAE, PAR-tim excerptæ de priori editio-ne, partim nunc primum compoſitæ

A

Ioachimo Camerario.

BIBLIOTECA NAZIONALE 1872 FIRENZE

LIPSIAE.

CVM PRIVILEGIO.

PHILIPPVS MELANCHTHON CHRISTOPHORO ZIEGLERO, VIRI Clariſsimi D. Bernhardi Ziegleri Doctoris Theologiæ filio, S. D.

SICVT AGROS VARIE EXERCERI ſubigi, molliri, & ad accipiendã fouendaque ſemina præparari oportet: ita rudes & teneras mentes neceſſe eſt doctrina multiplici, & magna arte excitari & excoli, vt virtutem intelligere incipiant, & eius amore accendantur & inflammentur. Quare in literis res eædem varie proponuntur: Primum traduntur nuda præcepta, vt in Decalogo, aut alijs legum monumentis, deinde hiſtoriæ adduntur, in quib. monſtrantur præceptorum exempla,placidi exitus honeſtorum conſiliorum: Contra vero pœnæ ſcelerum triſtes & horrendæ. Sumunt & poëtæ heroici & tragici ex hiſtorijs argumenta, eaq; omnibus eloquentiæ luminibus ornant, vt magna vi in pectora & animos lectorum & ſpectatorum imagines omnium vitæ officiorũ penetrent. Eandem doctrinam Comœdiæ tradunt, quæ fictis perſonis,res veras imitantur,& pingendis hominum conſilijs & moribus, quid deceat, & quid fugiendum ſit, oſtendunt. Accedit & Philoſophia, quæ vt leges muniat, cauſſas neceſſarias in natura oſtendit. Præter

has formas doctrinæ virtutis, reliqua eſt pictura, quæ oſtenditur in fabulis ſeu apologis, vbi naturarum collatione repræſentantur mores. Tyranni effigies eſt lupus, modeſti ciuis ouis, veteratoris vulpecula. Per has formas omnes ducenda ſunt ingenia, & res eædem magna varietate inculcandæ ſunt, vt paulatim rudes animi intelligere virtutem, & honeſta vitæ officia, & regere mores conſilio & ratione aliqua diſcant. Nec exiguus hic labor eſt, nec ſubito aſſuefieri animi poſſunt. Ideo magna varietate exercitiorum opus eſt. Ac interim ſemper addenda eſt doctrina, qua ſe Deus patefecit & commonefaciendæ ſunt mentes, hunc poſtulare diligentiam in regendis moribus, hunc vindicem fore contumaciæ & petulantiæ. Sed in tam varijs doctrinæ formis plurimum gratiæ habent fabulæ ſeu apologi. Nam collationes, quæ ſimilitudinem humanorum morum, in animantibus, aut alijs naturæ partib. oſtendunt, lucem rebus afferunt. Et per ſeſe iucunda & ſuauis eſt aſpectio naturæ in tanta rerum varietate.

Ideo ſemper omnium ætatum, omnium hominum, ſapientum & populi iudicijs, magnus honos fuit fabulis, id eſt, imaginibus illis vitæ. Imo & Deus multas res maximas talibus picturis ſignificauit. Quid ſimilius eſt apologo, quam quod ſcribitur in Geneſi? Coruum in diluuio ex arca emiſſum, non reuerſum eſſe, Columbam reuerſam eſſe roſtro

geſtantem

geſtantem ramum oliuæ. Quid venuſtius hac pictura cogitari poteſt? In gubernatione vitæ, & doctrinæ ſtudijs ſalutare eſt & felix curriculum eorum, qui non deſerunt arcam, id eſt, Eccleſiam. Ita ſunt reduces columbæ, Eſaias, Ioannes, Paulus, Auguſtinus, & Principes pij, vt Dauid, Ioſias, Conſtantinus, & alij denique omnes, qui conſilia ſua referunt ad iuuandam & ornandã Eccleſiam. Et contra corui, id eſt, qui aſpernantur Eccleſiam, pernicioſi & infelices ſunt, vt Arius, Seruetus, Muſtela, Epiſcopi Epicuræi, & ſimiles. Erit autem explicatio illuſtrior, ſi naturas etiam harum volucrum conſideres. Quam tetra ingluuies eſt corui? quam dira vox? quæ crudelitas? Hæc congruunt ad mores eorum, qui ventris cauſſa defendunt doctrinam impiam, & exercent ſæuitiam in homines modeſtos recte ſentientes. Simile eſt apologo & Samſonis ænigma, quod in cõſilio propoſitum eſt. Quia phyſica ratio eſt, cur apes ex leonum aut boum cadaueribus naſcantur, ſicut ex equis crabrones, ex aſinis ſcarabei, ex hominibus ſerpentes. Eſt autem in ænigmate, vt in apologo mirifica pictura: Ex leone mortuo naſcitur examen apum, id eſt, ex Chriſto mortuo naſcitur Eccleſia, & cibus dulciſsimus reſtituens vitam hominibus. Tales ſunt multæ imagines apologorum ſimiles in doctrina cæleſti. Voluit enim & Deus ipſe res eaſdem magna varietate proponere, vt

ſtudia accenderet, & commonefactiones haberemus de rebus maximis illuſtres.

Cum igitur vtile ſit inſtillari animis tales narrationes figuratas, vt ſunt mythi aut apologi, valde laudandum eſt conſilium viri clariſsimi doctrina & virtute præſtantis Ioachimi Camerarij, qui & collegit ex optimis autoribus tales narrationes, & eas genere ſermonis puro, nitido & vere Latino expoſuit, & addidit epimythia ſeu fabularum interpretationes, quæ monent, ad quam vitæ partem ſingulæ accommodandæ ſint. Ita & pectora format, & aſſuefacit linguam ad recte loquendum, quæ duo ornamenta ſunt hominum præcipua.

Etſi autem ſcio tibi Zieglere patrem, qui conſilio & eruditione excellit, hortatorem fore, vt hoc volumen fabularum non ſolum legas, ſed prorſus ediſcas, & vt veteres de Æſopo dicebant, vt ex Ariſtophane apparet, conteras: tamen vt meam quoq; opinionem cum patris iudicio congruere ſcias, idem tibi præcipio, vt cum iam Latine loqui incipies, nunquam de manu has fabellas deponas. Hinc vtiles admonitiones de omnibus vitæ officijs, & ſermonem Latinum ſumes. Vt autem tibi hoc præcipio, ita ſum hortator mei loci hominibus, id eſt ijs, qui paſsim docent literas in ſcholis, vt hunc ipſum libellum ſuis alumnis proponant, & ad fabularum cognitionem atque amorem inuitent tenera

ingenia. Multæ enim vtilitates concurrunt. Diſcuntur hic vitæ præcepta, genus ſermonis hinc purum ſumitur, præparantur ingenia ad intellectum figurarum & allegoriarum, quæ multæ ſunt in doctrina cœleſti. Et conſuetudo apte & in loco miſcendi fabulam ſermoni inter amicos, magnum decus eſt, & non ſolum comitatis, ſed etiam prudentiæ laudem affert. Vt nuper amicus quiſpiam, in grauiſsimo ſermone de Repub. cum ſtomacheretur, collegia quæ tenent ampliſsimas opes, ſtudiorum tuendorum cauſſa, nihil fere decidere inde ad fouendas ſcholas, hunc narrauit apologum: Ruſticus egens ac eſuriens, in itinere Mercurium orat, vt ſibi offerat aliquid mercium, quas iam in via relictas inueniat, ac pollicetur dimidium ſe illius templo dedicaturum eſſe. Pergit ruſticus dicta prece, bona cum ſpe: cumque iam ſtadium vnum atque alterum emenſus eſſet, inuenit plenos calathos amygdalarum & palmularum. Etſi auiditati ruſtici ac ſpei non reſpondebat hoc munus, tamen fecit ſapienter, quod dicitur: ὅτι δῶτις ἐπαίνει: boni conſulit mercem nullo quæſitam ſumptu aut labore, properat igitur in forum, vt inde aliquid pecuniæ lucretur. Sed properanti occurrit Mercurius, ac prius partiri prædam iubet. Hic callide ruſticus memorem ſe promiſsi fore inquit, ac dimidium daturum, videlicet amygdalarum putamina, & palmularum nucleos.

Tum abrumpens fabulam ille inquit: Hoc modo Canonici cum ſcholis communes facultates partiti ſunt. Hæc narratio non ſolum illuſtri imagine pinxit ſcholarum & literarum neglectionem pernicioſam vitæ communi, ſed etiam narranti ornamento erat. Multum profutura eſt conſuetudo recitandi tales narrationes ad comparandam boni ſermonis copiam. Hæc vtilitas ſi ſola pateretur, tamen magna eſſet: Sed accedunt aliæ, quod & iudicium acuitur, & alitur rerum cognitio, hac tanta varietate imaginum, quæ ex tota natura ſumuntur, & lepos affert comitatem, quæ virtus eſt magnum ornamentum hominis, & ſæpe incenſos odijs aut ira, ſubito lenit, ſæpe mœſticiam pellit, & animos traducit ad affectus vtiles ijs negocijs, quæ gerenda ſunt, vt de comitate ſapientiſsimi homines multa præceperunt. Legant igitur & ament has fabulas ſtudioſi omnes, & ad eas, tanquam ad ſpeculum, vitam conferant: quod ſi facient, animaduertent doctrinam de multis rebus in vita neceſſarijs, in his imaginibus propoſitam eſſe. Bene vale chariſsime fili, & feliciter diſcito literas & diſciplinas Eccleſiæ DEI vtiles.

Menſe Martio.

PHI-

PHILIPPVS MELANCH-
THON CLARISSIMO VIRO
Bernhardo Zieglero, Doctori Theologiæ, amico ſuo cariſsimo,

S. D.

NEMO POTEST MVLTA SImul facere, eademque recte facere omnia, inquit Xenophon. Scis enim quid ille in vltimo libro inſtitutionis Cyri ſui diſputet, vir profecto ſapiens, cum quidem vtatur exemplis varijs officinæ, de bonitate epularum regiarum, quas ſuauiſsima eſſe hoc argumento probat, quia ſinguli ſingulorum ſint ciborum artifices, atque concludit: ἀδυνάτον εἶναι πολλὰ τεχνώμενον ἄνθρωπον πάντα καλῶς ποιεῖν. Verum me non modo argumentatio elegantiſsima Xenophontis, ſed meæ etiam miſeriæ hoc docent: Qui dum multa ſcribo, vel incipio potius, nihil vel abſoluere vel certe perficere poſſum. Sed mitto tamen tibi προοίμιον προσφωνηθὲν filiolo tuo, quem iſta etiam ætate à te tali parente ad conſpectum literarum noſtrarum adduci ſcio. Hoc illi fortaſſe proderit, tibi quidem gratum eſſe conſilium hoc noſtrum neceſſe eſt. De toto autem ſcripto vos ſtatuetis, an addendum hoc ſit operi elegantiſ-

ſimō ac nitidiſsimō Ioāchimi noſtri: Nam meæ orationis filum nouiſtis, officium meum tibi probatum volui. Doct. Alexandro Aleſio mitto ſcriptum leuiſsimum & plane ληρῶδες, Vuintonienſis, de quo literis ad ipſum meum conſilium ſignificauit. Bene vale, x v. Cal. April.

GALLVS REPERTOR VNIONIS.

GALLVS GALLINACEVS IN *ſterquilinio, dum ſimetum eruit, vnionem reperit. Quo conſpecto: Quid mihi, inquit, tam precioſa re inuenta opus eſt? Me tritici granum oblatum magis iuuaret. Nulli enim vſui mihi eſſe poteſt. Neq; item ego te tollere, & honorem ac ornamentum tibi conciliare ſcio. Ita in neutro alter vtilitatem aliquam reperit.*

Fabula dicitur ijs, quibus indignis ſæpe fortuna ſplendorem & bona offert, quæ & ipſi ſuſtinere nequeant, & ſæpe etiam infamare ſoleant.

Lupus & Agnus.

STABAT SVPRA AGNVM IN *ripa fluminis lupus, qui cum vellet, ſi deuoraſſet illum, hoc iure feciſſe videri: Cur tu, inquit, toruo vultu & minacibus verbis, ſceleſte, puras vndas inquinas? vt ad me defluant turbidæ. Egone? inquit timens & trepidans agnus, qui infra te aſtiti, & à quo ad me illæ deferuntur. At enim maledicis, inquit lupus, neq; recordare quam pœnam ob petulantiam linguæ pater tuus perſoluerit ante menſes ſeptem. Non ego tum, inquit agnus, procreatus fui. Scin' vero, lupus inquit, quam vaſtum reliqueris nuper campum omnibus herbis nudatum: Nunquam hoc, inquit agnus, factum reperies: neq; ego omnino, cum dentibus caream, facere potui. Tandem lupus: Tu quidem, inquit, ſatis dicaculus es & diſertus*

ſertus, ego tamen laute cœnarę decreui, atque ita correptum agnum deuorauit.

Fabula narratur de impudentia facinoroſorum.

Mus & rana.

MVS RANAM INVITARAT, *cumq́ illam in penum repletum vario genere eſcarũ introduxiſſet, Mi ranũcule inquit, paſcere hilariter, & exple te præſentibus bonis: nihil enim arbitror te deſideraturum omnium, quæ gulæ apta habeantur. Rana inuidens tantam felicitatem muri, quem videret in delicijs ſummis quotidie viuere, cum ipſa in limo tabeſceret: cupiens illum perdere, gratum ſimulat animum verbis, Muremq́ viciſſim ad ſéſe inuitat, ſed non, inquit, pari apparatu te excipiam, noſtras tamen etiam opes qualeſcunq́ volo ſpectes. Cæterum, quia tibi in aquis verſari inſuetum eſt, ne quo aberres, filo tuum meumq́ calcem alligabo, atque ita domum noſtram deducam. Placebat conſilium ſtolido, adq́ ranam annectebatur: Quæ in paludem deſiliens, & profundum petens, illum miſerum & ſero ſapientem, ſub vndas periturum vnà trahebat. Qui cum cerneret ſe ſuffocandum: Ego quidem, inquit, tam indignam mortem vlciſci non potero, hoc tamen ſcio, vltore me non cariturum. Rana eo ſermone nihil mouebatur. Poſt breue tempus, ſuper aquas murem natantem miluius videt, quem dum in cibum ſibi aufert, appendentem etiam ranam attrahit, & viuam poſt murem dilaniat.*

Hanc fabulam alij ita exponunt, vt narrent, bellum quodam tempore geſſiſſe murem cum rana, atq́

fuiſſe inſidiatum murem, huius autem inſidias repuliſſe ranam viribus ſuis. Cum autem vterq; in alterum vt hoſtem intentus, nihil præterea cogitaret aut metueret, inuolaſſe in bellatores miluium, & correptos ambos illos deuoraſſe.

Fabula hac ſubijciunt atq; monent, non pati Deum ſceleratam audaciam eſſe impunitã, & hanc eſſe factionum naturam, vt per ipſas ad interitum ac perniciem ciuium via aperiatur externis hoſtibus.

De Cane & fruſto carnis.

FEREBAT CANIS SECVNDVM *flumen decurrens, raptum alicunde carnis fruſtum, cuius imago cum in aquis appareret: Canis auidus, illam, quaſi alterum fruſtum vndis innatans, appetit, ſed dum pandit rictum, vt aſſumat, id quod tenuerat, amittit.*

Fabula docet, auariciam & infinitas cupiditates detrimentoſas eſſe.

Leo, Iuuenca, Capra, Ouis.

SOCIETATEM IVNXERANT *Leo, Iuuenca, Capra, Ouis. Parta autem præda in portiones æquales quatuor diuiſa, Leo, prima ait, mea erit: Debetur enim hæc præſtantiæ meæ. Tollã & ſecundam, quam meretur robur. Tertiam vendicat ſibi eximius labor & defatigatio mea. Quartam qui ſuam eſſe voluerit, is ſciat ſe habiturum me inimicum. Quid facerent imbecilles beſtiæ, aut quis refragari leoni, vel illum infeſtum habere ſibi vellet? Vniuerſam igitur ipſe prædam ſolus tenuit.*

Hac

Hac fabula docemur, ijs, qui potentũ conſuetudine implicentur, & inſolentiam horum ferendã eſſe.

Lupus & Grus.

INHAESERAT OS IN FAV*cibus lupi,mercede igitur conducit gruem,qui inſerto roſtro in rictum ſuum os de faucib.extrahat. Hoc longitudine colli facile grus effecit. Cum autem mercedem poſtularet, ſubridens lupus, & dentibus infrendens: An tibi, inquit, merces parua videtur, quod caput incolume retuleris de lupi faucibus?*

Fabula in eos dicitur, qui ſeruati de malis, erga ſalutis ſuæ autores ingrati reperiuntur.

Agricola & Anguis.

REPERTVM ANGVEM FRI*gore pene mortuum agricola miſericordia motus, fouere ſinu, & ſubter alas recondere. Anguis recreatus calore,vires recepit,ac confirmatus, agricolæ pro merito ipſius ſummo, letale vulnus inflixit.*

Fabula demonſtrat eam mercedem,quam rependere pro beneficijs mali conſueuere.

Aper & Aſinus.

OBVIAM FACTVS APRO A*ſinus crebros cacchinnos erũdens, etiam familiariter illum compellare non dubitauit: Salue mi fratercule, inquit, ſalue: Quamdiu eſt, quod te his in locis non aſpicimus? vbi nam gentium moratus? & percontari deinde,nunquid afferret noui? quid narraret? Poſtremo etiam ſuam operam illi deferre, & roga-*

& rogare nunquid vellet? Aper cum irritaretur ineptijs ſtolidi aſelli, iratus, caputq́ quaſſans: Non tamen ego, inquit, fatui iſtius ſanguine contaminabo fauces meas, & præterijt, relinquens ignauum & vecors animal.

Fabula duo monet, alterum, vt potentiores veniam interdum dare ſtulticiæ diſcant: alterum, ne contra præſtantes ſe ſtolide humiliores inferant.

Duo mures.

OLIM MVS RVRI GENITVS *& educatus, vrbis alterum murem incolam & habitatorem ad ſe inuitauit, eumq́ deductum in nequaquam ſplendidum cauum ſuum, quamuis eſſet ætate & cura ad rem attentior, accipit tamen liberaliter, neq́ in ſua paupertate quæſitis parcit, ſed omnia promit benigne & libenter. Apponit igitur hoſpiti cicer, quod pridem ad feſtos dies celebrandos & lautiores epulas ſepoſuerat. Subſternit illi auenam, vuarumq́ plerosq́, ſed & alios quoſdam acinos aridos profert: tum etiam fruſtula ſuccidiæ. Cupiebat enim omni ratione opiparam cœnam dare hoſpiti, & varietate vincere ſingulorum faſtidium. Atque hic ſuperbe & contemtim arrodere dapes, cum paterfamilias ipſe in recenti palea accumbens, farre & lolio paſceretur, & cibos vnctiores magiſq́ delicatos relinqueret hoſpiti. Qui tamen neq́ ſtudium neq́ voluntatem illius boni conſulens: Quæ, inquit, ſtulte dementia eſt? vt hæc ſola loca ſiluarum atque montium incolere in omnium rerum penuria libeat? An non venit in mentem tibi, mortalem vi-*

lem vitam omnibus animantibus naturam eſſe largitam? in qua, dum durat, ſi tibi benefacias, tamen eſſe hoc haud longinquum: Si vero occaſionem iſtam amiſeris, nunquam in morte poſtea eandem oblatum iri. Quod ſi te forte miſeriæ & famis, atq; huiuſce cultus, & victus aſperi pœnitet, age in vrbem te mecum, & ad homines confer, vbi in ſumma copia degere, & maximis voluptatibus perfrui poſſis. Mouere iſta animum ruſtici muris, & mox, imus igitur, inquit. Profecti igitur, cum ſtrenue reptaſſent, venere tandem ad vrbem:

Iamq; fere mediam cœli nox humida metam
Contigerat, fuſiq; vrbis per mœnia cuncti
Conticuere, ſopor feſſos complectitur artus:

Cum domum ſubeunt hominis diuitis, & omnium rerum copia abundantis, in qua manebat vrbanus muſculus. Atque ibi inductus ruſticus in triclinium collocatur ſuper auratos eboratoſq; lectulos, qui purpuratis & conchiliatis veſtibus eſſent inſtrati. Ipſe de reliquijs, quæ erant varie & multiplices, agitati pridie illius diei conuiuij, afferre ſedulo belliſſima quæq;, & miniſtrare ſtudioſe hoſpiti, vtque hilare veſcatur ijs, quæ maximè placeant, hortatur. Ruſticus inter hæc beatum ſe putare, & in ſumma lætitia lautiſſimis cibis ſeſe replet, eamq; vitam expetendam, ſuam miſeram eſſe prædicat: cum ſubito fores ſtrepunt, & cardines ſonant, hominumq; & canum voces exaudiuntur. Ibi conuiuæ muſculi diſcurrere & trepidare: inprimis autem ruſticus, cui, vt externo, omnia eſſent inſueta & ignota, tandem reddito ſilentio, & turba ſedata, tremens

toto

toto corpore & ſubſiliente corde ruſticus: non mihi placet hæc vita, & vale, inquit amice. Ego intra ſiluas & montes ad tenuem victum & eruilias meas reuertor. Malo enim in ſecuritate pauper, quam in opulentia maxima ſolicitus ſemper & anxius viuere.

Docet fabula, optimum eſſe, vt quiſq; ſua ſorte contentus viuat, neq; ſplendore fortunæ ad curas & anxietates occultas inuitari ſe patiatur. Hanc Horatius fabulam copioſe verſibus deſcripſit, libro 2. Satyra 6. quem locum nos quaſi reddere ſtudumus expoſitione noſtra.

Aquila & Cornix.

FEREBAT VNGVLIS *teſtudinem aquila, quam roſtro ſæpe fruſtra tundebat, perfringere enim non poterat, Huic occurrens cornix: Conſilio, inquit, opus eſt hera: non enim vires omnia conſicere poſſunt. Puto enim & te audiiſſe quod fertur:*

Conſilium eſt melius quam vis, cum ligna ſecantur.
Conſilium incolumem ſæua inter flumina nauem
Ventorum, motis pelagiq; gubernat in vndis:
Conſilio celeres ſuperantur in æquore currus.

Conſilio igitur & ratione tu quoq; potiere eſca intra teſtam abdita, non vi. Quid igitur ſuades vt faciam? inquit aquila. In altiſſimas cœli plagas ſubuolabis, inquit cornix, atq; inde demittes in hanc rupem teſtudinem, ita afflicta ad ſaxum rumpetur teſta, & caro nudabitur. Paruit aquila, & ita, vt cenſuerat cornix, fecit, ac teſtudo quidem commi-

nuta, ſed cibo aquila fraudata fuit. Nam priuſquam illa deuolare poſſet, cornix deuorauerat omnia.

Docet fabula, calliditate conſiliorum munitiſſima quoq; expugnari.

De Coruo & Vulpe.

SVSTVLERAT CORVVS *alicunde caſeum, & cum illo in altam arborem ſubuolauerat. Vulpecula quæ caſeum concupiſſet, ita illum adorta callide fertur, cum primum formam & nitorem pennarum & laudes augurij collaudaſſet: Plane, inquit, te ſummi Iouis volucrem eſſe dicam, ſi audiero etiam vocem & cantum dignum reliquis virtutibus tuis. Coruus laudibus Vulpis inflatus, clamorem edere quam maximum poſſet. Ita de aperto roſtro delapſo caſeo potita vulpes, irridens illum: Nihil, inquit, tibi deeſt corue, præter cor.*

Fabula docet, aſſentationes & deridendos & comedendos alijs, vt Terentius ait, exponere eos, qui illis delectentur.

Leo ſenex.

LEO CONFECTVS SENIO, *vixq; debilia membra trahens, amiſſis viribus, ab animantibus reliquis non modo contemtus, ſed vltro etiam appetitus fuit vſq; adeo, vt aſellus etiam, inertiſſima beſtia, calce ferire miſerum non reformidaret. Tum fortunam ille deplorare ſuam, & meminiſſe, quanto olim robuſtiſſimis quoque beluis terrori fuiſſet, qui nunc ea contumelia, conſumto robore, afficeretur.*

Fabula

Fabula potentes & honores atque magiſtratus conſecutos hortatur, vt ita ſe in illis gerendis teneant, ne cum vel fortuna mutata, vel hi depoſiti fuerint, alijs ipſi ludibrio ſint.

Aſinus & Catulus.

VIDEBAT ASINVS AMANTER *complecti patremfamilias catulum, qui inſiluerat in gremium illius. Idem & ipſe igitur ſperans, ſi pariter aſſultaret domino, euenturum ſibi: in illum ſe infert, & vt rebatur, abblanditur hero. Sed hic ineptias & peruerſum ſtudium repulit, & fuſtibus correxit ſtulticiam illius.*

Docet fabula, ne affectemus ea, quæ natura negauit, neue obtrudamus inuitis officia noſtra.

Leo & Muſculus.

LASCIVE DISCVRRENTES *circum leonem dormientem muſculi, vnum ita agitauere incurſione ſua, vt in dorſum beſtiæ deferretur. Qui à leone captus, deprecari vitam ſuam, & excuſare imprudentiam facti. Leo etſi erat commotus, ignouit tamen muſculo, & tam contemtum animalculum inuiolatum dimiſit. Paulo poſt incautius prædam veſtigans, in laqueos incidit, quibus aſtrictus rugitum maximum edidit, ad quem procurrens muſculus, cernenſq; in vinculis eum, qui ſibi dudum vitam petenti conceßiſſet, gratiam pro beneficio relaturus, accedit ad laqueos & illis corroſis, leonem omni periculo liberat.*

Docet fabula, & nullius exiguitatem atq; impotentiam ſpernendam, & gratiam beneficÿs referendam eſſe.

Coruus.

CORVVS GRAVI MORBO *laborans: Mater, inquit, deos interpella pro ſalutē meâ, & à lacrimis tempera. Cui reſpondit mater: Vereor, vt meas preces vllum numen exauditurum ſit: Nullius enim tu victimis vnquam peperciſti.*

Fabula docet, quibus ſecundis rebus plurimi fuerint inimici, eos non facile amicos in aduerſis reperire.

Hirundo & Auiculæ.

CVM LINVM SERERETVR *monuit reliquas auiculas hirundo, ſecum vt eruerent ſemina, de quibus relictis, exoritura eſſet herba nocentiſſima auium generi. Sed hoc illis cum non probaretur, rurſus enatam primum & teneram herbam vt euellerent hortatur. Cum vero neque hoc facere vellent, ipſa de ſiluis & ſolitudinibus, ad hominum conſuetudinem, & in oppida ſe contulit. Paulo poſt maturum linum carpitur, & retia nectuntur, & capiuntur auiculæ, ſero deplorantes neglectionem ſalutaris conſilÿ.*

Fabula oſtendit, verum eſſe quod dici ſolet: Qui conſilium bonum reſpuat, eum accerſere perniciem ſibi.

De Ranis & Ioue.

PETIISSE QVODAM TEM- *pore*

pore à Ioue ranæ dicuntur, ſibi vt regem præficeret. Exoratus Iupiter, trabem ingentem in lacum deiecit. Quo ſonitu turbatæ ranæ, refugere primum, mox tamen ſpeculari, quid accidiſſet. Cumq; trabem aſpicerent natantem in aquis, ſubito in illam inuaſere, cum magno contemtu, & per riſum ſalutant, appellantes regio nomine. Tum Iupiter immiſit illis anguem aquaticum: Hydrum vocant. A quo cum capti manderentur, ſero ſtulti voti dementes ranunculos pœnituit.

Fabula monet, ne cui fortuna libertatis vſum conceßit, is ſeruitutis iugum induat.

Miluius & Columbæ.

MILVII METV ACCIPI*trem aſciſcunt columbæ, à quo defenderentur. Accipiter admiſſus, quaſi contumaces caſtigans, plus ſtragis vno die in columbari edidit, quam longo tempore euolantibus dare miluius potuiſſet.*

Indicat fabula, malorum & crudelium patrocinia eſſe cruenta.

Fur & Canis.

FVR ALLATRANTI CANI *offerebat panem. Cui canis: At nunc ego, inquit, ſatiatus, cum tu domum noſtram compilaueris, me ſilente, vnde mihi mox cibum petam, aut quomodo ſedabitur fames mea?*

Fabula docet, cauendas fraudes fallacium, neq; facta illorum, ſed conſilia ſpectanda eſſe. Referri et ad illud poteſt, quod à Iuris conſultis memoratur:

Tolle voluntatem, nec erit diſcrimen in actu.
Quæ ſententia in conuiuio Platonis elegantiſſime memoratur. Expoſita & à Gellio lib. 17. cap. 20.

Scrofa & Lupus.

ACCEDENS AD SCROFAM *parturientem lupus, obſtetricis ſe munere functurum pollicetur. Cui ſcrofa, metuens ſucculis ſuis, ſi ederentur lupo præſente: Imo tu obſtetricem, inquit, adducito: nam pudore prohibeor, quo minus in tali re virili miniſterio vtar. Atq; ita ablegato lupo, eniſa numeroſum fœtum, in tuto hunc collocat, & paulo poſt reuerſum lupum deridet.*

Fallacium iniurias ſæpe fallacijs repelli, docetur.

Monsparturiens.

MONS TVMENS ET INGEMIſcens *quaſi partus inſtaret, maximos metus & terrores incuſſerat humano generi, cum ſubito mus prodijt. Itaq; anxietas hominum in riſus euaſit.*

Indicat fabula, expectationem ſingularem ad maximas ſæpe nugas recidere. De qua re in prouerbio dici Horatianus verſus ſolet:
Parturient montes, naſcetur ridiculus mus.

Canis ſenex.

BONA ET LAVDABILI *opera canis perſtrenui vſus aliquantiſper venator fuerat. Deficientib. autem iam viribus, & debilitatis membris, nihilo ſecus ille tamen ab hoc alacritatem & curſus priſtinos requirebat, & verbis atque*
verberi-

verberibus ceſſantem vrgebat. Cui canis : Quam cito oblitus meritorum meorum inquit, ita in me ſæuus es ? neqꝫ mihi prodeſt quicquam, quod benefecerim, cum facere poſſe deſierim.

Fabula reprehendit hominum prauitatem, in beneficijs obliuiſcendis. Dicitqꝫ idem, quod verſus Homericus : Οὐκ ἔςι χάρις μετόπισθεν εὐεργέων. *Id eſt, benefacti gratia rara eſt. Itemqꝫ Ouidianum hoc : Nil niſi quod prodeſt, carum eſt.*

Lepores & Ranæ.

LEPORES QVODAM IN *conuentu de miſeria & fortuna infelice vitæ ſuæ conqueſti, quod & à beſtijs illi & ab hominibus impugnarentur : nam & canibus & aquilis, & omnibus propemodum feris carniuoris ſeſe direptioni & prædæ eſſe, tum ſibi mortem vltro conſciſcere velle decreuerunt. Statuebant enim, multo eſſe ſatius ſemel interire, quam ſempiterna formidine agitari. Itaqꝫ re probata vniuerſis, ad proximam paludem cuncti impetu maximo ferebantur, vt in aquis demerſi ſuffocarentur. Ranæ autem, quæ forte in herbis iuxta paludem enatis incubabant, incurſione leporum territæ, ſubito omnes in paludem ſe fugientes demiſere. Tum vnus inter lepores, vt reliquis ſapientior, State, inquit, ſocij, neqꝫ in vos ipſos grauius quicquam conſulite. Nam nos quoqꝫ vt videtis, quædam animantes metuunt, quas ſcilicet eſſe miſeriores nobis oportet.*

Fabula oſtendit, afflictis aliorum miſerias ſolatio eſſe.

Exponitur autem ab alijs hæc aliter, hoc modo; excitari ſæpe periculis animos, & quid quiſq; poßit, in diſcrimine demum intelligi. Hæc narratio eſt talis: Territi lepores ſiluarum ſtrepitu, incitatißimo curſu aufugiebant illo de loco, fugientibus obſtitit palus in quam demergerentur trepidæ ranæ. Tum vnus natu grandior, cum tanta, inquit, ſit velocitas pedum noſtrorum, cur non potius murmura illa ſiluæ contemſimus, quam metuimus?

Lupus & Hœdus.

EXIENS IN PASCVA CAPRA, *imperat Hœdo, ne cui caulæ fores ante veſperam pandat. Vix fuerat profecta; cum aduenit lupus, & in quantam exilitatem poterat, deducit vocem, vt capræ ſimilis videatur, & aperiri ſibi poſtulat. Cui Hœdus, fraude intellecta: Imberbes inquit, animantes admitti mater vetuit.*

Docet fabula, ſalutem conſeruari iuuentutis, obſequio & obedientia parentum & magiſtrorum.

De Ceruo & Oue.

PETEBAT AB OVE DEBITUM *frumentum ceruus, idq; teſte lupo. Ouis territa fatebatur à ſe deberi illi frumentum, & præfiniri diem paſſa eſt, qua perſolueret. Ea cum aduenißet, inſtanti ceruo, vt frumentum curaret ſibi afferendum: Quære inquit ouis, mi cerue, in granarijs diuitum: nam mihi nullum eſt conditum domi meæ. Promiſiſtin', inquit ceruus, te hoc die redditurum mihi frumentum, confeſſa deberi: Ita factum*

ctum inquit ouis, quia tum pelli metuebam meæ.

Fabula docet, quod vi geſtum contractumq; ſit, ratum haberi non oportere.

Anguis & Agricola.

IN VESTIBVLO AGRICO- *læ cauerna erat, quam incolebat anguis: hic puerum illius paruum, à quo non prouiſus calcatus eſſet, ictum veneno ſuſtulit, atque conſcientia facinoris in cauernam ſtatim ſerpendo ſe recipit. Pater dolore maximo ob mortem filij affectus, bipennem arripit, & ante fauces cauernæ aſſiſtit, obtruncaturus proſerpentem anguem. Hic vero, cui in memoria hæreret perpetratum facinus, egredi cautè, & prius circumſpicere omnia. Sed agricola vindictæ cupiditate feſtinans, plagam in anguem vix dum apparente capite ſumma vi infert. At hic celeriter illud reducit, & mortem ſubterfugit, & bipennis in ſaxum impacta, ſignum impreſſit iræ & indignationis agricolæ. Paulo poſt hortante vxore illius, cum angue vt reconcilietur, apponit ante cauernam panem & ſalem, & euocat anguem ad componendam pacem. Cui anguis: nulla, inquit, firma pax fieri poterit, donec & buſtum filij tui, & iſtud ſignum tam violentæ plagæ in ſaxo apparuerit.*

Significat fabula, non obliuiſci homines, neq; deponere odia ac cupiditatem vindictæ, quamdiu veſtigia extent malorum, quibus affecti fuerint.

Vulpes & Ciconia.

VVLPES CICONIAM CVM

inuitaſſet, apponit illi iuſculum in catillo: hanc ipſa ligurriens, hortatur per iocum ciconiam, ipſa quoque vt veſcatur, & boni conſulat; quod appoſitum ſit, præſentiq; copia fruatur. Quid faceret ciconia, quæ ſe fraudari cibo, deriderîq; cerneret? Nihil igitur, inquit, requiro, & curata omnia ſunt laute & abunde. Sed vt gratia tibi referatur, venies ad me quoq; cœnatum perendie. Quid opus eſt, inquit ludificans vulpecula? Nolo te mea cauſſa ſumtus facere. Cur, inquit, illa, tam grauate? promitte verò. Fiat, inquit vulpes, etſi alio vocata eſt opera. Abit ciconia, & vaſculum ſibi parat vitreum oblongum, & collo anguſtiore, in quod opiparas & delicatiſſimas eſcas indit, & vulpi, quæ ad cœna tempus affuerat, proponit. Tum ipſa glutire belliſſimos cibos, iubereq; vulpem edere, & paratis libenter vti. Vulpes ſe benignitate acceptam videns ea, qua nudiuſtertius ciconiam ipſa accepiſſet, nihil, inquit, diſcedens, queror. Nam qui alios fallere volunt, ipſos quoq; falli interdum oportet.

Oſtendit fabula, circumuentiones & dolos plærunq; reuerti ad autores illorum.

Vulpes.

IN STATVARII OFFICINAM *irrepſerat vulpecula, ac contemplando diuerſi generis & variæ formæ effigies, magnam voluptatem capiebat. Inter omnes tamen vna muliebris corporis ſtatua inprimis illam delectabat, ad quam & accedere, & ſermonem inſtituere, & blandiſſime alludere. Sed ſtatua immobili perſiſtente, vul-*

pes

pes indignata: Quam formoſa, inquit, facies, cerebro caret?

Notantur hac fabula ſplendidi & conſpicui cum corpore, tum fortunis, ſed ſtolidi & vecordes. Et videtur autor huius alluſiſſe ad verſum Homericum Oδ. θ. de Venere:

Οὕνεκα οἱ καλὴ θυγατὴρ ἀτὰρ οὐκ ἐχέθυμος.

Filia pulcra quidem huic eſt, ſed mens deficit illam.

De Cornice ſuperbiente aliarum auium pennis.

CORNICVLA COLLECTAS *pennas de reliquis auibus ſibi accommodauerat, & ſuperba varietate illa, reliquas omnes præ ſe auiculas contemnebat. Tum forte hirundo notata ſua penna, aduolans illam aufert, quo facto & reliquæ poſtea aues quæq; ſuam ademere cornici, ita illa riſum mouit omnibus, furtiuis nudata coloribus, vt ait Horatius.*

Significat fabula, commendicatam ſpeciem neq; diu durare, & perleui momento diſſolui.

Muſca & Formica.

PRAEFERENS SE FORMICÆ *muſca, illam abijcere verbis, & ſe extollere. Vide enim, inquit, quanta ſit humilitas tua. Caua loca terrarum incolis, & perpetuo humi reptas, magno cum labore tenuem victum quærens. At me alæ in ſublime ferunt, & accipiunt menſæ regiæ:*

auro & argento ego eadem bibo, delicatiſsimis cibis veſcor, purpuræ incubo: Quinetiam molliſsimas ſæpe genas formoſarum deoſculor. Faſtidioſa & inflata opinione felicitatis reſpondit formica: Etiam hoc adde, improbitatem tuam inuiſam & odioſam eſſe omnibus, contra te flabella & venena parari. Idemq; hoc, media anni parte durare hanc beatam vitam tuam, dum ſol feruet, hyeme & frigoribus ſtatim occidere. At ego æſtate mediocri labore exerceor, vt hyeme quietam & ſecuram vitam poſsim degere.

Fabula hoc ait: Qui quæ vult dicit, ea quæ non vult audit. Et hoc: Non eſſe in paruis commodis, ſed ſine magnis incommodis vitam beatam.

Rana crepans.

CONSPICATA BOVEM OPImum *rana, etiam ſe poſſe exæquare magnitudinem illam, ſi contractam & rugoſam pellem explicuiſſet, ſperabat. Cum igitur ſe inflaret, rogat ſuos ranunculos, quam longe à bouis mole abeſſe videatur? Per, inquiunt illi, noſtra matercula, permultum. Tum inflare ſe illa vehementius, & quæ videatur, rogare iterum. Vbi vnus, vt Horatius loquentem fecit, de pullis: non ſi te ruperis, inquit, par eris.*

Stulticia reprehenditur eorum, qui aſpirant ad non ſperandam excellentiam.

Lupus & Aſinus.

CONSPECTVM IN PASCVis *aſinum deuoraturus lupus, exoratur ab illo, vt*

prius

prius ſpinam extrahat defixam in calce pedis poſterioris. Sed dum lupus poſt aſinum abit, percuſſus, & vertigine oborta humi ſtratus, facultatem dedit aſino aufugiendi. Poſtea reuerſus ad ſe: Coquus, inquit, qui eſſem, cur medicinam faciebam?

Fabula oſtendit, vix ſine damno fieri, vt omiſſa arte, quam quiſq; nouit atq; didicit, ad aliam factitandam aggrediatur. Hanc fabulam alij narrant de equo & leone profitente medicinam eodem ſenſu.

Aſinus & Equus.

VIDEBATVR ASINO BEA*tus eſſe equus, qui tam accurate & copioſe paſceretur, cum ſibi ne paleæ quidem poſt maximam defatigationem abunde præberentur. Forte autem bello exorto, cum in prælium ab armato equus ageretur, & circumuentus ab hoſtibus, poſt multiplices labores pugnæ tandem ſaucius collaberetur. Hæc igitur omnia conſpicatus aſinus, quam paulo ante fortunatum eſſe equum cenſuerat, tam miſerum & infelicem tum eſſet iudicabat.*

Docet fabula, non eſſe principatus & opes propter ſplendorem appetendas, ſed in conſideratione inuidiæ & diſcriminum, in quibus principes & opulenti verſantur, boni conſulendam tenuem fortunam & mediocritatem vitæ. Itaq; & Plato Vlyßis animam elegiſſe ait vitam hominis priuati, & non negotioſi, neglectis omnibus alijs, honoribus & opulentia, potentiaq; præclaris.

Veſpertilio transfuga.

BEL-

BELLVM GEREBANT BEſtiæ cum volucribus: cumq; videretur victoria ad has ſeſe inclinare, veſpertilio, quæ euentum expectarat, neque alterutri parti adhuc ſeſe applicuerat, cum beſtijs coniungitur. Mox fortuna mutata, vt hæc eſt belli varia, vincentibus virtute aquilæ volucribus, ad aues illa reuolat. A quibus, vt transfuga, nudata pennis, ab auiũ conuictu excluſa, & ad nocturnos volatus damnata, pœnas dedit perfidiæ.

Contra mendaces, & ſubdolos ac perfidos, hæc fabula compoſita eſt.

Lupus & Vulpes.

COPIOSAM PRAEDAM LVpus in antrum congeſſerat: Accurrit vulpes, & blande illum compellat, & gratulatur aduentu proſpero illius. Diu enim, inquit, à nobis abfuiſti, & ſolicitos habuiſti mora reuerſionis tuæ. Lupus vulpeculam aſſentatione ſua aliquid de præda ſibi quærere intelligens: Bene, inquit, habet, tibi tamen partem afferre non potui. Falſa ſpe ſua vulpes, & ad iram, & vindictæ cupiditatem conuerſa, accedit ad paſtorem, & heus tu, quid mihi dare vis, inquit, ſi nunc tradidero in manum tuam ſempiternum hoſtem gregis tui? Omnia quæ vellet promittente paſtore, paucos caſeolos paciſcitur, & illum ad ſpecum lupi armatum deducit, qui facile hunc interemit. Poſtea vulpem venientem petitum mercedem proditionis, accerſitis ad tempus deſtinatum venatoribus obijcit. Itaq; illa ſibi interitum imminere videns: Hoc, inquit, diuinum certe eſt iudicium, vt ego, quæ alterum

rum fraude perdidi, fraude circumuenta inteream.

Fabula narratur contrà inuidiam, & docet malos male perire.

Lupus & Hircus.

HIRCUS EVASERAT LUPUM *inſequentem in rupem, in quam peruenire ille non poſſet. Vbi aliquantiſper lupus cum obſèdiſſet eum, tandem fame depulſus, ſitienti tum hirco ad fluuium vicinum deſcendendi facultatem dedit. In fluuio autem cornua procera, & crura leuia contemplatus hircus, placere ſibi, & ſe incuſare, qui lupum fugiſſet. Lupus ſtultum immorantem in fluuio, & aſpectantem imaginem ſuam, clanculum adortus comprehendit, & iam fruſtra deplorantem ſuam vanitatem aſportat atq; deuorat.*

Contra ſtulticiam ſuperborum fabula narratur: Simili quidem illa prorſus ſenſu, & de ceruo laudante ſpeciem cornuum apparentium in aqua, & poſtea damnante illa, cum fugiendum eſſet per denſam arboribus ſiluam.

Felis.

IRREPSERAT IN OFFICINAM *excuſoris, ſeu felis ſeu vipera, ibiq; repertam limam lingere cœpit, cumq; ſauciata de lingua cruor manaret, gaudens illa euentu, quod crederet ferrum à ſe lacerari, non fecit lingendi finem, donec tota lingua abſumeretur.*

Fabula dicitur contra eos, qui cupiditatibus & pertinacia ſua ſeipſos damnis afficiunt.

Lupo-

Luporum & Ouium pax.

CVM LVPIS BELLVM GErebant oues, atq; illis adiutæ auxilio canum, ſemper pares, ſæpe etiam ſuperiores erant. Lupi, victoria deſperata, ad oues legatos mittunt, qui pacem petant. Conditiones ferebantur, Canes lupis vt obſides darentur ab ouibus, ipſæ catulos luporum acciperent. Cum de omnibus conueniſſet, pax iuriſiurandi religione firmatur. Paulo poſt ſecuris ouibus, cum forte vlularent catuli luporum, illi in miſeras & deſtitutas omni ope, quaſi violatrices pacis, quæ iniuria obſides acceptos affeciſſent, irruunt, & ita prius, impune illas rapiunt atq; vorant.

Monet fabula, vt eos, à quibus defendi nos ſcimus, diligenter colere velimus.

Securis & ligna.

FACTAE SECVRI PETIIT à ſilua manubrium lignator, ſilua ad eum vſum dedit ſtipitem oleaſtri. Tum inſtructa ad cædendum ſecuri, ſiluam lignator populari, & arbores truncare. Ibi fertur fraxino dixiſſe quercus: Feramus æquo animo ſoror malũ, quod ipſæ nobis accerſiuimus.

Fabula monet, ne armemus contra nos hoſtes noſtros.

Venter & membra.

INQVIVNT QVODAM TEMpore membra: Nóſne te venter ita ſemper ocioſum alemus miniſterio noſtro? Non faciemus. Sed dum

ventri

ventri cibus ſubtrahitur, totum corpus debilitatur, & membra ſero pœnitere cepit inuidiæ.

Fabula narratur contra ſeditionem & contra ſocietatis violationem, expoſita eleganter à Liuio.

Simius & Vulpes.

MEA VVLPECVLA INQVIT *Simius, da mihi de cauda tua, tam grandi & oneroſa tibi, portiunculam, qua tegam patentes nates. Quam grandi? inquit vulpes. Quod ſi illam eſſet neceſſe plauſtro poſt me ſubuehi, tu tamen nunquam vno huius pilo veſtitior fieres.*

Fabula hæc malignitatem locupletum notat.

Ceruus & Boues.

EXAGITATVS A CANIBVS *ad boues confugit ceruus, orans vt ſe tegere velint, & apud ſe deliteſcere patiantur. Non repudiant preces illius boues, ſed monent, vt de tutioribus latebris ſibi proſpicere velit, aiuntq; vereri ſe, ne in ſtabulo deprehendatur. Omne ſe periculum ſubiturum affirmantem recipiunt, & fœno atque ſtramine obruunt. Aduenit paulo poſt villicus, & negligenter ad boues reſpicit atque abit. Lætus ceruus, ſe omne diſcrimen euitaſſe ſperat, ſed cognoſcit à bobus, mox affuturum ipſum villæ & agrorum dominum, cuius diligentiam & inſpectionem ſi euaſerit, tum ſibi certo ſalutem poſſe polliceri. Venit igitur paterfamilias, & ob male curatos boues indignatur, & quo quidque conditum ac repoſitum loco ſit, cognoſcit & aſpicit ad pleraque*

etiam manus ipſe admouet. Inter hanc curam & attentionem apparent cornua cerui, & ipſe latens intra ſtramenta, & à gaudente patrefamilias cæditur.

Fabula docet, qui ad alienos confugiant, ſi ſeruentur, ſingulari hoc fortunæ beneficio fieri, itaq; malum haud fere euadere. Docet etiam, diligentem curam & conſiderationem rerum ſuarum vnicuiq; eſſe fructuoſam, & niſi aſpectu heri domus illuſtretur, omnia eſſe in caligine & tenebris, ſecundum hanc Aeſchyli ſententiam:

Eſt domus oculus, aſsidua heri in domo præſentia.

Et præclare Plinius hoc ſcripſit: Ita eſt profecto, opera, non impenſa, cultura conſtat. Et ideo maiores, fertiliſsimum in agro oculum domini eſſe dixerunt: eademq; ſententia ex Ariſtotele citatur.

Leo & Vulpes.

LEO SENIO CONFECTVS, *cum vires non ſuppeterent ad victum parandum, callidum cœpit conſilium ſuſtentandi vitam. Itaque in antro, quaſi periculoſo morbo correptus decumbens, quod ad ipſum viſendum paſsim animantes & reliquæ aduenerint, prehenſas illas deuorabat. Atque ita magna beſtiarum multitudine à leone abſumta, accedit tandem & vulpecula ad antrum, & ante illud ſubſiſtit, haſitans atque circumſpectans. Tum leo, quid ceſſet? cur non adeat ad ſe, rogat. At illa id, quod Horatius verſibus retulit, reſpondiſſe fertur:*

Quia me veſtigia terrent:

Omnia

Omnia te aduerſum ſpectantia, nulla retrorſum.

Fabula docet, prudentes ante pericula cauere ſibi, & ea ſigna, quibus mala portendantur, notare, & hæc effugere.

Vulpes & Muſtela.

VVLPES IRREPSERAT IN *frumenti cameram per anguſtam rimam, quod valde macilenta eſſet, & corpore attenuato fame. Repleta autem, cum eadem ſe recipere & egredi vellet, non magis patuit exitus diſtentæ cibo. Tum nitentem & vrgentem fugam, conſpicata muſtela monet, vt ſic exire ſtudeat, quemadmodum intrauerit. Macie enim priſtina recuperata, tum demum euaſuram illa, qua ſubijſſet.*

Horatius ad Mecœnatem fabula vtitur hac ſignificatione: Qui à diuitibus & potentibus locupletentur, eos intelligendum ſe in carcerem includere obſequij illorum, neque inde, niſi partorum commodorum amiſſione, liberari fere poſſe.

De Equo & Ceruo.

TENVERAT EQVVS PRA*tum aliquantiſper ſolus, poſtea cum in illud & ceruus ventitaret, & pabulum conſumeret, cupidus ille vindictæ, quærit ab homine, vtrùm ope ipſius adiutus, iniurias cerui vlciſci poſſit? Cui reſpondit homo, poſſe, frenum ſi recipiat equus, & ſe conſcendi patiatur ab armato. Annuente autem equo, tantum abfuit, vt de ceruo ſperatas pœnas ſumere liceret, vt etiam ipſe in ſeruitute deinceps viuere cogeretur.*

Fabula monet, ne cum vllo tam graues inimicitias exerceamus, vt lædendi illius cupiditate, malum etiam nobis non dubitemus accerſere. Horatius ita explicat:

Qui pauperiem veritus, potiore metallis
Libertate caret, dominum vehet improbus, atq;
Seruiet æternum, qui paruo neſciet vti.

Adoleſcens & Cocus.

CVM FORTE PROPTER COcum *adoleſcentes duo verſuti atque furaces aſſediſſent, occupato coco rebus ſuis, vnus horum rapuit fruſtum carnis, & alteri tradidit, qui demiſit in ſinum. Cocus poſtquam ad carnes reſpexit, & abeſſe aliquid ſenſit, qui ſciret affuiſſe præter duos iſtos neminem, repetere ab illis amiſſum fruſtum cœpit. At is qui de altero acceperat, deierare, ſe non abſtuliſſe, qui vero ipſe ſuſtulerat, penes ſe non eſſe. Cocus intelligere improbos eſſe et veteratores: Et mihi quidem, inquit, quid factum ſit ignaro, verba dare poteſtis, Deum autem profecto non falletis.*

Deterret fabula à fallacia & fraude ſermonis & periurio, nihil enim horum non manifeſtum Deo eſt, quamuis forte hominum animaduerſionem effugiat.

Canis & Cocus.

CANIS IN CVLINAM INtrogreſſus, *occupato coco, neq; animaduertente, corculum pecudis rapuit & aufugit. Quem his verbis cocus fertur eſſe proſecutus; Age nunc hoc abſtuleris impune: ſic tamen habeto, te poſthac vbicunque con-*

que conſpectus ſis, cautius à me obſeruatum iri. Non enim cor abſtuliſti à me, ſed cor mihi attribuiſti.

Id fabula docet, quod apud Herodotum Crœſus loquitur, rebus aduerſis intelligentiam excitari.

Canis & Ouis.

POSTVLABAT IN IVDICIO *canis ouem debiti, quod repeteret mutuum modiorum trium frumenti, teſtimonium dicebant lupus, miluius, accipiter. Victa ouis & condemnata, ſola enim erat, & planum fecerat teſtibus deberi ſibi frumentum canis, quamuis non deberet, coacta iudicatum ſoluere, ante tempus tonſuræ vendidiſſe lanas dicitur, quarum precio frumentum mercaretur, & cani ſatisfaceret.*

Fabula docet, à malicia potentiorum nullius innocentiam tutam eſſe.

Hœdus & Lupus.

CVM LVPVM EVASISSET *Hœdus, & confugiſſet in caulam ouium: Quid tu ſtulte, inquit ille, hic te ſaluum futurus ſperas, vbi videas quotidie ad cædem rapi pecudes, & mactari dijs? Non curo, inquit Hœdus, nam ſi moriendum ſit, quanto præclarius mihi fuerit, meo cruore reſpergi aras deorum immortalium, quam irrigari ſiccas lupi fauces?*

Significat fabula, mortem communem & paratam omnibus cum honeſtate & laude coniungi oportere, ſi fieri vllo modo poßit. Pertinetq; huc memorabilis ſententia, quæ eſt poſita in defenſione

Cteſiphontis: Finem & exitum vitæ mortem vniuerſis eſſe propoſitam, neq; ſi in cauea incluſus aliquis aſſeruandum ſe curet, ideo latere illum morti poſſe. Bonos autem & fortes viros virtutem colere debere, in optima quidem ſpe euentuũ, ſic tamen paratos, vt ferant fortiter, quæcunq; Deus immiſerit.

Notatur fabula etiam hoc modo: Commiſerat ouis agnum cuſtodiæ hircorum. Vbi cum eſſet tutus à vi lupi: Quid tu, inquit lupus, hic potius apud olidum gregem victitas, & ſalebroſa loca ſequeris, quam apud illos amœnis in pratis paſcua optima carpis? Cui agnus, mater reſpondit mea, hic me manere iuſsit, & contra voluntatem ſuam hinc recedere vetuit.

Fabula docet, obſeruationem eorum, quæ præcipiunt parentes, iuuentuti ſalutarem eſſe.

De Homine & Fele.

HABEBAT IN DELICIIS felem adoleſcens: eam vt in puellam conuerteret, cum Venerem exoraſſet, lætus nuptias celebrat. Aderat & Venus conuiuio: Hæc volens periculum facere, cum forma ne etiam animum priorem exuiſſet, emittit in medium murem. At hunc intuita ſponſa, quæ inter virgines exornata aſſederat, commoueri quidem admodum, ſed ſe tamen reprehendere & continere. Tum Venus alterum muſculum emiſit. Quo viſo iſta, non magis apud ſe, exilire, & oblita omnium, muſculum inſequi cœpit. Ex eo intellectum, difficulter, vel potius nullo pacto naturam mutari poſſe.

Fabula docet, ingenitos mores & inſitam mentem, nulla arte poſſe transformari.

Agricola & Filij.

CVM SENTIRET APPROpinquare ſibi mortem agricola ſenex, cui domi eſſet ſoboles numeroſa, ſæpe vt fit, diſcordans; ita ſtuduit coniungere animos & ſententias illorum: Apponit ante illos faſcem virgularum aridarum, & frangere iubet: cum non poſſent, diſtribuit ſingulis ſingulas virgas, iiſq; celeriter confractis, docere conatus fuit illos, quam firma eſſet res concordia, & quam imbecillis diſcordia.

Narrantur & de pilis caudæ equinæ, & de faſce ſagittarum, ſimilia.

Equus & Aſinus.

AGITABAT QVIDAM EQVVM & aſinum onuſtos ſarcinis. Deficiente autem in itinere aſino, & petente ab equo, vt aliqua parte oneris ſe leuaret, ſi ſe viuum aſpicere vellet, repudiauit equus preces illius. Paulò igitur poſt fatigatione & labore conſumptus, aſinus in via corruit, & efflauit animam. Tum agitator omnes ſarcinas, quas aſinus portauerat, atq; inſuper etiam detractam pellem aſino, in equum impoſuit. Ibi ille deplorans fortunam ſuam, cum ſero iam faſtidij pœniteret: Me miſerum, inquit, qui paruulum onus in me ſuſcipere grauatus fuerim, cum nunc cogar tantum ferre, accedente etiam pelle comitis mei, cuius preces tam ſuperbè contemſeram.

Docet fabula, ſi ſuperiores cũ inferioribus operas ſuas communicent, hoc ſolere vtriſq; ſalutare eſſe.

Carbonarius & Fullo.

CONDVXERAT PERQVAM *ſpacioſas ædes carbonarius, itaque inuitat fullonem habitantem anguſtius, ad ſe vti commigret. Negauit fullo ſibi hoc faciendum, neq; fieri omnino oportere. Quid enim nobis commercij, inquit, inter nos eſſe poßit? cum, quæ ego forte eluendo nitida reddidiſſem, ea tu fuligine & maculis repleres.*

Docet fabula, diſsimilia non recte coniungi. Itaque dicitur & prouerbio veteri: Pares cum paribus facile congregari.

Auceps & Anguis.

EXIIT AD AVCVPIVM CVM *viſco quidam & arundinibus, ac turdum forte in alta arbore ſedentem conſpicatus, intendere atque conſtruere calamos, & viſcum allinere cœpit, defixis in turdo oculis atq; ſpe ſua. Inter hæc miſer anguem latentem in herba calcat, à quo irritato ictus, & letali accepto vulnere, iam moriens: Me miſerum, inquit, qui dum alteri inſidias ſtruo, ego circumuentus & captus pereo.*

Docet fabula eos, qui alijs male conſulere ſtudeant, ſibi interdum primis malum accerſere, ſecundum hanc Heſiodeam ſententiam:

Malum conſilium conſultori peſſimum.

Tubicen.

TVBI-

TVBICEN CANTV SVO concitatis aciebus, & prælio commiſſo captus: Ne me, ne, inquit, vos interficite, nemo enim veſtrum à me eſt occiſus, quippe qui inermis nihil niſi tubam hanc, vt videtis, habeam. At hoſtes: Ideo te, inquiunt, cupidius interimemus, quod pugnandi imperitus, alios ad pugnas & dimicationes incitare ſoleas.

Fabula docet, nocentiores eſſe eos, qui potentes inſtigent & irritent ad malefaciendum alijs, quam priuatos vllos, qui ipſi malefici ſint.

Canis & Lupus.

ADMIRANS LVPVS NITOREM corpulenti canis: Quanta inquit, frater, felicitas eſt vitæ tuæ? Licet igitur, inquit canis, mecum in vrbem venias, & eadem fruare felicitate. Dum vna pergunt, animaduertit lupus in canis collo attritos pilos. Tum: Iugumne etiam ſuſtinendum tibi eſt? inquit. Ceruix enim hoc glabra indicat, vt videtur. Die, inquit canis, alligor, vt noctu ſim acrior & vigilantior, atq; hæc veſtigia ſunt collaris, quod circundari ſolet ceruici. Hoc audito lupus, Vale, inquit, amice, iam nihil moror ſeruilem felicitatem tuam.

Oſtendit fabula, nihil eſſe libertate melius neque præſtantius.

Herus & Canes.

IN PRAEDIO SVB VRBE quidam tempeſtate incluſus, primũ obuius mactatis vitam ſuſtentauit, mox durante illa, ne à bobus qui-

dem aratoribus abſtinuit. Quæ cum canes fieri viderent, conſilium inter ſe auſugiendi illinc inierunt, quod non ſperare poſſe viderentur, ibi locorum ſe tutos futuros, vbi bobus aratoribus non parceretur.

Monet fabula, illos fugiendos inprimis, apud quos ne domeſtici quidē et neceſſarij in tuto eſſe videatur.

Vulpes & Leo.

QVAE NVNQVAM LEONEM *vulpes viderat, cum huic forte occurriſſet, ita fertur exterrita, vt pene moreretur formidine. Eundem conſpicata iterum, extimuit quidem, ſed nequaquam vt dudum. Tertio illi obuiam facta, tam firmo animo fuit, vt accedere propius, & compellare illum auderet.*

Oſtendit fabula, etiam grauiſsima & difficilima negocia vſu & conſuetudine tractabilia reddi. Itemque hoc, inopinata omnia vehementius animos perturbare conſueuiſſe.

Aquila & Vulpes.

INIIT QVODAM TEMPORE *ſocietatem aquila cum vulpe, quæ vt vſu familiaritatis confirmaretur, etiam nidos illis vicinos habere viſum. Et aquila quidem ſuum in arbore fixit procera, at vulpes propinquas arbuſculas occupauit: Accidit forte, vt paruulis ſuis relictis domi, vulpes ad quærendum paſtum exiret: Aquila, cui eo die non fuiſſet præda oblata, eſuriens vna cum pullis ſuis, arreptos catulos neceſſariæ vulpis, in ſuum nidum deportat, & illis ſeſe ac ſuos exaturat. Reuerſa paulò poſt*

lò poſt vulpes, vbi rem geſtam cognouit, incredibili dolore affecta fuit, cumq; ſuorum interitum ferret iniquiſsime, tum hoc illam excruciabat, & ita deſpectam ſe ab aquila, & vindicandæ tantæ iniuriæ nullam ſibi viam apertam eſſe. Facile enim intelligebat, celeritate illam atq; viribus longe præſtare. Fecit igitur quod concedebatur, vt obſequeretur animo ſuo, & propter arborem aßiſtens, maledictis & conuicijs, non amicam neceſſariam ſuam, ſed hoſtem capitalem inſectata, deos in tam indigni facinoris vltionem aduocauit. Aquila deſuper hæc ridere, & illam contemnere. Non diu autem poſt hæc, cum forte eo in loco feriæ eſſent ruſticanæ, & exta mactati pecoris adolerentur, aduolauit aquila, vt conſueuerat ad exta, quæ dum rapit, adhæſit de fauilla & carbonibus aliquid, quo in nidum vna cum illis delato, & forte vento exorto materia, qua nidus congeſtus fuerat, flamma concepta exarſit, cumq; illa incendio dißiparetur, delapſi ſunt & pulli aquilæ in terram ſemiuſti, quos tum vulpes inſpectante aquila in ſua dumeta auferens, in magna læticia vindictæ deuorauit.

Fabula hæc docet, perfidos & ſceleratos, quamuis iniurias & vim potentia ſua aliquantiſper defendant, numinis tamen animaduerſionem & vltionem euadere non ſolere, ſecundum Horatianum hoc:

> Raro antecedentem ſceleſtum,
> Deſeruit pede pœna claudo.

Narratur etiam fabula aliter: Extorſiſſe ab aquila vulpem pullos ſuos minis, cum accurriſſet ad arborem cum face, tanquam incenſura illam. Docetq;

cetq; nonnunquam etiam imbecilles irritatos potentibus terrori eſſe. Nam vt dicitur: ἔνεστι κᾀν μύρμηκι κᾀν σέρφῳ χολή.

De Agricola & Ciconia.

INTER GRVES CEPIT *agricola & ciconiam. Hæc deprecata ab illo vitam, non ſolum innocentem, ſed etiam piam ſe, & hominibus prodeſſe commemorat. Nam & noſtrum genus, inquit, venenatas beſtias venatur ac deuorat, & effœtos ſenecta parentes geſtat atque ſubleuat. Huic reſpondit agricola: Credere ſe vera eſſe omnia, quæ recenſuerit, ſed inter nocentes captam, eandem oportere pœnam ſufferre, quam illos.*

Fabula ſignificat, ſimilem quenq; haberi ijs, cum quibus cõſociatus, & inter quos deprehenſus fuerit.

Felis & Gallus Gallinaceus.

FELIS CAPTVM GALLVM *cum vellet videri iure occidiſſe, accuſare illum cœpit, primum moleſtiæ, quam afferret mortalibus, quibus perpetuam noctem obſtreperet clamoribus ſuis, & quos acquieſcere defatigatos non pateretur. Hoc cum gallus defenderet, quod illis hac re vtilem ſe operam dare aſſereret, qui ad neceſſaria opera eos excitaret, indicaretq; his faciendis tempus idoneum: Te tamen, inquit felis, nullum aliud eſt animal magis impudicum, qui naturæ legibus confuſis, cum matribus & ſororibus te commiſces. Hoc ego, inquit gallus, ſtudio inſeruio rebus & cõmodis heri*

mei,

mei, quo plura huic oua pariantur. Cum igitur nullum poſſet afferre crimen felis, quod in Gallo adhæreſceret: Tu licet, inquit, cauſſa non inferior eſſe videare, mihi tamen eſurire in animo non eſt, atq; ita illum iugulat.

Imago hæc eſt ſuperbiæ & crudelitatis. Hæc enim vitia, quicquid dicatur aut fiat, iniuſtam vim vrgent, quamuis prætexere, ſi quid forte poßint facinoribus ſuis, non omittant.

De mendace puero.

PVER CVSTOS OVIVM *crebro per luſum magnis clamoribus opem ruſticorum implorabat contra incurſiones luporum. Sæpe autem fruſtratus eos, qui auxilium illi laturi aduenerant, tandem lupo irruente cum lacrimis clamare, & orare miſerabili voce, vt ſubueniretur ſibi & gregi. Qui audiebant, ludere illum pariter vt ante, arbitrati, neglexerunt preces & implorationem vani pueri, ita liberè in oues graſſatus lupus fuit.*

Fabula docet, hoc conſequi mendaces, vt verum etiam dicentibus nemo credat. Hanc de nugatore & plano, qui ſe crus ſimularet fregiſſe, Horatius expoſuit.

De Aquila & Monedula.

AQVILAM RAPIENTEM *agnum conſpicata monedula, idem de ariete facere conatur, ſed in villis pecudis cum vngulæ implicitæ eſſent, capta à paſtore, & dono data filio fuit, qui illa in ludo pro monedula poſtea, quæ ſua opinione aquilæ par fuerat, vſus eſt.* Deter-

Deterret fabula ab aſſectandis ijs rebus, quæ res maiores ſint, quam vt nos aſſequi poſſe videamur.

Canis in præſepi.

FRENDENS CANIS DENTI*bus & allatrans nonnunquam in præſepi iacebat, à quo boues terrebantur, neq; admittebantur ad pabula, Cui vnus, Quanta iſta, inquit, inuidia eſt, non pati te, vt eo cibo veſcamur, quem tu capere nec velis nec poßis.*

Fabula de prouerbio compoſita eſt, quo notatur inuidentiæ malignitas.

Aſinus & Coruus.

ASINVS PASCEBATVR *quodam in prato, huius in exulceratum dorſum inuolat coruus, & tundit roſtro ſauciam cutem: Tum aſinus igitur rudere & ſubſilire, at agitator ridere. Præteriens autem forte lupus & hæc cernens: O noſtrum infortuniatum genus, inquit, quos omnes ad primum conſpectum clamoribus & armis inſectantur, iſti autem, coruum ſignificans, impune licet aſini pellem pectere, atq; inſuper etiam irridetur.*

Oſtendit fabula, improbos & damnoſos ſtatim eſſe manifeſtos, cùm primum apparuerint.

Narratur fabula ſimiliter de cornicula inuolante in tergum ouis, quæ cum ouis illi diceret, non ferret hoc canis, reſponderit, ſcire ſe quibus inſultare, & quos cauere debeat. Quæ narratio indicat imbecilles eſſe obnoxios iniuriæ.

Pauo

Pauo.

CONQVESTVM GRAVITER *apud Iunonem, auem illius propriam, pauonem accepimus, quod in tanta formoſitate & ſplendore pennarum, vocis ſuauitate deficeretur, cum luſcinia tam nihili volucris illa abundaret. Cui Iuno; Recte, inquit, non enim omnia in vnum bona conferri oportuit.*

Fabula nos admonet ſententiæ Homericæ:
Non datur vt rebus præcellat in omnibus vnus.

Muſtela.

IMBECILLIS IAM ET ANNIS *grauis muſtela, mures aſſequi non magis poterat. Hanc igitur excogitat fraudem: in frumenti manipulos ſe implicat, eodem veniunt & mures, fruges vt erodant, hos illa ſine labore & defatigatione capit atq; deuorat.*

Fabula docet, viribus deficientibus magnum in prudentia ſubſidium eſſe poſitum.

Arbor tralaticia.

FERVNT VILLICVM CVIVS*dam magna cum cura hortos colere ſolitum, & ſtuduiſſe hero afferre de arbore quadam inprimis ſuauia mala. Hanc arborem herum cupijſſe transferri in villam ſuburbanam, quæ vel vetuſtate, vel alia quapiam de cauſſa ſtatim exaruerit: Tum dixiſſe patremfamilias, ſuo ſe damno experiri, annoſam ſtirpem transferre non expedire.*

Epimythion Mantuani non inelegans eſt:

Qui

Qui nimium ſapiunt atq; inconceſſa ſequuntur,
Deſipiunt, cohibet qui ſua vota, ſapit.

Leo & Rana.

LEO AVDITIS RANAE CLAmoribus, *quos illa toto rictu edebat quam maximos, primum percelli animo valde cœpit, quod crederet ingentem animantem eſſe autorem tanti clamoris. Animo tamen confirmato circumſpicere, & contra illum clamatorem, quiſquis eſſet, ſeſe parare, & ad pugnam accingere. Cum videt prorepentem ranam de propinquo lacu, ibi leo, ſimul indignatione, ſimul etiam pudore affectus, pede illam calcatam attriuit.*

Docet fabula, non eſſe ad quemlibet ſtrepitum expaueſcendum, neque nos in explorata re terreri oportere.

Formica & Columba.

FORMICA SITIENS IN *fonticulum ſe demiſerat, ſed vndis ablata veniebat iam in periculum, ne ſuffocaretur, cum non eſſet vbi conſiſteret. Hoc columba cernens de arbore iuxta fontem enata, defractum ramum in aquas abiecit, cui adhæreſcens formica mortem euaſit. Paulo poſt affuit auceps, & arundinibus diſpoſitis viſæ columbæ inſidiari cœpit: Cui metuens formica, ad aucupem inter opus arrepſit, & ita vehementer illum pupugit, vt arundines præ dolore abijceret, atq; harum ſtrepitu territa columba auolauit, ac periculum vitauit.*

Docet

Docet fabula, erga bene meritos eſſe nos gratos debere.

Pauo & Monedula.

CVM HABERENT COMITIA *volucres regi creando, petijt regnum Pauo, quod ſe ob formam eximiam illo dignum præ cunctis eſſe diceret. Qui cum omnium ſuffragia laturus videretur: Hic tamen rex, inquit monedula, ſi forte ſit factus, & aquilam hoſtem habuerimus, quid nam opis auxilijue poterit afferre?*

Monet fabula, in principibus legendis non ſpeciem modo, ſed etiam virtutem & ſapientiam ſpectari oportere.

Medicus & Aegrotus.

DVCEBATVR FVNVS, HOC *medicus, cuius opera in morbo vſus fuerat mortuus, comitabatur. Atque ibi cum alijs, qui funus proſequebantur, multa verba facere, & ſi vino abſtinuiſſet iſte, inquit, ac celeriter aluus fuiſſet humidior facta vt purgaretur, poterat conualeſcere. Tum de amicis vnus: Hæc, inquit, quæ lingua nunc dicis, cum occaſione amiſſa fruſtra memorentur? Quo tempore vero recte ac vtiliter fuiſſent dicta, eo reticuiſti.*

Monet fabula, neceſſario tempore ſuccurrendum laborantibus. Vſusq; eſt hac ſimilitudine elegantiſſime contra Aeſchinem Demoſthenes. Nequicquam autem monet, qui ſero monet, id quod & Ouidius eleganter verſibus expreſſit de Pon. lib. 2.

Nunc mihi naufragio quid prodeſt dicere facto,
Qua mea debuerit currere cimba via?

Narratur fabula & contra voracitatem ac ingluuiem hoc modo: Ducebatur funus cuidam, ac quærentibus compluribus, quo morbo ille mortuus eſſet: Medicus, vt forte aderat, quid quæritis? inquit: hic fame & ſiti perijt, mirantibus omnibus, nunquam enim ait, impleri cibo, neq; ſatiari potui illum vidi.

Leo, Aſinus, Vulpes.

AMICITIAM QVODAM TEMpore iunxere inter ſe, leo, aſinus, vulpes, atq; ita communiter venatum exiere. *Copioſa autem præda parta, iubet áſinum leo illam diuidere. Qui ſimpliciter in tres æquales partes diſtribuens, ſorte putabat decerni oportere, quam quiſq; deberet ſumere. Ob hæc leo ira commotus, in aſinum irruit, & dilacerat, atq; deuorat miſerum. Tum vulpem diuidere iubet. At illa in vnum aceruum congeſtis vniuerſis, ſibi exemit paruulam portiunculam, atque hanc iuſtam diuiſionem eſſe dixit, vt leoni, cuius non ſolum auſpicijs, ſed etiam laboribus omnia eſſent quæſita, plurima extra quidem ſortem cederent. Cui leo: Quis te, inquit, optima vulpecula tam ſcite partiri docuit? Aſini reſpondit vulpes, mi leo fortiſſime, aſini ſocij noſtri caſus.*

Docet fabula, ſolere aliorum calamitate & malis prudentiores reddi homines.

Hœdus & Lupus.

SVPRA

SVPRA TECTVM DOMVS *ſtans hædus, lupum prætereuntem inclamabat, & illi maledicebat. Cui lupus, non tu inquit, ſed tectum mihi maledicit.*

Sæpe locus & tempus fortes facit homines timidos, vt inſultare etiã præſtantiſſimis non vereantur.

Aſinus & Olitor.

SERVIENS APVD OLITO- *rem aſinus, cum perpetuis laboribus feſſo pabulum exiguum præberetur, precibus ſuis Iouem exorauit, vt illo domino liberatus, ad alterum perueniret. Ita venundatus nactus eſt herum figulum. Quo in ſeruitio, cum & luti & vaſorum oneribus grauaretur, minus ſibi viuendum putabat, & multo quam prius maioribus precibus, vt liberaretur, Iouem fatigabat. Ioue igitur volente, tertio veniit, adductuſq; fuit cerdoni. Apud quem cum quæ geruntur videret: Heu mihi, cum gemitu inquit, quanto priores ſeruitutes tolerabiliores erant. Nam ab hoc intelligo etiam pelli meæ periculum imminere.*

Fabula oſtendit, tum maxime homines veterem fortunam requirere, cum nouam experiri cœperint.

Mulier & Ancillæ.

MVLIER VIDVA, QVAE TE- *xendo vitam ſuſtentabat, ſolebat ad opes excitare de nocte ancillas ſuas, cum quidem gallorum cantus auditi eſſent. At illæ diuturno labore defatigatæ, ſtatuerunt gallũ domeſticum interficere, quod huius cantu de ſomno dominam ſuſcitari dicerent. Quo*

facto, deteriore cõditione quam prius eſſe cœperunt: Nam de hora & tempore incertā domina & dubitans, prima ſæpe nocte famulas poſtea excitabat.

Indicat fabula, ſæpenumero bonæ ſpei conſilia habere exitum infelicem.

Equus & Aſinus.

O TE BEATVM, INQVIT *aſellus, forte obuiam factus equo bellatori, me vero infelicem & miſerum. Quantus enim nitor cutis tuæ? quam plenum corpus? quanta agilitas? quam venuſta ceruix? Ego vero ſtrigoſus, iners, humilis, famelicus, fuſtium deliciæ ſum. Placebat his equus ſibi & paulò quam ante incedebat magis arduus. Paulò autem poſt in prælio defatigatus, extimulatus, vulneratus, demiſſo capite collabens: Heu inquit, quantopere falſus aſellus fuit, qui meam fortunam præ ſua tam vehementer nuper collaudauerit, cuius ſplendor me in hæc mala & exitium demerſit.*

Nemo temere aut alterius fortunam ſuſpiciat, aut ſuam deſpiciat. Is enim eſt ſatis felix, cui ſecundum Horatium, Deus obtulit parca, quod ſatis eſt manu.

Capra & Lupus.

CONSPICATVS IN ALTA *rupe ſtantem capram, Quin tu inquit, vel leo vel lupus, huc in herbidos campos, & ad lætas frondes deſcendis, et iſta ſterilia et nuda loca relinquis? Cui reſpondit capra, ſenſerat enim fraudulente locutũ: Non eſſe in animo ſibi, dulcia præponere ſalutaribus.*

Fabula docet, voluptatum ſtudium interdum eſſe exitiale.

Vultur.

VVLTVR INVITATIS AVI-*culis ad conuiuium, quod illis daturus eſſet die natali ſuo, poſtquam hæ affuere ad tempus, clauſis foribus domus, capere & occidere ſingillatim omnes, & de inuitatis epulas ſibi inſtruere cœpit.*

Fabula monet, voluptatis ſectatores non prouiſum in exitium incidere ſolere.

Anſeres & Grues.

IN VNO QVODAM PRATO *paſcebantur anſeres & grues. Adueniente aucupe, grues leuitate ſua adiuti, facile auolant: at anſeres impediti grauitate dum moliuntur fugam, ab aucupe prehenduntur.*

Oſtendit fabula, vrbe capta, cum pauperes plerunq; vim hoſtilem effugiant, diuites in poteſtatem hoſtium venire, & in ſeruitutem abduci.

Simia.

CONVOCATIS VNIVERSIS *animantibus cognoſcere Iupiter volebat, cuiuſnam omnium formoſiſſima eſſet ſoboles, Tum ſimia ſimiolum paruulum præferens, & Ioui oſtendens: Quid quæris Iupiter? inquit, nullum hoc formoſo formoſiorem inuenies. Cui Iupiter: Ideo nudas, inquit, nates ſcilicet habet.*

Docet fabula, de illius ore, qui ſeipſum aut ſua prædicet, laudes & ſordidas & ridiculas fieri.

Piſcator & Smaris.

SMARIDEM AIVNT ESSE *piſciculum paruum in cibo gratum. Huius generis captam vnam perpuſillam oraſſe piſcatorem, qui ceperat, ferunt, vt illo ſe tempore amitteret ac ſineret grandeſcere, tum enim illum ſe maiore tum commodo ſuo facile eſſe recepturum. At ego, inquit piſcator, deſipiam ſi ſpe futuri boni vel maximi præſens è manibus dimittam quamuis modicum.*

Docet fabula, incogitantes eſſe, qui malint magna ſperare bona potius, quàm mediocribus frui.

Cicada & Formica.

FORMICAE HVMECTATAS *in hyeme ſiccabant fruges, ad has adit cicada eſuriens, & orat, paulum cibi vt ſibi impertiant. Cui illæ: æſtate inquiunt, quærere te oportuit. Non vacabat, inquit cicada. Quid faciebas igitur? inquiunt illæ. Cantationibus operam dabam, inquit. Tum illæ: Si cecinisti æſtate, inquiunt, hyeme ſaltato.*

Monet fabula, ne vlla in neceſſaria re ceſſemus, ne poſtea egentes fruſtra præteritum tempus requiramus, aut aliorum opem imploremus.

Taurus & Hircus.

CVM VRGERET TAVRVM *inſequens leo, confugit ille ad hirci caulam, ſed hircus in foribus reſiſtere, neq; taurum intro admittere. Tum taurus, niſi vtroq; noſtrum robuſtior premeret*

meret me, facile poteram tibi oſtendere, quanto præ-ſtent tauri vires viribus hircinis.

Docet fabula, interdum iniurias & contumeliam debiliorũ ferri neceſſe eſſe, propter metum validiorũ.

Lupus & Mulier.

ESVRIENS LVPVS OMNIA *loca circumiens cibum quærebat, tandem audit inter caſam ruſticam plorantem puerum, & interminantem matrem, ni deſinat, lupis eum ſi velle proÿcere. Lupus eo dicto in ſpem vocatus, habiturum ſe cibum, totam diem aſtitit operiens, dum puerum mater proÿciat: ſed veſperi hac reconciliata puero, eidem abblandiens & aſſentans: Mi pupule, inquit, bono animo ſis, lupum ſi venerit, obtruncabimus. Tum lupus triſtis & deceptus abiens: In iſta, inquit, domo aliter loquuntur, aliter ſentiunt.*

Fabula dicitur in eos, quorum dictis non reſpondent facta.

Teſtudo & Aquila.

MAGNOPERE ORABAT *aquilam teſtudo, volare ſeſe vt doceret. Aquila oſtendebat teſtudini, rem illam petere contrariam naturæ ipſius. Sed nihilo illa minus inſtare, & obſecrare aquilam, vt ſe volucrem facere vellet. Itaq; vngulis arreptam aquila ſuſtulit in ſublime, & laxatis illis teſtudinem demiſit, vt per aërem ferretur, quæ delata in rupes, comminuta interÿt.*

Fabula docet, multos cupiditatibus ſuis occœcatos, conſilia prudentiorum reſpuere, & in exitium ruere ſtulticia ſua.

Cancri.

MI NATE, GRANDIOR CANcer paruulo dicebat, quin recta via incedis, neque obliquos intorques greſſus? Faciam, inquit ille, mi papule, ſi te idem facientem prius videro.

Docet fabula, adoleſcentiam domeſticis malis exemplorum maxime corrumpi.

Sol & Aquilo.

SOLEM ET AQVILONEM de robore viribuſq; quondam diſceptaſſe ferunt, conueniſſeq; inter eos, vt vter viatori veſtem eriperet facilius, is validior haberetur. Priores igitur ſortitus Aquilo ventus acer & vehemens, omnem vim flatus ſui in conſpectum forte viatorem immiſit, verum ille quo magis ventus in ſe ferebatur, hoc arctius veſtimenta continere circumq; ſe conuoluere. At Sol æſtus & calorem effundens, facile effecit, vt viator ſe veſtibus nudaret, non ſolum pallio poſito, ſed etiam refibulata tunica.

Fabula dicit, cedere robur ingenio, ſecundum Sophocleam ſententiam:

Non pectore amplo qui ſunt humeriſq; arduis,
Seſe tuentur proteguntq; maxime:
Sed conſilij ſapientia ſuperat omnia.

De Aſino induto Leonina pelle.

PELLE LEONINA INDVTVS aſinus territabat homines & beſtias, tanquam leo eſſet. Forte autem conſpectæ aures eminentes & longæ,

longæ, indicarunt ſtolidè ſuperbientem aſinum, ita in piſtrinum abactus, pœnas dedit temeritatis & petulantiæ ſuæ.

Fabula innuit, honores indignis collatos, ad ignominiam plerunq; recidere. Diciturq; contra ſimulationem ſtultorum & glorioſorum.

Vermiculus & Vulpes.

EMERSVS DE STERQVILInio vermis, *cœpit profiteri apud animantes, ſe eſſe medicum ſummum, neq; cedere Pæoni deorum medico, vſu & experientia artis. Quem rugis deformem & nutantem intuita vulpes, Medice, inquit, teipſum curare prius, atq; ita profiteri artem debueras.*

Docet fabula, turpiter ea oſtentari verbis, quæ reipſa conuincantur mendacij. Et eſt prouerbio tritus huius ſententiæ ſenarius Græcus, qui irridet medicum aliorum, ipſum ſcatentem vlceribus.

Narratur fabula et de rana, prorſus eodem ſenſu.

Canis mordax.

CANI MORDACI, VT OMNES *caucre illum poſſent, paterfamilias iuſſerat tintinnabulum appendi ex ære paruulum. Hoc ille, quaſi præmio virtutis ſuæ, admodum ſuperbire, & alios canes præ ſe contemnere. Cui vnus ſenior: Heus tu, inquit, an neſcis indicari prauitatem morum tuorum tinnitu iſto, non ornari ære corpus?*

Coërcet fabula ſtulticiam vulgi, quod ſæpe placet ſibi notis & inſignibus flagitiorum ſuorum.

Camelus.

CAMELVS REPANDA A Ioue petebat, vt cornibus armaretur. Cuius ille ſtolidis precibus irriſis, etiam aures mutilauit, vt non ſolum inermis, ſed etiam deformis de cætero eſſet.

Monet fabula, ineptis precibus deos non eſſe fatigandos.

Vrſi præceptum.

MAGNVS ERAT INTER DVOS familiaritatis & neceſſitudinis vſus, vt in ſumma coniunctione voluntatum atque ſtudiorum viuere viderentur, operaſque darent inter ſe mutuas, & alter alteri gratificaretur. Accidit, vt quodam tempore communiter ambobus faciendum eſſet iter, cumq; tranſirent quaſdam ſolitudines, in vrſum ingentem inciderunt, quo viſo, vnus celeriter in arborem euaſit, alter ab vrſo oppreſſus, cum audiſſet illam feram cadauera non attingere, in terram ſe proſtrauit, & attractam animam, quam potuit, vehementiſſime continuit, vt veſtigium nullum vitæ appareret. Vrſus omnibus partibus corporis pertentatis, & ore ſuo crebro ad illius os aureſq; admoto, cum pro mortuo reliquiſſet, abijt. Tum metu ambo liberati, proſequuntur inceptum iter. Inter eundum autem interrogat is, qui arborem conſcenderat, alterum, quidnam in aurem vrſus iacenti inmurmuraſſet? Multa, inquit ille, quæ nunc memorare nihil attinet, ſed inprimis hoc præceptum dedit: Ne amicum eſſe quenquam mihi vnquam

quam perſuadeam, cuius fidem aduerſo tempore meo non fuerim expertus.

Docemur, verum eſſe quod Cicero ſcripſit præclare, vt omnia, Pæto: Non facile dijudicatur amor verus & fictus, niſi aliquod incidat eiuſmodi tempus, vt quaſi aurum igne, ſic beneuolentia fidelis periculo aliquo perſpici poſſit, cætera ſunt ſigna communia.

Crines alieni.

CALVVS QVIDAM ALIENOS *ſibi crines ſumſerat, Græci* φενάκην *vocant. Orto autem vehementiore vento, deturbati illi in viam, caluitium reliquere manifeſtum, quod irridentes qui præteribant, ille intuitus: Quid ridetis, inquit, à me ablatum eſſe, quod meum non erat?*

Fabula docet, homines prudẽtes æquo animo ferre iacturam earum rerũ, quas in ſe fortuna contulerit.

Olla natans.

LEBETEM AHENVM ET OLLAM *fictilem vndæ vis abſtulerat. Tum olla magnopere vitare concurſum aheni & formidare ac tremere. Cui lebes: Quid metuis, inquit, non ego tibi nocebo. Reſpondet olla, in tali iactatione ſe non poſſe ſecuro eſſe animo, cui non ſuſpecta ipſius voluntas erga ſe, ſed fortuitus concurſus timori eſſet.*

Docet fabula, periculoſas omnibus modis eſſe coniunctiones potentum & impotentum.

Agricola.

QVI TERRAM COLEBAT *cum agrum foderet, aurum forte reperit. Memor igitur*

igitur beneficij vt à terra in ſe collati, & gratus, hanc quotidie ſertis redimere ſolebat. Ergo fortuna aliquando accedens ad illum: cur acceptum refers, inquit, terræ, quod tibi ego tribui, cum ſtatuiſſem te diuitijs augere? Nam ſorte, ſi ita cadat, mutata, & auro delato ad alios, ſatis ſcio, te non terram, ſed fortunam accuſaturum eſſe.

Fabula monet, autores beneficiorũ agnoſcendos, & illis memoriam atq; gratiam perſoluendam eſſe.

Grus & Pauo.

PAVO CONTRA GRVEM *aſsiſtens, explicatis pennis ſuis: Quanta eſt, inquit, formoſitas mea et deformitas tua? At grus ſubuolãs: Quanta eſt, inquit, leuitas mea & tua tarditas?*

Monet fabula, non eſſe ob aliquod bonum naturale ſuperbiendum, neq; contemnendum alterum, cui fortaſſe multo maiora collocata ſint.

Arundo & Olea.

DISCEPTABANT DE FOR- *titudine, robore & conſtantia olea ſeu quercus (nihil enim refert) & arundo. Cum autem olea ſiue quercus arundini exprobraret mobilitatem, & quod ad quamuis illa exiguam auram tremeret, tacuit arundo. Non ita diu poſt, ingruentibus ventis & reſiſtente flatibus ipſorum olea vel quercu, ab horum illa vi eruta & diſsipata fuit, arundo autem ſubmiſsione ſua integritate conſeruauit.*

Fabula oſtendit, laudandos eos magis eſſe, qui tempori ſeruire ſciant, & ſe non opponant valentioribus,

tioribus, quàm eos qui cum præſtantioribus ſe & potentioribus rixentur atq; contendant.

Significatur & hoc, quod Herodotus ſcripſit: Numinis hunc eſſe morem, vt ardua conuellat.

Tigris.

VENATOR IACVLIS ET *ſagittis feras perſequebatur, quibus fugitantibus, tigris ſe bellum ſolam ſuſtentaturam eſſe profitetur, in huius, de latebris ſuis, femur, ſagittam venator conijcit. Tum illa grauiter ingemiſcere & circumſpicere, & quærere autorem vulneris. Cui obuiam facta vulpecula: Quis te læſit, ô fortiſsima, inquit, ferárum: Neſcio inquit illa, ſed ſentio viri robuſti adhibitam manum fuiſſe.*

Refutat fabula temeritatem audacium. Qui autem viribus præſtant, plærunq; incautiores eſſe conſueuere. Docemur igitur hoc, vt intelligamus victoriam non tam virium eſſe quàm prudentiæ.

Boues & Leo.

PASCEBANTVR VNA TRES *boues opimi in maxima concordia, itaq; facile ab omni incurſione ferarum tuti erant, ac ne leones quidem aggredi illos audebant. Tandem diſsidio inter illos nato, & ſoluta amicitia, ſinguli validioribus beſtijs direptioni & prædæ fuere.*

Fabula docet, tantum ineſſe mali in diſſenſione, quantum boni in concordia reperiatur.

Abies & Dumeta.

CON-

CONTEMNEBAT PROPINquos dumos abies alta, cui ille: *Quanto tu nobis es præſtantior, tanto tua eſt conditio deterior, quod magis omnis generis iniurijs expoſita ſis, & tibi à dijs & hominibus pericula impendeant.*

Docet fabula, non oportere excellentes vllorum humilitatem deſpicere. Nam multos, vt ille ait, fortuna tollit in altum, vt lapſu grauiore ruant.

De Auicula & Meſſe.

MESSIS INSTABAT TEMpus, *erantque auiculæ cuiuſdam pulli adhuc implumes in illa depoſiti. Hæc vero, quoties ad paſtum auolabat, diligenter meminiſſe iubebat pullos, omnium quæ interea dici audiſſent aut fieri vidiſſent, ſibi reuerſæ vt narrare poſſent. Dicunt illi quodam tempore, affuiſſe cum filio adoleſcente adulto & valente dominum agri, & conſtituiſſe frumenta poſtero die amicis corrogatis, demeſſurum ſe eſſe. Hoc nuncio auicula nequaquam territa, poſtridie vt conſueuerat, ad victum quærendum auolat. Cum rediiſſet, audit conſtituiſſe dominum agri, ſeſe ad meſſem conſanguineorum & propinquorum opera vſurum eſſe. Negat illa in hoc etiam periculum ineſſe. Poſtea vero quam cognouiſſet, dixiſſe dominum ſeipſum cum filio & ſeruis affuturum, vt frumenta demeteret, ibi demum non dubitans quin ſuam rem dominus curaturus eſſet, de ſegete migrat, & pullos ſuos aſportat in alium locum tutiorem.*

Fabula vetat alienis homines fretos eſſe in adminiſtratione rerum ſuarum. Eſt à Gellio *illa quidem nar-*

dem narrata copioſius, ſed nobis tamen ſimplici & æquabili expoſitione eandem retexere viſum fuit.

Inuidus.

VOLENS EXPLORARE SENſus *hominum Iupiter, miſit Apollinem in terras, qui voluntates humanas cognoſceret. Hic primum incidit in auarum vnum, & alterum inuidum. Quibus cum collocutus copiam illis facit petendi quod vellent. Id enim quod vterq; petijſſet, ratum ſe habiturum, ſed ea lege, vt quod ſibi alter petijſſet, alteri præſtaretur duplum. Nullo igitur pacto induci potuit auarus, quicquam ſibi vt peteret: at inuidus erui vnum oculum ſibi petijt, vt auarus ambos amitteret.*

Deſcribitur hac fabula auariciæ & inuidiæ turpiſſimum & deterrimum vicium.

Cornix.

SITIENS CORNIX REPERIT *in vrna grandiuſcula aquæ non multum. Quam cum attingere arido roſtro non poſſet, lapillos quamplurimos in vrnam deijcit, quibus fundum occupantibus, ad labrum vrnæ aqua ſubijt, & potandam ſe cornici præbuit.*

Docet fabula, multas res arte obtineri, quas nullæ vires aſſequi potuiſſent.

De Homine & Leone lapideo.

ORTA INTER HOMINEM ET *leonem contentione de robore, cum ſe huic ille anteferret, & omnibus modis vellet probare eſſe va-*

lidiorem

lidiorem, deduxit leonem ad effigiem hominis de ſaxo expreſſam, à qua leo item ſaxeus pedibus calcabatur. Tum leo: Si noſtrum, inquit, genus fingere etiam didiciſſet, ego quoq; tibi, vt opinor, ſaxeos homines, qui à leonibus premerentur, poſſem oſtendere.

Coërcet fabula oſtentationem virtutis propriæ.

Puer fallax.

PLORABAT AD PVTEVM *reſidens & queritabatur puer, ad quem accedens auarus, interrogat, quid acciderit ei: Me miſerum inquit puer, cum multo largioribus lacrimis: ô miſerum me. Cur miſerum ſe prædicaret, interroganti auaro: Reſpondet, auream ſitulam ſibi in puteum modo delapſam. Ille cupiditate cæcus, neque vnde puer auream ſitulam afferre potuiſſet, neque haud veriſimile hunc dicere cogitans, poſitis veſtibus ſe in puteum demittit: quibus puer interea, dum ille reuertitur, ſublatis, in ſiluas aufugit.*

Qui aliena appetunt, eos ſua etiam amittere ſæpe ſolere, fabula docet.

De Ruſtico & Iuuenco.

RVSTICVS IVVENCVM EDV*carat, quo ad arationes vteretur. Sed hoc admodum ferociente, & cornibus impetente obuios, ruſticus cornua illius detruncat, atq; ita ad aratrum adiungit. Ipſe ſequens ſtiuam tenet. At iuuencus ne ſic quidem idoneum ſe arationi præbuit, ſed & caput truncum dimittere cum iugo, & poſteriori-*

bus

bus pedibus puluerem & glebas in os & oculos aratoris ſpargere, & delirare in arando, vt ruſticus illum ſibi vſui futurum eſſe deſperaret.

Hac fabula ſignificatur, quoſdam ita eſſe feros, vt nulla ratione manſueſcere poſſint, quia nulla in parte tractabiles ſeſe præbeant.

De Fauno & Viatore.

SATYROS ET SILENOS VOcant *Græci ruris & ſiluarum numina, qui Latinis ſunt Fauni & Siluani. Ex his vnus quondam, viatorem hyemis frigore afflictum, deduxiſſe perhibetur in ſpecum ſuum, miſertus hominis. Cumq; videret crebro eum manus ori admouere et illis inhalare, rogat quid ſibi ea res velit. Reſpondit viator, calefieri ita ſpiritu manus contractas gelu. Tum Satyrus, ne quid humanitatis erga hoſpitem prætermitteret, affert in phiala vinum calidum & adhuc feruens, illoq; ſuum fouere guttur & ſtomachum iubet. In hoc & ipſum inſpirare viator, quod diceret, admiranti & cauſſam requirenti Satyro, refrigerari potum anhelitu. Ibi Satyrus eum auerſatus, at tu inquit, cito te aufer à me, & egredere de ſpecu, nihil enim cum tua peruerſitate commercij habere volo, qui eodem ex ore efflas calidum & frigidum.*

Fabula ſignificat, fugiendas amicitias dubias & mutabiles hominum inconſtantium & leuium.

Aſinus excors.

LEO AEGROTANS ET INfirmus, *vulpeculam orat ſibi cibum vt inueniat. Illa*

abit, & ad aſinum ſolum in quodam prato oberrantem deuenit, ac quid tu hic ſolus agis? inquit. Quin mecum te confers ad tui generis animalia, quæ plurima intra iſtud nemus conuenere, Aſinus oratione vulpeculæ motus, illam ſe ait ſequi. Hæc eum ad leonem deducit, qui ita fuerat morbo debilitatus, vt aſinum retinere non poſſet. Ille igitur elapſus, in ſuum pratum reuertitur. Leo iterum atq; iterum orare vulpem, ad ſe illum vt reducere ſtuderet. Hoc vix poſſe fieri vulpecula dicebat, nam ſibi aſinum nihil iam crediturum eſſe, ſed promiſit ſe tentaturam. Redit igitur ad aſinum, & cum illo expoſtulat, & vere eſſe aſinum ait, pecus agreſte & ruſticum, qui maximorum amatorum complexus fugerit: nam illos gaudio non apud ſe fuiſſe, ideoq; illatos in eum vehementius. Aſinus credit vulpi, & iterum cum ipſa ad leonem accedit, qui tum viribus anniſus omnibus, eum proſternit ac iugulat. Tum iubet vulpem carnes eluere & apparare, vt illis iucunde veſcatur. Vulpecula, vt iuſſa fuerat, facit, ſed exemtum cor & præmorſas aures illa deuorat. Requirenti autem leoni dicit, illum aſinum neque cor neque aures habuiſſe. Hoc leo mirari & incredibile eſſe dicere. Tum vulpes: An tu putas, inquit, iterum ad te vt veniret, adduci hunc potuiſſe, ſi vel aures vel cor haberet?

Narratur fabula in ſtolidos, & his, quod prouerbio reprehenditur, ad eundem offendentibus.

Narratur & de apro ſenſu eodem, quem primo captum vna aure, iterum captum altera quoq; mutilum ruſticus demiſiſſet, & ita tertio captum obtrun-

truncaſſet, deportaſſetq́ ad patronum ſuum exemto corde, negans cor illum aprum habuiſſe.

Mus & Taurus.

ARREPSIT QVODAM TEMpore ad pedem cubantis tauri, muſculus, & pedem beſtiæ mordicus arripuit. Excitatus ſenſu doloris taurus, exilire & circumſpicere, & quærere autorem vulneris. Tum murem exultando fuiſſe gloriatum accepimus, quod à ſe tam exiguo animali tam grande & validum exagitari potuiſſet.

Fabula dicitur de ſtolida imbellium & humilium oſtentatione.

Narrari etiam ita poteſt, vt magnos ac præſtantes viribus admoneat conditionis ſuæ, propoſito interdũ etiam minimorum & contemtiſſimorum iniurijs.

Bubulcus.

BVBVLCVS ONVSTVM LIGnis plauſtrum domum agebat, quod cum in lutoſa via & ſalebris hæreret & retineretur, cœpit ille ocioſe aſtans deos deaſq́ in auxilium aduocare, præque cæteris, quem maxime propter celebratum vulgo robur colebat, Herculem. Tum illi ſe Herculem conſpiciendum obtuliſſe ferunt, & his verbis corripuiſſe ſtolidam ignauiam ipſius: Rotis manus, ô bubulce applica, & ſtimulum bobus admoue, & deorum deinde opem poſcito, ne ſi tu ceſſes, dij fruſtra inuocentur, Vnde & prouerbium natum: Manum admouentes inuocate numina. Et hoc: Aliquid & ipſe agens fac inuoces deos.

Fabula narratur contra deſidiam & pigriciam & ceſſationem, in quibus plerunq; ignauum vulgus vota facit, & precibus fatigat deos. Itaque & Terentianus Mitio quærit de adoleſcente: An crediderit ſperatas nuptias dormienti ſibi confecturos deos? Et apud Apollonium Hercules: οὐ δὴ τικῶας, *inquit,* αὐτόματον δώσει τὶς ἐλὼν θεὸς εὐξαμένοισι.

Gallina & Auripera.

HABEBAT GALLINAM QVIdam, *quæ ouum quotidie pariebat aureum. Hic ſperans auri maſſam intra illam eſſe abſconditam, occidit gallinam, & in diſſecta nihil aliud reperit, quam quod in reliquis eſſe gallinis conſueuit. Itaq; ingentibus ille diuitijs inhians, etiam mediocres perdidit.*

Monet fabula, vt immodicas cupiditates & auidos diuitiarum animos compeſcamus, & vt ſua quiſq; fortuna contentus viuat.

Simia.

MAGNVM ESSE AMOREM *erga natos ſimiarum accepimus, ſed duobus partu editis, alterum mirifice diligere matrem, & geſtare manibus, & frequenti complexu ſæpenumero necare. Quæ igitur fugiebat canes cum gemino fœtu, cariorem manibus compræhenſum, alterum de ceruice pendentem geſtabat. Curſu autem fatigata, laſſatis è manibus elapſus ſimiolus, cum vrgente vi canum tolli non poſſet, perijt: alter, qui collum matris arctiſſime aſtrinxerat lacertulis ſuis,*

conſer-

conſeruatur. Hunc poſtea illa ſolum ita vehementer, vt prius alterum, amauit.

Fabula oſtendit, vnius ſæpe damna alteri prodeſſe.

Bos & Iuuencus.

ANTE BOVEM ARANTEM, *quem ætate confectum etiam quotidianæ aratri & plauſtri trahendi operæ ſentum & ſqualidum reddiderant, ante hunc igitur exultare nitidus & petulans iuuencus, atq; illius ſcabram & nudatam pilis cutem irridere. Paulò poſt arripitur ad immolationem iuuencus, qui cum præter bouem duceretur, demiſſo capite & lento paſſu ingrediebatur. Tum bos: Etſi, inquit, nolim has te pœnas dare laſciuiæ & inſolentiæ tuæ, tamen cum ita ceciderit, delector id me cognoſcere verum eſſe, quod audire etiam de meis parentibus memini: In maximis periculis verſari petulantem iuuentutem: Ac eſſe quidem ætatem hanc per ſe malis obnoxiam, ſed tum maxime, cum accedat iniuriarum & improbitatis vſurpatio.*

Præceptum et admonitio fabulæ narratione comprahenduntur.

Lupus & Piſcis.

LVPVS PISCIS ROBORE ET *magnitudine eximia præditus, fluuij cuiuſdam imperium tenebat. Hunc ſuperbia & faſtidium præſentis fortunæ ad cupiditatem extulit regni marini. De oſtio igitur fluminis in pelagus enatat, atq; ibi Delphino regnatori occurrens, cum & forma & mole inſueta terreretur, adoriente etiam hunc hoſti-*

liter Delphino, fuga ſe in amnem ſuum recepit, neq; poſtea vnquam extra oſtium excurrere auſus fuit.

Hæc fabula docet, ne quis ſibi neminem parem reperiri arroganti opinione perſuadeat, ac potius vt cogitet, id quod teutonico prouerbio fertur: Etiam trans riuum homines inueniri.

Pardus & Vulpes.

PARDVS FERA EST VARIIS *colorum diſtincta maculis, eam cum vulpe de forma certaſſe accepimus. Diſceptatum fuit coram Erinacio. Pardus commemorare cœpit, forma eius facile præſtare reliquis, quorum aſpectu plurimi delectarentur, ſed varietatem habere iucunditatis plurimum, ſicut prata quoq; inſignia diuerſis floribus maxima oculos voluptate perfunderent. Iuſſa ad hæc dicere vulpecula: Intus me, inquit, de anima, non de pelle noſcito, atq; ita varietatem contra me oſtenta tuam.*

Hoc indicat fabula, certiſſima eſſe iudicia, quæ à ſpecie externa quam longiſſime abducta ſint.

Ictis & Vulpes.

ICTIS EST E MVSTELARVM *genere ſilueſtris quadrupes cuius pelle obduci quondam galeas ſolitas tradunt. Quodam tempore cum vulpe igitur ictis iter per patentem campum faciebat. Eam vulpes interrogabat: Quid rerum aut artium didiciſſet. Illa, nihil quidem ſe tenere reſpondet, præter mediocrem ſaltandi rationem. At ego, inquit vulpes, centum artibus inſtructa ſum,*

quarum

quarum quæuis, & ad neceſſaria victui paranda, & ad vim contrariam omnia propulſanda, ſatis eſſe poſsit. Ictis igitur venerari, & beatam prædicare vulpem: ſe vero futilem & vita indignam animantem perhibere. Inter hos ſermones exaudiri canum latratus, itaq; adeſſe venatorem ictis conijciens: In fugam, inquit, nos demus, audio enim hoſtium noſtrorum vocem. Placide, inquit vulpes: Nondum enim neceſſe eſt accelerare fugam. Cum autem clarior fieret latratus, fugiamus igitur, inquit vulpes. Cui ictis: Neq; mihi, confirmatæ verbis tuis, nimis feſtinandum videtur. Sed iam conſpectis canibus, fugiamus ſane ait: Atque ipſa in proceram ſtatim arborem ſaltu euaſit: Vulpes vero in aperto campo facile à canibus deprehenſa fuit, quam illa irridens, vt vnam promat, hortatur, de centum ſalutaribus artibus ſuis: nunc enim neceſſe eſſe. Ita miſera vulpecula & deriſa & dilacerata fuit.

Fabula narratur contra gloriatores vanos, & oſtentatores mendaces.

Simiæ.

SIMIAE PVRPVRATAE *inſtituebantur ad ſaltationem. Cuius cum peritæ viderentur eſſe, productæ fuere ad ſpectaculum. Saltantibus autem obiecit quidam nuces, quibus viſis, omnibus poſthabitis & neglectis, ad nuces illæ diſcurrere, & de his inter ſe luctari ac depugnare.*

Fabula hoc dicit:

Naturam expellas furca, tamen vſq; recurret.

Aſinus controuerſus.

DVO QVI VNA ITER FAciebant, aſinum oberrantem in ſolitudine conſpicati: accurrunt læti, ac vterq; ſibi illum vendicare, quod ipſe prior conſpexiſſet. Dum contendunt & rixantur, neq; à iurgijs abſtinent, aſinus aufugit & ſubducit ſe oculis illorum. Ita dum vterq; nondum prehenſum ſuum eſſe vult, neuter illo potitur.

Fabula docet, inter altercandum, multa quæ placido conſenſu retineri potuiſſent, ſolere amitti. Nota etiam eſt ſententia, quæ vulgo fertur:

Nimium altercando veritas amittitur.

Piſcatores & teſtudines.

AD NAVSEAM VSQVE SAturi teſtudinem carne piſcatores, cum etiam multum adhuc illis ſupereſſet prætereuntem forte Mercurium ad ſuas epulas inuitant. Qui non ignarus, quippe Deus, quo animo vocaretur, iuſſit ſuas ipſos teſtudines vel edere vel vomere, neq; poſt ſua demum faſtidia conuiuas quærere.

Prodigorum ſtulticia notatur, qui ea alijs tribuunt, quæ ipſi deſpiciunt & paruipendunt, etiam ea, quæ quantiuis interdum precij ſunt.

Aquila & Scarabeus.

LEPVS, QVEM AQVILA INſequeretur, ad ſcarabei lamulam confugit, & illius auxilium implorauit. Scarabeus petit ab aquila, vt parcat ſupplici, perq; ſummum Iouem obteſtatur, ne deſpiciat tenuitatem ſuam. At illa profligato ſcarabeo, raptum leporem deuorat. Quam auolantem

aſſectatur ſcarabeus, vt cognoſceret, quo illa loco nidificaret: Ac mox occaſionem nactus, de nido aquilæ omnia oua, quæ inierant, deuoluit per petrarum præcipitia. Aquila re comperta, autori doloris ſui valde irata, nidum extruit in multo magis arduis rupibus, & in illo parit oua, ſed ſimili euentu. Tum inops conſilij ad Iouem aduolat, cuius propria auis eſſe perhibetur, & tertiam fœturam in illius gremio deponit, orans atq; obſecrans, vt tutam præſtaret. At ſcarabeus globulum ſterquilinij eodem deijcit. Quem excuſſurus Iupiter, laxata veſte oua aquilæ effundit, quæ inflicta pauimento, ſecundum Homerum, æreo, facile comminuuntur. Cum autem de ſcarabeo intellexiſſet, quod ab aquila factam iniuriam ſibi, hac voluiſſet ratione vindicare, quod ſtatueret, non ſolum ſcarabeum, ſed etiam ſuum numen ab aquila læſum atq; violatum eſſe, reuerſam illam grauiter obiurgauit, & indicauit ei autorem malorum, quæ paſſa eſſet. Cum tamen genus aquilarum funditus interire nollet, ſcarabeum ad gratiam cum aquila reconciliandam adducere tentat: quo vehementer refragante, aquilæ tum partum tranſtulit ex eo tempore in aliud, quo ſcarabei nõ apparerent.

Monemur hac fabula, ne quem facile contemnamus, vtq; cogitemus, neminem eſſe tam abiectum & humilem, qui non ſuæ iniuriæ vindicandæ aliquam occaſionem inuenire poſsit.

Vulpes & Auiculæ.

DIV PERPESSA FAMEM *vulpecula, cum nihil ſucceſsiſſet omnium artium,*

quas ad victum parandum exercuerat multiplices, tum ſeſe illa præ mœrore animi abijcere humi, & ſecum miſeriam ſuam tacite deplorare. Aues mortuam ratæ aduolare propius. illa vbi hoc videt, immobilis manet & animam continet, ne aues ſpiritu vitam adeſſe intelligant. Securæ igitur accedunt, & in vulpem inſiliunt. At illa, poſtquam cenſuit tempus eſſe, exilit, & comprehendit proximam ac deuorat, Poſtridie experitur eandem fraudem: Ibi vna, (cornix vt opinor) non, inquit, ſi tuam pellem in iſta ſepe expanſam conſpicer, in illam inuolauero,

Docet fabula, fraudulentis nunquam fidem habendam eſſe: ipſis enim etiam quieſcentibus, doli tamen vigent, & mouentur.

Aues & Noctua.

NOCTVAM CVM VETERES *Mineruæ conſecrarunt, nimirum auem eſſe prudentem voluerunt indicare. Hanc narrant, cum ſtuduiſſent aliquando ad ſiluas & in arbores abducere ſecum auiculæ, hortantes vt in quadam præclara quercu nidum ſuum figeret, ipſam non modo parere illis noluiſſe, ſed contra etiam monuiſſe, vt quercus illius frondes omnes concerperent roſtris ſuis. Minime hoc illis facere volentibus, paulò poſt viſcum protulit arbor, quo deinde implicatæ aues captæ fuerunt, noctuæ ſapientiã & ſalutaria cõſilia ſero collaudantes.*

Hæc epitome eſt narrationis Politiani. Monet autem non eſſe ſpernenda ſalutaria conſilia prudentũ.

Cucurbita & Palma.

CVCVRBITA CONSITA AD *palmæ*

palmæ radicem, cum largis imbribus irrigata eſſet, ſtirpi palmæ innitens, ad illius ſe cacumina extulit. Tum interrogare palmam, quot annis ad tantam granditatem perueniſſet? Cui reſpondit palma: Non minus centum annis. Tum cucurbita: Quanto te ego ſum melior, inquit, quæ non dies totidem creſcendo confeci, & tuam exæquaui altitudinem. Paulò poſt præmatura, & ipſa flacceſcere, & radix amiſſo ſucco non magis vegetare illam. Ergo quam temere de proceſſu incrementi ſui gloriata eſſet intelligens, & ſuam granditatem contemnens, futilitatem confeſſa fuit.

Fabula docet, quæ cito oriantur, etiam cito occidere, vt de ſolſtitiali herba Plautus ait. Et, ſubita incrementa fructuoſa non eſſe. Huc pertinet & hortorum Midæ & Adonidos prouerbium.

Coruus & Lupi.

PETEBAT A LVPIS PARTEM *prædæ coruus, quos totum diem ſectatus fuiſſet. Cui illi: Non tu nos quidem, ſed prædam ſectatus es, eo quidem animo, vt ne corporibus quidem noſtris velles parcere, ſi exanimarentur.*

Fabula docet, ſpectari in actionibus non tantum quid fiat, ſed etiam quo animo & voluntate fiat.

Mus.

MVS NATVS ET EDVCATVS *intra ciſtam refertam nucibus, forte delatus in pauimentum, dum in ſuam domunculam redire properat, & circum illam aſſultat, attingit hunc odor*

ſua-

ſuauiſſimus ciborum, qui eſſent in propinquo de reliquijs agitati conuiuij repoſiti, quibus guſtatis: Hæc inquit, vt video, iucundior vita futura eſt illa, quam intra ciſtam vixi.

Fabula imperitos notat, qui nunquam ſuum oppidulum egreſſi, illius vitam & mores optimos & laudatiſſimos eſſe ſtatuunt.

Dici & hac ſententia poteſt, quam adducit ſcribens Trebatio de Medea Cicero: Multi ſuam rem bene geſſere, & publicam patria procul. Multi qui domi ætatem agerent, propterea ſunt improbati.

Agricola.

ASSIDVVS CERERIS CVLtor *agricola exorauerat Deam, vt ſibi frumenta ſua abſq; ariſtis produceret. Ita enim rebatur minore cum labore exculpi poſſe. Sed indefenſa grana, de matureſcente tum ſegete, auiculæ excuſſere roſtris, & deuorarunt.*

Fabula narratur contra votorum ſtulticiam, & oſtendit, imprudenter ſpe parui commodi, in magnum ſæpe malum deferri.

Accipiter & Columba.

CONCITATISSIMO IMPEtu *columbam inſequens accipiter, intra villam vna cum fugiente aue defertur, & capitur à villico. Hunc orat, vt ſe dimittere velit: Neq; enim te, inquit, læſi vnquam. Cui reſpondet villicus: Neq; vt opinor mei te vnquam læſere, atq; fracta illum gula interemit.*

Fabula

Fabula docet, vindicandas à principibus non minus ſubditorũ iniurias, quam ſi ſibijpſis allatæ eſſent.

Aranea & Hirundo.

CONSPICATA ARANEA CApientem muſcas hirundinem, *contra illius volatus explicat retiola ſua, per quæ facile lata hirundo, celeriter totùm opus diſturbauit. Tum aranea: Iſta inquit, muſcarias plagas nihil moratur.*

Oſtendit fabula, imbecilles fruſtra ſe potentioribus opponere, et hoc ſubijcit: Vana eſt ſine virib. ira.

Amnium ſilentia.

RVSTICVS TRANSITVRVS *flumen vadum veſtigabat. Ac primum quadam parte ſe reperturum ſperabat, qua defluebat illud placide, & cum ſilentio, ſed à tentante reperitur magna ibi profunditas. Facit igitur alibi periculum vbi quidem reperit vadum, aqua verò cum ſtrepitu & impetu decurrebat. Tum ille hæc ſecum: Non, vt video inquit, animum murmura & fremitus, ſed ſilentium & leues ſibili metuendi ſunt.*

Non eſſe periculum fabula docet, à clamatoribus & minacibus, ſed à muſsitantibus & taciturnis. Cæſarem etiam dicere ſolitum accepimus, non metui à ſe Antonium & Dolobellam corpulentos & rubicundos, ſed Caſsij & Bruti maciem & pallorem.

Columba & Pica.

CVR TV INQVIT PICA *columbæ; ſemper eodem in loco deponis oua tua;*

atq;

atq; nullos excludis, neq; redderis prudentior continuis rapinis hominum? Huic columba: Non ſinit, inquit, ſimplicitas me neq; male ſuſpicari de alijs, neq; meos ab illorum iniurijs eripere.

Oſtendit fabula, ſimplices eſſe iniuriæ & fraudi expoſitos.

Cuculus & Accipiter.

CVCVLO ET ROSTRVM *aduncum, & acuti ſunt vngues, itaq; generis accipitrum eſſe creditur. Huic aiunt eſſe cibum vermiculos, quos de materia & arborum quoq; ramis colligere ſoleat. Atq; talem illi victum exprobraſſe, vt vilem et contemnendum accipitrem ferunt. Quin tu me inquit, ſpectas, qui auiũ carnibus veſcor, & cum generis noſtri eſſe videaris, etiam facta imitaris? Hæc oratio, cum mouiſſet cuculi animum, videt ille paulò poſt captum accipitrem, alligatum collo, pendere de tecto alti columbaris, in terrorem aliorum accipitrũ. Tum igitur ita cuculum locutum accepimus: Nunc mihi etiam ſuauiores mei vermiculi, & gratior illa eſca futura eſt, ſine periculo parabilis: Neque ego lauticias moror, quæ tanto diſcrimine petuntur.*

Docet fabula, mediocritatem tutam optabiliorem eſſe, quam ſit periculoſa excellentia.

Aſinus & Vitulus.

IN VNO PRATO PASCEBANtur *aſinus & vitulus. Cum autem ſignum auditum eſſet aduentus hoſtium, quod de more ſolebat dari pulſato ære: Fugiamus, inquit vitulus, ne in poteſtatem*

ſtatem hoſtium deueniamus. Cui aſinus: fuge ſane, inquit, cui cædes & mactatio ab iſtis impendet: mihi periculum nouum nullum obijcitur, quem ſeruiendi & ferendorum onerum conditio eadem manet, tam apud ciues, quam apud hoſtes.

Fabula docet, certa et explorata miſeriæ cum alia miſeria commutationem non eſſe pertimeſcendam.

Paſtores.

PASTORES CAESA OVE *conuiuium intra tabernaculum agitabant. Quod cum lupus, qui prædandi cauſa caulas circuibat, fieri cerneret: Ego, inquit, ſi agnum rapuiſſem, quantum tumultus excitaretur: at iſti impune parentem vorant. Tum vnus his auditis: Noſtra enim, inquit, ſcelerate, non aliena oue epulamur.*

Docemur hac fabula, & potentes impune peccare, & horum delicta non facile reprehendi à quouis debere.

Narratur fabula eadem ſententia & de mulierculis comedentibus gallinam, ac vulpe, quæ dixerit: Ego ſi hoc facerem, omnes iam canes in me incitarentur.

Capi.

GALLINACEI CASTRARI *ſolent, ita celerius pingueſcere exiſtimantur. Horum magnus numerus in villa alebatur, cumq; omnes opimi redderentur cibo largo & curatione diligente, in vno tantummodo nihil proficiebat ſagina, huius macilentiam irridebant cæteri. Mox cum audiſſent imperium heri, pinguiſſimi quiq; vt iugularentur*

larentur ad cœnam, affuturos enim hoſpites, intellexere ſtulti, quantopere ſibi & vitæ ſuæ carnes, quibus dudũ ſuperbĳſſent, contrariæ & nocentes eſſent.

Conſolatur fabula tenues & pauperes, illorumq́ vitam docet eſſe multo tutiorem; quam ſit locupletum, & vt Græci loquuntur, τῶν παχέων

Equus nouitius.

MERCATVS QVIDAM *equum, cum prius haberet valde ſtrenuum, aliquanto cum maiore cura illum aluit, quam alterum. Hoc mirari ipſe quoq́ atq́ de ſocio cauſſam exquirere. Quid enim inquit, eſt, cur me impenſius curet herus, multis nominibus te inferiorem? Neq́ enim forma, neq́ velocitas, neq́ vires meæ cum tuis comparandæ ſunt. Cui ille: nihil, inquit, nouum neq́ mirum herus facit, ſed hominum more prioribus poſteriora, & recentia vſitatis præfert.*

Fabula leuitatem vulgi notat, & nouarum rerum ſtudium.

Canis & Sus.

AD AVCVPIA CANES DILI*genti & exquiſita cura atq́ ratione erudiri et inſtitui ſolent, & ad ſilentia verberum minis & aurium vellicatione aſſueſiunt. Certæ autem nationis hi deliguntur, quorum inprimis bona ſagaxq́ natura ſit. Huius generis vni iſtam ſeruilitatem exprobraſſe opimum & pinguem ſuem aiunt. Cui ille, ſe non pœnitere breuis moleſtiæ, reſponderit, qua vitam ſibi comparaturus ſit delicatã, neq́ pigere in præſentia tædĳ*

aliquan-

aliquantulum deuorare, vt laudiſsimis diu poſtea cibis perfruatur.

Fabula hortatur diſcipulos bonarum artium & virtutis ad labores, qui in diſcendo exhauriendi ſint, perferendos ſpe maximorum commodorum, & iucundiſsimæ vitæ.

Trabs & Boues.

QVI TRABEM BOVES TRAhebant, *vnde tignum fieret, increpabantur ab illo, quod anhelantes in pigritia lento gradu incederent. Cui vnus de bobus: Nos tamen, inquit, hoc mox onere liberati acquieſcemus, cum tibi paulò poſt imponendum vſq; ad cariem ſit ſuſtinendum.*

Subijcit fabula præceptum humanitatis, vt vereamur inſultare miſeris, cum fieri poſsit, vt nos multo maior calamitas maneat.

Carduelis.

AVOLARAT CARDVELIS *quam diu puer in delicijs cicurem habuerat. Hanc ille geſtu & voce reuocare, et dare operam, vt blanditia verborum pelliceret ad reuerſionem. Nam cur, inquit, mea tu fugis, aut quid tibi triſte aut contrarium dum mecum fuiſti, vnquam accidit, vel quid potius ad beatam vitam defuit? Nihil inquit illa, ſed meo arbitratu viuere mihi maxime libet.*

Docet fabula, nullum bonum libertatis bono melius aut præſtantius eſſe. Et illi Spartani in Polymnia, Perſam aiunt, ſi ſciret quam ſuaue eſſet in

libertate viuere, autorem ipſum futurum fuiſſe, ἐκ ἂν δόρασι περὶ αὐτ᾽ μάχεσθαι, ἀλλὰ καὶ πελέκεσι.

Vpupa.

IN AQVILAE NVPTIIS FE*runt ſeſe vpupam reliquis auibus hoſtibus prætuliſſe, & criſtas alte erexiſſe & genus etiam regium iactitaſſe. Sed huic dixiſſe ciconiam accepimus par non eſſe, vt primas teneat auis, cuius nidus nunquam ſtercore careat.*

Monet fabula, non eſſe honeſtatem de ornatu, ſed de vitæ ratione æſtimandam.

Gulæ deditus.

GVLAE DEDITVS QVIDAM *ad epulas inuitatus in rus, quod abeſſet paulò ab vrbe longius, dum proficiſcitur ſpe ſingularium lauticiarum & opipare inſtructarum dapum, in itinere pira reperta ita ſpreuit, vt etiam per deriſionem lotio ſuo aſpergeret. Cum autem riuus, qua tranſeundum fuerat, ſubito ea nocte ad altitudinem excreuiſſet tantam, vt cum manifeſto diſcrimine ingreſſurum ſe ille aquas intelligeret, redire triſtis, atq; poſt ereptam ſpem copioſi cibi acerrime etiam eſurire cepit. Itaq; cum ad pira, quæ dudum comminxerat, veniſſet, deterſa illa arroſit, & hanc eſcam obiecit ieiunis & latrantibus inteſtinis.*

Fabula docet, contemtus & faſtidij ſæpe has pœnas dari, vt quæ paulò ante homines ſpreuerint & abiecerint, ea mox appetant & amplectantur.

Equus & Porcus.

ALACRITER AD PVGNAM *equus & armatus ipſe, et armatum equitem vehens, proficiſcebatur. Hunc conſpicatus porcus de luto, in quo volutabatur, Heus tu, inquit, quo properas, ignarus, an vitam in prælio amiſſurus ſis? Cui equus: Etiam tibi, inquit, mors impendet, & quidem oppetenda ſine laude, vbi tuo domino ſatis pinguis factus eſſe videberis. Ac mihi quidem animam, ſi ita cadat viri fortis, tibi lanij manus ereptura eſt.*

Fabula honeſtam mortem non nimium pertimeſcendam, docet, cum etiam in ſumma ignauia illa euitari non poßit.

Venator & Cerdo.

CERDO AD VENATOREM *quodam tempore deueniſſe dicitur, & petijſſe ab eo, ſibi vrſi pellem vt venderet. Venator ſibi illo tempore vrſi pellem non eſſe reſpondit, ſed ſi vellet pecuniam numerare, curaturum ſe poſt dies paucos vt haberet, cum vrſum cepiſſet, cuius luſtrum iam ſibi exploratum eſſet. Itane, inquit cerdo, facile eſt vrſum capere? Mihi quidem, inquit venator, nequaquam difficile hoc fuerit, inter feras & in ſiluis pene à puero verſato. Licet ne, inquit cerdo, te comitari? nam mihi libet ſpectatorem eſſe talis venationis. Licet inquit venator, mecum perendie in ſiluam abeas. Quo cum eſſet ventum, apparuit ſtatim vrſus, bellua ingens & horribilis. Cerdo tum celeriter arborem conſcendit. Venator adortus feram fortiter, cum tamen hâc excuſiſſet ictum, re-*

cordans quod audiſſet, non ſolere vrſos cadauera morſu attingere, in terram ſe, quaſi mortuus eſſet, abiecit. Vrſus autem naribus ad os & aures illius admotis captare anhelitum, & tentare an ſpiraret. Sed illo animam continente, vrſus mox diſceſſit. Tum igitur & venator ſe erexit, & cerdo de arbore deſcendit, atq; iam animis receptis, inter alios ſermones percontari cerdo de venatore; quid in aures ipſius fera inſuſurraſſet? Cui venator reſpondet: Monuiſſe illam diligenter, ne poſthac vnquam vrſi pellem nondum capto & confecto ipſo, vendendam exiſtimaret.

Fabula hoc, quod Græcum prouerbium: Non eſſe ante victoriam exultandum, admonet; ne ſecuritate & temerarijs animis dubia pro certis habeamus.

Leo & Mus.

LEO CAPTVS LAQVEO, *orabat murem, ſe vt corroſis plagis liberet de impendente interitu, promittitq;, ſe accepti beneficij nunquam eſſe obliturum. Mus facile, quod leo flagitarat, cum effeciſſet, petijt ab illo, vt filiam ſibi collocaret in matrimonium ſuam. Leo, quamuis res ea ſibi videretur indigna & abſurda, noluit tamen autori vitæ & ſalutis ſuæ, quod poſtulauerat, denegare. Spondet igitur filiam, ſed hoc tamen monet, cogitet muſculus, vix fieri poſſe in tanta inæqualitate, nuptiæ vt felices ſint. Sed mus in ſententia permanſit. Cum igitur noua nupta leæna iuuencula & ferox ad maritum deduceretur, obuium eum,*

non

non viſum neq; animaduerſum, pede conculcatum obtriuit.

Fabula oſtendit amicitias potentum eſſe periculoſas, etiam non raro damnoſas humilibus, & paruorum ſodalium eſſe expetendum vſum paruis. Sed & hoc monet, quod prouerbium Græcum, tranſlatum de turbinis ludo, Agitandum aptum & conuenientem. Vnde hoc factum:

Quæ cupis egregie nubere, nube pari.

Cera.

CERA INVIDEBAT LATEribus duritiem, quam de igne conſequi illos videbat. Abiecit igitur & ſeſe in flammam, futurum ſperans, vt & ipſa indureſceret, ſed contra accidit, celeriter vt difflueret, & liquefacta ab igne conſumeretur.

Docemur non eſſe appetenda ea, quæ ſint à natura nobis denegata.

Agricola.

CVM ESSET PERTAESVM agricolam ſempiterni laboris in terra fodienda et aranda, inq; varia et difficili cultura aruorum, animũ ille ad militiam adiecit, quod multos audiſſet rem & famam belli gloria quæſiuiſſe. Fundo igitur vendito, exornatus & inſtructus armis cæteriſq; rebus neceſſarijs militatum abit. Sed re male geſta vulneribuſque acceptis vix ſeruatus de prælio, mercaturas potius facere ſtatuit, quod & his locupletatos & auctos quamplurimos animaduerteret, nauem igitur

conducit, & merces comparatas diuerſorum generum in illam imponit, ſpe magna futuri lucri. Sed cum veheretur in mari, de improuiſo (vt fit) tempeſtas oritur, & naui fracta, ipſe vna cum mercibus fluctibus obruitur atq; perit.

Fabula hoc dicit: Mutantes conditionem & fortunam ſuam, plerunque quod fugerint relinquendo, alibi reperire duplicatum.

Amnis.

CONTEMSISSE PRAE SE *amnis fontes ſuos fertur, cum & ipſe piſcibus abundaret & flumine largo, nec non grato alicubi murmure delaberetur. Quin etiam, inquit, tu intra muſcos iſtos tuos & herbulas delites, ego prater & amœniſſima loca terrarum, & celeberrimas vrbes, & populos ac gentes maximas feror. Fontibus offenſis ſuperbia & proteruitate alumni, placuit reprimere ſcaturiginem ſuam. Ita origine extincta, celeriter defecerunt vndæ fluuij, & amnis exaruit.*

Notat fabula eos, qui ſibi arrogant autoribus ea bona, quæ aliunde accepere, & docet ab ingratis deterrimi vicij grauiſſimas pœnas dari ſolere.

Cornicis conſilium.

AVES DELIBERABANT DE *creandis pluribus regibus, quod ſola aquila tam lati imperij habenas moderari poſſe non videretur. Sed cornix hoc agendum non cenſuit: nam & facilius, inquit, atq; citius vnum dolium completur, quam multa, & ad plura diuerſaq; ſigna eodem momento oculos dirigere quis poſſit?*

Fabula

Fabula & populis multitudinem imperantium oneroſam eſſe, & non bene regere plures indicat, ſecundum ſententiam Homericam:

Non bene turba regit, Rex gentibus imperet vnus,
Vnus & acceptas rerum moderetur habenas,
Qui Saturnigenæ tenet iſtud numine donum,
Vt ſceptro populos & iure coërceat æquo.

Proximus ſibi quiſque.

CVIVSDAM PERQVAM *laudatæ fœminæ maritus grauiter ægrotabat, neq; poſſe diu viuere credebatur. Hoc illa ita dolenter ferre, vt mortem ſæpiſsime lamentis & eiulatu maximo citaret ad ſeſe pro marito tollendum. Dicitur tum mors toties vocata tandem affuiſſe. At illa territa horribili ſpecie, & perculſa animo, mutataq; ſubito voluntate, mortem ad lectulum deduxiſſe fertur, & indicato viro eum eſſe dixiſſe, cui eſſet moriendum.*

Doctrina fabulæ præſcripta eſt. Omnes enim aiunt, ſibi melius eſſe velle quàm alteri.

Adoleſcens cantans in funere Matris.

DVCEBATVR FVNVS DE*functæ mulieris prodeuntibus vnà patre & filio, conductiſq; qui monodiam vt ſit, concinerent. Ibi filius inter lugentes incedens cum patre, & ipſe cantare cœpit. Pater autem increpat adoleſcentem & dicit inſanire qui in luctu cantitet. Adoleſcens autem: Quid ego igitur, inquit, ago aliud quam iſti,*

quos ad concinendum tu conduxiſti? Sed non decet, inquit pater, te hoc tempore quod illos.

Fabula docet, omnem laudem vitæ, & id quod decorum vocatur, totum temporibus & loco & perſonis contineri.

Aſinus ægrotans.

INCREBVERAT FAMA, ASI*num iacentem in morbo, non procul à morte abeſſe. Veniunt igitur ad domum, in qua ille decumbebat, canes & lupi, & oſtium aperiri, & ſe intromitti ad viſendum ægrotum poſtulant. Sed aſellus paruulus per rimam ianuæ reſpondet: Nihil hoc officio opus eſſe patri ſuo, atque eum melius etiam valere quam ipſi vellent.*

Simulata & fallacia officia hac fabula notantur.

Mulier & Nux.

MVLIER NVCEM INTERR*rogaſſe dicitur, quare afflicta illa demum vberes fructus ferret? Quia enim & tu, inquit nux, verberibus affecta melior reddi, & aſinus plagis incitari ſolet.*

Fabula docet, quod in alium dicatur, audiendum etiam eſſe, iuxta verſum Homericum:

ὁπποῖον, κ᾽ εἴπος, τοῖον κ᾽ ἐπακούσαις.

Aſini vota.

CVM HYEMS ASINO OB *frigus & arida pabula admodum grauis videretur, expetebat ille ardentibus votis verni temporis viri-*

ditatem

ditatem & teporem. Sed illo tempore, cum crebriore agitatione exerceretur, æſtatem aduenire optauit. Quæ cum præter alios labores etiam onera frumenti ex area & fructus ex hortis deportandos ipſi imponeret, reliquus erat autumnus, quem expectabat quietiorem. Sed per illum quoq; vindemiæ & lignatus moleſtijs & defatigationib. preſſus, ad hyemis reuerſionem deſiderium ſuum retulit.

Docet fabula, totam vitam in laborum tempora diſtribui. Nam ſecundum Menandri verſum:

δεῖ τοὺς γενομένους μέχρις ἂν ζῶσιν, πονεῖν.

Notat & vulgarem leuitatem, quæ præſentem fortunam nunquam boni conſulere ſolet, ſecundum Horatianum hoc:

Optat ephippia bos piger, optat arare caballus.

Mures & Felis.

MVRES FELEM PLACIDE *accubantem cum multum & diu contemplati fuiſſent, tum vnus: Libet, inquit, cum iſta mitiſſima (vt apparet) & manſuetiſſima animante familiaritatem contrahere, atq; his dictis ad felem acceſſit, & blande compellauit, quæ illum ſtatim comprehenſum dilacerauit. Hoc intuentes alij mures: Quantopere inquiunt, noſtrum popularem ſpecies feſellit?*

Fabula docet, de vultu & ſpecie animum atque mores certo intelligi non poſſe. πολλάκι γὰρ γνώμην ἐξαπατῶσ᾽ ἰδέαι. *Et impoſtores & inſidioſi ſimulant beneuolentiam, & odium atq; conſilia pernicioſa tegunt, ſecundum hoc:* Ο δυοσι. ε

ἐσθλ' ἀγορεύοντες, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδόμευον.

Et hoc: Ὀδυσσ. σ'.

Οἵτ' εὖ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὄπιθεν φρονέουσιν.

Aſinus lapſus.

ASINVS POST LONGAM ET *probatam ſeruitutem ſuam, & multas onerum atq; baiulationum egregias operas, quodam tempore ſub valde graui onere, cum ad ſaxum improuiſum offendiſſet, in via cecidit. Tum accurrit agitator, & acerbiſsimis verbis, atque vehementibus etiam plagis illum petit. At aſinus ſecum, & ſuam conditionem deplorare, & accuſare ingrati domini ſæuitiam, qui oblitus omnium priorum, ob vnam ſortuitam offenſam tam grauiter ſe affligeret.*

Fabula ſignificat, ſere homines quid quoq; tempore fiat non quid aliquando factum ſit, ſpectare, & vnum ſæpe delictum memoriam multorum egregie factorum inducere ac delere.

Hyſtrix & Lupus.

HYSTRIX AFRICANVM ET *Indianum eſſe animal perhibetur, non abſimile erinacio, de longioribus aculeis armatum, & ijs quidem miſsilibus, quos ſoleat eiaculari in perſequentes. Huic inſidians lupus, vt ſpicula ponat, neq; ſe illis ſine cauſſa perpetuo oneret, ſuadet. Cum autem opus ſit, & res poſcat, tum vti reſumat. At illa: Nunc igitur inquit, his opus: Nam lupo inermem occurrere periculoſum eſt.*

Fabula

Fabula monet, vt aduerſus hoſtium & inimicorum vim ac fraudem ſemper muniti & defenſi eſſe ſtudeamus.

Mus & Miluius.

IRRETITVS ET IMPLICITus *laqueis miluius, exorat muſculum, ſe vt liberet. Hoc ille facile corroſis plagis effecit, tum miluius eũ arripit & deuorat.*

Oſtendit fabula, quam gratiam pro beneficijs acceptis mali reddere ſoleant.

Teſtudo domigera.

ALIVD ALIIS ANIMANTIbus *à Ioue donum petentibus, facultatem hanc petiſſe teſtudo fertur, domum vt ſuam abſque incommodo quolibet ſecum circumferre poſſet. Quid ad hoc petendum ipſam moueret interrogata, reſpondit: Malorum vicinorum metum, in quos ſi forte incidiſſet, nihil eſſe negocij futurum, vt migratione ſua declinaret, ſi domum portabilem haberet.*

Infamat vicinitatem improborum fabula, rem deterrimam & execrabilem, bonorum autem vicinitatem commendat, ſecundum Heſiodi verſum:
πῆμα κακὸς γείτων, ὅσσος τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ.

Erinacius & Vipera.

IMPETRAVERAT A VIPERA *erinacius, per brumæ frigora in ſuam ipſum vt cauernam acciperet. Cum auten in anguſto loco ſpinis hoſpitis pungeretur vipera, poſtulat vt ſuam*

domum

domum ſibi relinquat, & alio dimigret, cum intelligat illam ambos capere non poſſe. Sed erinacius fertur reſpondiſſe: ſi quis durare illic nequeat, ei ſua cauſſa vt exeat licere, ſibi diſcedere in animo non eſſe. Si vipera habitatione offendatur, poſſe hanc mutare. Ita hoſpitis iniuria cauernam ſuam illa amiſit.

Fabula monet, ne cum illis nos facile coniungamus, in quorum poteſtate nos aut res noſtræ poſtea futuræ eſſe videantur.

Lepus & Vulpes.

ANTEPONEBAT SE VVLPI *lepus cui pedum pernicitate præſtaret. At vulpes dicere, ſe ingenio vincere, cuius eſſet multo & frequentior & præclarior vſus quam pedum.*

Fabula incredibilem eſſe ait bonitatem prudentiæ, neq; corporis maximas dotes, cum minimis animi dotibus comparari recte poſſe. Itaq; & ab Apollonio introducitur præclare Amphion, qui ſuo cantu bis tanto maiorem lapidem alliciat, quàm nitendo ſummis viribus Zethus afferre potuiſſet.

Lupus.

INDVERAT PELLEM OVIS *lupus, atq; cum ita ignoraretur, aliquantiſper impune in gregem fuit graſſatus. Sed paſtor mox animaduerſa fraude, necatum hunc de arbore ſuſpendit. Hoc qui pelle decipiebantur admirantibus: Pellis quidem eſt, paſtor inquit, ouis, ſed ſub hac lupus latebat.*

Habitus & vultus indicia non habenda pro certis fabula docet, ideoq; facta & rem ſpectari oportere.

Canis & Paſtor.

PASTOR DEPREHENSVM *canem, cui cuſtodiam gregis commiſerat, in cæde & deuoratione ouis, arripit interfecturus, ſicuti commeruerat. Cui canis: Cur tu, inquit, tuos vis perdere? Meos quidem, inquit ille, nocentes & ſceleratos multo quam externos magis, præſertim eos, à quibus fidelitatem & beneuolentiam ſperauerim.*

Fabula hoc monet: Non mirandum neque grauiter ferendum, ſi inimici nos lædant, qui profiteantur odia ſua, vt niſi cauerimus, neminem niſi noſipſos accuſare debeamus. Sed hoc eſſe indignum & animaduertendum, ſi amici & beneficijs à nobis affecti animum mutent, & fallant opinionem noſtram, & inſidientur capiti fortuniſue noſtris.

Aries & Taurus.

ARIES, QVI INTER PECO*ra principatum teneret, ſuperbia elatus, cum tauro congredi auſus fuit. Qui ita illum accepit, vt moribundum relinqueret in deploratione temeritatis & ſera pœnitentia.*

Fabula monet, non eſſe adoriendos viribus præſtantiores.

Aſinus puniceus.

FERTVR QVODAM TEM*pore mater fuiſſe hortata iuuenculam filiam, cuius*

ar, te

ante aliquot menſes maritus mortuus fuiſſet alteri vt nuberet. Filiam aiunt dixiſſe, cupere quidem ſe obſequi illi, ſed reformidare ſermones hominum. Tum matrem fœminam prudentem accepimus, puniceo colore aſinum domeſticum curauiſſe infici, vt noua illa ſpecies omnibus eſſet admirationi. Itaque quam plurimi primum ad conſpectum accurrere. Poſtero autem die diminui ſpectantium numerus, tertio deinde & quarto magis. Poſtremo ſolus aſinus iam vt ante incedere. Hoc exemplo docuit filiam mater, ſermones hominum de coniugio ſecundo ipſius, etiamſi exiſterent aliqui, tamen futurum, vt celeriter illi conticeſſerent.

Fabula docet, inſolita omnia tempore exuere admirationem.

Aquila & Cuniculus.

AQVILA RAPTOS PVLLOS *cuniculi detulerat in nidum ſuum, quem in altiſſima arbore fixerat. At mœſta mater, vt ſuis parcat, per omnes illam Deos miſerorum curatores obteſtatur. Sed aquila cuniculi precibus contemtis, & deſpecta humilitate, dilacerat pullos cuniculi, & ſuis præbet diſcerpta membra. Hic vero dolore & ira commotus, ſuo cum genere conqueritur aquilæ vim, & vt quiſq; ſibi idem, quod ipſe pertulerit, accidere poſſe cogitet, neq; illud facinus impune ferre aquilam ſinant, hortatur. Ita concorde illi ſtudio ad eruendam arborem, in qua nidularetur aquila, conuenirunt, & egeſta à radicibus illius terra, omniq; circum eam ſolo ſpecubus excauato, ita impulſa arbor leui fla-*

leui flatu paulò poſt in terram proſternitur. At pulli aquilini partim ruina, partim raptu terreſtrium ferarum, interiere, & orbitati cuniculi gratiſſimum ſpectaculum præbuere.

Docet fabula, ne quis potentia aut viribus fretus alium quemlibet deſpiciat, nam & infirmitatem ſæpe acceptas iniurias vlciſci.

Ouis & Paſtor.

EXPOSTVLABAT CVM PAſtore ouis *quodam tempore, quod non contentus omne lac emulgeret ſibi, lanam etiam detonderet & cuticulam nudaret: atq; inter hæc & maledicere illi audebat. Tum paſtor iratus, arripuit agnum primigenum illius & mactauit. Ouis etiam pœna, vt multi ſolent, reddita commotior? Quid ergo nunc reſtat inquit, quod malefacias? Ego ne tibi, inquit paſtor? Te etiam vt iugulem ipſam, & pellem detraham de corpore tuo, carnibusq; paſtus oſſa tua proijciam canibus, & pellem tradam macerandam pellioni. Siluit igitur ouis maiorum malorum metu repreſſa.*

Fabula ſubijcit præceptum moderationis, ne indignatione irritemus aduerſa, πρὸς κέντρον λακτίζοντες. *Docet hoc quoq;, grauibus malis & ærumnis elationem animi reprimi ſolere.*

Rota & Vector.

QVARE TV, INQVIT ROTAE *viciatæ vector, totum hunc diem nobis ſtridores tuos obgannis? Quia enim, inquit rota, grauiter*

labore

labore & vehementer afflicta ſum, qui ergo poſſum non queri atq; lamentari?

Fabula oſtendit, miſeris & calamitoſis ignoſcendum eſſe, ſi fletus & querimonias vſurpent.

Vulpes Leporis laudatrix.

CVM NON PROCVL ABESſet, *quin canis vulpem inſequens illam deprehenderet, conuerſa ad auxilium fraudulentiæ vulpes, cum forte leporem in propinquo conſpexiſſet, miris modis collaudare cani ſuauitatem carnis leporinæ. Canis vulpe relicta leporem cœpit ſequi. Hic vero celeritate pedum elapſus, grauiter accuſare poſtea vulpem, à qua cani proditus eſſet, At enim ego te, vulpes inquit, ſtudioſe laudaui.*

Malorum laudes eſſe nocentes docetur.

Vulpes & Lepus.

ORABAT VVLPES IOVEM *vt calliditatem ingenij ſui velocitate curſus ornare vellet. Lepus autem celeritate ſuæ adiungi verſutum animum petebat. Iouem his ferunt reſpondiſſe? A ſe in animantes ſingulas liberaliter eſſe certa dona & beneficia collata, neq; vni ſe largiri omnia oportuiſſe. Hanc enim benignitatem erga vnumquempiam, ſummam iniquitatem erga vniuerſos alios futuram fuiſſe.*

Hoc ait fabula, Non vni dat cuncta Deus.

Equus inornatus.

COMPLVRIBVS EQVIS AD *certamen*

certamen curſus & celeritatis comparatis, & ſecundum factiones ornatis, cum phaleris tum coloribus conſpiciendis & illuſtribus, vnus inter eos cum loris cotidianis firmis illis quidem atq; habilibus frenis, ſed minus verſicoloribus & ſpecioſis, etiam productus fuerat. Hunc igitur ridere alij, et præ ſe quiſque contemnere. Poſtquam autem ad certamen ventum fuit, hic palmam obtinuit.

Subijcit & hæc fabula ſententiam Theognidis, Sæpe decipi animos ſpecie. Et docet non ſpectandum habitum & ornatum, ſed virtutem. Latet enim ſæpe ſub pallio ſordido ſapientia.

Vox Hœdi.

REPVLSVS SAEPENVMERO *clientulus pauper à patrono, qui ſibi non vacare, quoties ille aduenerat, diceret: affert tandem tenellum hœdum in ædes illius, & ſtans in atrio vellicabat hœdū, vt vox illius exaudiretur. Tum patronus ſuis, Ecquis adeſt inquit, qui conſulere vult? Et clientulo toties ante repulſo, quid narras, inquit tu? Cauſſaq; cognita, conſilio adiutum, dimiſit.*

Fabulæ eadem eſt doctrina, quæ Ouidianæ ſententiæ, placari donis deos & homines.

Senex & Adoleſcens.

CONSPECTVM SENEX ADO*leſcentem, qui de ſua arbore poma carperet, hortatur, vt aliena ne inuadat, atq; rapiat. Hunc adoleſcens de arbore irridere, & poma, vt cœperat, decerpere. Tum ſenex; Herbas inquit, audiui magna*

vi & efficacitate pollere: vellit igitur herbas, & contra adoleſcentem proijcit. Hic vero in cachinnos effundi, & ſenem delirare credere. Ibi ſenex: Nihil quidem herbarum, inquit, vt intelligo vires erga iſtum valuere, ſed & lapides, de quibus ſæpe mira, quantum illi poßint, audire memini, experiar, atq; collecta ſaxa in furem coniecit, atq; illum de ſuis pomis facile abegit.

Fabula Terentianam ſubijcit ſententiam: Omnia prius experiri quàm armis, ſapientem decet.

Docet & hoc, ſenilem prudentiæ, quæ huius ætatis propria eſt, eſſe impetum lentum, ſed vehementem.

Luſcinia & Accipiter.

LVSCINIA ACCIPITREM, *à quo comprehenſa fuerat, orabat ſe vt dimitteret, neq; id eum gratuito facturum eſſe aiebat. Precium quod nam futurum eſſet roganti accipitri, reſpondit, ſuauißimi carminis ſonus. At ego, inquit ille, non aures meas, ſed ventrem expleri cupio.*

Fabula poteſt ad duos ſenſus, eoſq; dißimiles accommodari. Primum, vt intelligamus, imperitos homines liberalibus ſtudijs atq; artibus non capi. Alterum, neceſſaria iucundis anteferri oportere.

Culex & Apes.

BRVMAE FRIGORE ET INſuper fame laborans culex, ab apibus petijt, intra ipſorum aluearia recepto ſibi, vt cibum impertirent, ob quod meritum ſe illorum filios canendi artem edoctu-

edocturum eſſe pollicebatur. Tum vna de examine: Nihil inquit, tua eſt arte opus liberis noſtris, qui à nobis multo meliorem & magis ſalutarem diſcere potuerunt.

Monet fabula, ita inſtituendos liberos, & eiuſmodi artibus inſtruendos, vt ſua opera ipſi victum ſibi quærere ſciant.

Leo, Aſinus, Lepus.

LEO CVM BELLO CONTRA volucres ſuſcepto copias ſuas recenſeret, prætereunte aſino & lepore, quas nam ad res vti poſſe ſperaret, vrſo interroganti reſpondit, Aſino tubicine, & lepore tabellario.

Fabula docet neminem eſſe tam paruum aut humilem, cuius non aliena in re opera vtilis eſſe poſſit.

Accipitrum pax.

ACCIPITRES QVODAM tempore inter ſe acerrime belligerabantur. Hos columbæ in gratiam reducere, & à dimicatione mutuiſq; cædibus abducere conatæ, perfecere, vt pacem illi inter ſe facerent. Qua firmata, tam in columbas quam in reliquas minutas auiculas ipſi concordes, vim & vngulas conuertere.

Fabula docet, vtiles eſſe ſaluti bonorum diſcordias malorum, vt ferunt Melanthium, ſiue ioco ſeu ſerio, dicere ſolitum: Rempublicam Athenienſium ſeruari diſſidijs oratorum. Quod, cum non incumbant vniuerſi quaſi in vnũ latus nauigij, fiat, vt ab altera parte veluti pondere oppoſito adminiſtratio libretur.

De mortis nuncijs.

CVM HERCVLES reliquiſſet ſuperatum Letum ad buſtum Alceſtidos, vbi illud iaceret anhelans & exanimatum, miſertum illius quendám Pheræum, qui tranſiens aſpexiſſet, recreaſſe ipſum et perfeciſſe ferunt, vt vires priſtinas recuperaret. Ob hoc beneficium Letum promiſiſſe illi memoriam à ſe grati animi, & cum non prorſus parcere ei poſſet, non tamen ſe oppreſſurum eſſe de improuiſo benefactorem ſuum, ſed miſſurum prius, qui monerent quiq; indicarent, quod appropinquaret Letum. His pollicitis Pheræus elatus, animo ſecuro vitam egit, cumq; minime metueret, Letum ad ſe auferendum adeſſe cognouit. Queſtus igitur ille grauiſſime perhibetur, ſe circumuentum fraude arripi, & Leti vanitatem accuſaſſe, neminem enim prænunciaſſe aduentum ipſius. Cui Letum narrant demonſtraſſe, plurimos à ſe nuncios ad eum perueniſſe. Nam & annos ante ſex febri, & poſt duos rurſum grauedine ac deſtillationibus eum laboraſſe: Intereaq; ſæpe cum tuſſi, ſæpe capitis doloribus conflictatum, proxime etiam anhelaſſe. Quibus omnibus vt accedentis Leti nuncijs non longiſſime illud abeſſe commoneri debuerit. Quin etiam, inquit, paulò ante aduentum meum, germanum fratrem ad te miſi, veternoſum illum ſoporem, in quo aliquantiſper pro mortuo iacuiſti. Ita probata fide ſua, quodq; promiſſum feciſſet Pheræum lamentantem & muliebriter eiulantem abripuit.

Docemur de valetudinis imbecillitate, & morbis cognoſcendam mortalitatem: neq; mortem om-

nibus neceſſario oppetendam, nimium perhorreſcendam eſſe.

Vulpes & Hircus.

SITI CORREPTI HIRCVS *& vulpes, in profundum puteum deſilierunt, cumq; illam ſedauiſſent, hircus cœpit circumſpicere et quærere quà de aquis euadere in terram poſſet. Cui vulpes: Bonum inquit animum habe, nam mihi conſilium ſubijt, quo vſi ſeruari poſſimus ambo. Si enim te in poſteriores pedes erigens, priores parieti iſti applicueris, & caput alte, cornua vt oblique reclinentur, extuleris: tum ego de tergo tuo in hæc aſcendere atq; deinde exilire de puteo; & te mox etiam attrahere facile potero. Ad hæc cum ſe hircus paratum eſſe diceret & obſequentem præbuiſſet, euaſit de puteo vulpes, atq; ibi læta circum fauces exultare, & deridere hircum cœpit. Ille vero hanc grauiter accuſare, & perfidiæ inſimulare. Cui vulpes illudens: At tu, inquit, hirce, ſi tam cordatus eſſes, quàm barbatum eſſe ſcimus, nunquam in iſtum te locum, non explorato reditu, immiſiſſes.*

Significatur hac fabula, viros prudentes, priuſquam quicquam aggrediantur atq; incipiant, præuidere & conſiderare, quonam illud euaſurum & quem finem habiturum eſſe videatur.

Gallinæ & Perdix.

QVI DELECTABATVR *alendis gallinis, allatam ſibi forte perdicem addidit ad cohortem illarum, Quæ cum miſeram morſibus*

impeterent, & ab eſca repellerent, ſingulari illa dolore animi afficiebatur, quod ſibi hoc, quæ aliena eſſet, eoq; illis nomine inuiſa, accidere putaret. Paulò poſt videt ipſas quoq; illas ſe mutuo conſcindere, tum ſe conſolata: Si inter ſe, inquit, iſtæ inimicitias gerunt, neq; parcunt ſibi, ferenda ſcilicet & mihi æquo animo fortuna mea.

Hoc fabula ſibi vult, prudentibus magno eſſe ſolatio conſiderationem communis ſortis & conditionis, cum animaduertant, neminem eſſe, cui non mala & aduerſa plurima obijciantur: Eoſdem libenter etiam comparare ſua mala cum aliorum malis, qui reſpectus ſæpenumero opinionem magnitudinis his adimere ſoleat.

Gloriator.

REVERSVS IN PATRIAM *quidam ſuam, vnde aliquot annis abfuerat, in omnibus cœtibus gloriabatur, & iactabat ſermone præclara facinora ſua: atq; ſe in inſula Rhodo ſaltando ſignum fixiſſe, quod nemo omnium qui adeſſet aſſequi potuiſſet. Huius ſe habere teſtes vniuerſos Rhodienſes aiebat. Tum vnus de circulo: Heus tu, inquit, ſi vera prædicas, hoc eſſe loco Rhodum puta, & hic ſaltum iſtum edito.*

Fabula hæc ſubijcit, quod & Demoſthenes dicit vanam eſſe orationem omnem, quæ rebus deficiatur. Prouerbium autem hoc vſurparunt veteres in oſtentationibus glorioſorum retundendis, vt ſic illos increparent: Hic Rhodus, hic ſaltato.

De Apollinis tentatore.

TEN-

TENTATVRVS APOLLInem; deorum quidam contemtor & callidus, per ſacerdotem fatidicam illius, in templum venit Dei, vbi omnia pro ritu ſuperſtitionis illius apparata eſſent, occultatum manu ſua paſſerculum continens, cumq; ante cortinam, quem τρίποδα Græci vocarunt, aſtitiſſet, ſcitatuſq; eſt: Viueret ne an mortuum eſſet, quicquid in manu teneret, ratus ſe facile in vtramq; partem datum reſponſum refutaturum eſſe. Tum vates de numinis inſtinctu hæc fertur cecinisſe:

Quicquid id eſt, tectũ tua quod nunc dextera cælat
Vel viuit vel iam moritur, noſtriq; videbunt
Alterutrum in prolato oculi, ſed te penes huius
Arbitrium facti eſt, & ad hoc mens noſtra recurrit.

Diſcendum hoc eſt: In rebus diuinis maxime, ſed & erga ſapientes, non fere quicquam valere fraudes & aſtutias improborum.

Mulier & Gallina.

MVLIER VIDVA GALLInam habebat, quæ ſingulis diebus ouum vnum pariebat, quæ ſi curaret diligentius, & ſaginaret gallinam, ſperandum eſſe exiſtimabat, vt bina aut terna illa quotidie oua pareret. Cum autem cibo ſuperfluo optima gallina & pinguis facta eſſet, plane tum parere oua deſiit.

Oſtendit fabula, cupiditatem & auaritiam ſæpe detrimentoſam eſſe. Et ſcripſit Demoſtenes hæc quoque præclare: Rebus ſecundis non eſſe modum neque finem cupiditatum. Itaq; multos ſæpe

auidos fortunæ melioris præſentia bona amittere. Et ſecundum Ariſtotelem, ἄπληστον ἡ πονηρία τῶν ἀνθρώπων, Id eſt inſatiabiles ſunt cupiditates improborum.

Vulneratus à Cane.

QVEM CANIS MOMORDERAT *circumiens medicus quærebat, Cui notus quidam obuiam factus, cognita re, ſuaſit vt in panem recentem exprimeret cruorem & ſaniem vulneris, atq; comedendum hunc obijceret cani, à quo læſus eſſet. Id enim ſalutare ipſi futurũ eſſet. Tum ſaucius cum riſu: Hoc remedio, inquit, ego ſcilicet in me omnium, qui in vrbe ſunt, canum morſus irritauero.*

Docet fabula, nullo beneficio prauos ab iniurijs deduci, atq; plerunq; reddi benignitate aliorum deteriores.

Thunnus & Delphinus.

THVNNVS DELPHINVM *perſequentem fugiens, cum incitatiſſimo ferretur impetu, fluctibus ad inſulam appulſus, in illam vnà cum Delphino eijcitur. Ibi Thunnus conuerſus, & Delphinum conſpicatus vita defici, non ſibi iam magis ſuam mortem triſtem futuram eſſe aiebat, quia cerneret autorem illius vna ſecum interiturum.*

Hoc fabula demonſtrat, æquiore animo ſuas miſerias ferre homines ſolere, ſi illarum autores iiſdem irretiri intelligant.

Fiber.

FIBRVM

FIBRVM ESSE QVADRVPEDEM animantem, qui fere in aquis degat, atq; eius pudenda magnùm in medicinis vſum habere accepimus. Hic igitur, quoties vrgetur vi hominum, non ignarus, cuius rei gratia petatur, præmordet ipſe pudenda ſibi ſua, & contra inſequentes proijcit, atque ita ſæpenumero conſeruatur.

Significat fabula, ſimiliter & prudentes homines ſalutis ſuæ conſeruandæ gratia, iacturam facultatum libenter facere. Vt & in poëticis fabulis legimus, non fuiſſe cariora Hippomeni poma aurea, quã vitam ſuam, quibus abiectis, illam retinuerit.

Diuinator,

DIVINATOR IN FORO REſpondebat conſulentibus, cum ſubito illi nuncius aduenit, patere fores domus ipſius, neque intus quicquam reliquum, ſed omnem ſupellectilem eſſe diremtam. Quo perculſus animo ille exilijt, & curriculo ad ædes ſuas contendit. Hunc conſpicatus feſtinantem quidam: Heus tu, inquit, cum alienarum rerum prædictiones profiterere, cur tuas negligebas?

Notantur hac fabula ij, qui cum ipſi perperam viuant, aliena omnia curare & corrigere oratione ſua non dubitant. Simul & hoc Xenophonteum innuitur: τοὺς μάντεις ἄλλοις μὲν προαγορεύειν τὸ μέλλον, ἑαυτοῖς δὲ μὴ προορᾷν ἐπιόν.

Aegrotus & Medicus.

AEGROTVS QVIDAM A MEdico

dico ſuo interrogatus, quo pacto præteritam noctem peregiſſet, reſpondit ſe admodum ſudaſſe. Hoc, inquit medicus, bonum eſt. Poſtridie reuerſus, & ſimiliter percontatus ægrotantem, audiuit horrore fuiſſe ipſum vehementi concuſſum. Hoc, medicus bonum inquit & ipſum eſt. Tertio ſciſcitatus, quo modo haberet, cognouit aquam intercutem effuſam affigere hominem. Sed & hoc bonum eſſe dixit. Digreſſo medico, acceſsit ex amicis vnus ægrotum, & quid fit, inquit, & quo in loco ſunt res tuæ? Optimo, inquit ægrotus: Nam multitudine bonorum extinguor.

Fabula indicat, non alijs homines magis ſuccenſere, quàm ijs, quos in ſuam gratiam mentiri, & à quibus aſſentationibus ſe falli animaduerterint.

Auceps & Caſsita.

AVCEPS LAQVEOS DISPO*nebat, & ſtruebat inſidias auibus, cuius opera contemplans caſsita, quid rei ageretur admirans, acceſſit propius, ſciſcitatur de homine, quid ſtruat? Reſpondit ille, ſe vrbem condere. Atque omnibus perfectis, occultat ſe intra ramos arborum. Caſsita ad nouam vrbem aſpiciendam celeriter aduolat & laqueo implicita, capitur. Cumq; accurriſſet auceps, triſtis hæc illi: Si tales vrbes condis, inquit, non facile multos incolas reperies.*

Fabula monet, male coli atq; habitari cum oppida tum domos, in crudelitate & rapinis principum.

Viator.

ITINERE QVIDAM LONGO *fati-*

fatigatus, votum fecit, dimidium eius, quod repe-riſſet, ſe Mercurio conſecraturum. Cum autem in-cidiſſet in ſacculum, refertum palmis & amygdalis, illo ſublato, fructus quidem comedit, nucleos au-tem palmarum & amygdalarum toſtas in aram im-poſuit, quod ſe ſoluere votum diceret, atq; inuenta cum Mercurio partiri, de quibus extima & intima illi offerret.

Caſtigantur hac fabula auari, qui etiam deorum ipſorum reſpectum poſtponunt cupiditatibus ſuis.

Puer & Mater.

ITABAT IN LVDVM LITE-*rarum puer paruulus, atque illic condiſcipulis ſuas tabellas negligentius aſſeruantibus, aſſurari eas & afferre matri ſolebat. Ea pueri furtis delectaba-tur, tantum aberat, vt ob delicta filium ſuum caſti-garet. Itaque ille, quod in pueritia facere aſſueuerat in paruis, grandior in magnis etiam exercere cœpit. Deprehenſus autem quodam tempore in manifeſto furto, & capite damnatus, ad ſupplicium cum du-ceretur, valde obſecrauit carnificem, vti ſibi matris, quam ſequi cum lacrimis & eiulatu animaduerte-rat, compellandæ poteſtatem faceret. Qua re fa-cile impetrata, os ille, tanquam arcanam quandam orationem habiturus cum matre, ad aurem ipſius applicat, & mordicus hanc arripit. Quod factum non ſolum matre, ſed tota etiam multitudine indi-gne ferente, neq; ſolum vt furi facienti conuicia, ſed etiam vt impio, docuit ille matrem ſe vltum vt poſ-ſet cauſſam ſibi exitij & ignominioſæ mortis. Si*

enim

enim cum quondam, inquit ad eam, pueriles afferebam tabellas, me caſtigaſſet, non proceſsiſſem eo vſq; audaciæ, qua nunc ad crucem adigor.

Fabula monet, neglecta delictorum ſupplicia in cauſſa eſſe ſolere, vt illa maiora fiant & cumulatiora.

Paſtor & Mare.

PASTOREM QVI GREGEM *ſuum forte appuliſſet ad mare, cum cerneret illud ſtare placidum & quietum, cupiditas inceſsit nauigandi, & mercaturas faciendi. Venditis igitur ouibus ſuis, mercatur palmas, & in nauim imponit, atq; ita in altum prouehitur. Orta autem tempeſtate, cum periculum eſſet, ne nauis fluctibus deprimeretur, mercibus eiectis in vndas, ægre vacua nauis fuit conſeruata. Poſt dies pauculos, cum ad mare paſtor triſtis ſederet, prætereunte quodam, & ſecum tranquillitatem maris (nam tempeſtas aberat) admirante: Ego, inquit, paſtor, ſcio quid ſibi velit hæc maris tranquillitas, nam alias palmas profecto quærit, quas deuoret.*

Docet fabula, malis acceptis homines cautiores in poſterum reddi ſolere.

Luſcinia & Accipiter.

CANTANTEM, VT CONſueuerat, *ab arbore procera luſciniam rapuit eſuriens accipiter: Quæ cum intelligeret ſibi mortem impendere, ad preces conuerſa, orat accipitrem, ne ſe perdat ſine cauſſa. Non enim ſuam exilitatem auidiſ-*

auidiſſimum ventrem illius poſſe explere, itaq; ſuadere, vt grandiores alias volucres venetur. Cui accipiter: Inſanirem inquit, ſi partam prædam amittere, & ſequi vellem ea, quæ nuſquam apparent.

Intelligendum, ſimiliter & homines incogitantes quoſdam reperiri, qui ſpe maiorum præſentem copiam deſpiciant atq; negligant.

Vulpeculæ.

ELAPSA VVLPES DE LAqueo, *ſed mutila, nam caudam amiſerat, non viuendum in tanta deformitate ſibi eſſe exiſtimans; cœpit in commune ſuadere omnibus, vt & ipſæ præcidi caudas ſibi paterentur; cupiebat enim in turba & ſocietate turpitudinis ſuum vicium quaſi occultare. Quid enim inquit, has & indecoras, & ſuperuacaneum onus geſtamus, vel potius attrahentes defatigamur? Aut cuinam, obſecro, rei vtiles ſunt, niſi forte ferendum ſolum conduximus? Parantem dicere plura, vna de multitudine iuuencula fertur interpellaſſe his verbis: Heus tu, mea matercula, num fueras hoc ſuaſura etiam, ſi non tibi emolumento futurum eſſe ſperares?*

Significat fabula, neq; aliorum commoda, deliberationibus malorum propoſita eſſe, neq; libenter homines ea conſilia admittere, quæ non eorum, quibus dantur, commoda ſpectare atq; procurare videantur.

Vulpes & ſentes.

INSILIERAT FORTE IN *ſpinoſas vepres vulpecula, cum laberetur, ſentes apprehendit*

prehendit in quibus inniteretur, ab his ſauciata, cum cruentis pedibus & magno dolore: Siccine, inquit, ſceleratæ ſentes, accipitis ſupplicem veſtram? Cui ſentes reſponderunt: Valde eam deceptam fuiſſe, quæ vellet ſeſe apprehendere, cum ipſæ apprehendere, & retinere alia omnia conſueuiſſent.

Oſtendit fabula ſtultè facere eos, qui opem & auxilium ab illis ſperent, quibus inſita ſit malefaciendi & iniuriarum voluntas.

Vulpes & Crocodilus.

CROCODILVS AEGYPTIA*cum eſt animal, tetrum aſpectu, atq; monſtroſum, ſpecie lacertæ, cute rugis & ſquamis horrida, vaſtum atq; informe. Inter hunc & vulpem quodam tempore certamen de generis nobilitate extitiſſe narrant. Cum autem Crocodilus & maiorum ſuorũ multa præclare facinora, & à ſe fortiter res geſtas prædicatione ſua extolleret, reſpondit vulpes: Nihil opus eſſe verbis, nam de pelle apparere omnia.*

Hoc fabula inquit: Mendaces ipſa re ſolere coargui & refutari.

Vulpes & Lignator.

AGITATA VVLPES A CA*nibus longo ſpacio fugæ confecto, deuenit tantem ad caſulam, ante quam lignator findebat ſtipidem quernum, ad eum ſupplex confugit orans, ſibi latebras aliquas demonſtraret, in quibus dum venatores præterirent, occultaretur. Ille miſericordia motus, ſuam caſulam iubet ſubire, ibi ſperare ſe illam*

ſe illam in tuto futuram: poſtea recordatus animantem illam eſſe nocentem, & tamen manifeſte prodere ſupplicem non auſus, inſecutis venatoribus, & num vulpem vidiſſet percontantibus, vidiſſe quidem ille verbis negabat, ſed manu oculiſq; caſulam ſuam indicabat, vbi volebat intelligi latere vulpeculam. Sed nenatores non animaduerſo inditio, & attendentes orationi, celeriter diſcedunt. Vulpes, quæ & audierat & viderat omnia, progreſſa mox de caſula, abire inſalutato lignatore. Quod cum ille ægre ferret, tanquam cum ingrato expoſtularet, etenim ſalutem tu mihi debes inquit, & meo beneficio vitam retines. Tum vulpes: Agerem, inquit, gratias ego tibi, ſi cum oratione tua manus & oculi conſentirent. Quod ſi dicendum aliquid eſt, ego quidem lingua bene precor, ſed manus præciſas, & oculos tuos effoſſos velim.

Fabula contra eos narratur, qui verbis bene pollicentur, re autem male faciunt.

Homo & Statua.

QVIDAM DOMVI SVAE *conſecrata diui neſcio cuius lignea ſtatua, colere hanc & ſertis ornare aſsidue ſolebat, & petere ab hac diuitias et opes. Sed hoc cum fruſtra longo tempore feciſſet: non modo enim non augebatur res ipſius, ſed etiam diminuebatur, iratus tandem apprehenſum pedibus ſimulacrum terræ inflixit. Illiſo autem forte in ſaxum capite, effractoq;, magna vis auri effunditur quod in eo fuerat incluſum. Hoc colligens ille: Magna eſt, inquit, peruerſitas tua, diue,*

diue, qui venerantem te neglexeris, & affligentem ditaueris.

Significat fabula, prauos non cultu, ſed vi & animaduerſione placari.

Canis & Cocus.

IN DOMO QVADAM INgens *conuiuium apparabatur, Inuitat igitur canis domeſticus externum, ſecum vt epuletur. Deductus externus in culinam, videt omnium rerum ad victum neceſſariarum ſummam adeſſe copiam, magnas etiam vbiq; lauticias animaduertit. Itaq; gaudio plenus: Pape, quam opipare inquit, hic nunc conuiuabor? tanto ſcilicet me cibo ingurgitare potero, vt ſaturitas poſtridie etiam duratura eſſe videatur. Hæc ille ſecum lætus murmurans, caudam quaſi adulans coco quaſſat, ille vt ab externo metuens, arreptum de feneſtra eum proijcit in viam: Qui cum clamore maximo aufugiens, habuit obuium ſibi notum, alterum canem. Hic igitur, qui fuiſſe cum inuitatum foras ſciret, quomodo acceptus eſſet, interrogat. Cui alter: Ita, inquit, multum potaui vt ebrius vnde exierim ignorem.*

Fabula docet, fidem non habendam ijs, qui de aliorum facultatibus beneficos ſe futuros eſſe polliceantur.

Ruſticus & Filij illius.

RVSTICVS VICINVS MORti *cum relinquere filijs ſuis diuitias non poſſet, voluit excitare animos illorum ad ſtudium diligentis culturæ,*

turæ & in opere faciundo aſsiduitatem. Accerſit igitur illos ad ſe, atq; ita loquitur: Mei filij, quo in loco res meæ ſint videtis. Vobis autem quicquid potui in mea vita comparſi, idq; totum in vinea noſtra quærere poteritis. Hæc cum dixiſſet, paulò poſt moritur ſenex. At filij quod crederent in vinea illum theſaurum alicubi abſcondiſſe, arreptis ligonibus ſolum vineæ vniuerſum effodiunt, ac theſaurum quidem inuenere nullum, terra tamen fodiendo perculta, vites vberrimum fructum tulere.

Docet fabula, labores & operas ſummas diuitias eſſe. Et eſt Epicharmea ſententia: Labore à dijs, hominibus bona venire.

Piſcator.

PISCATOR ARTIS NON *admodum peritus, venit cum tibijs ad aquas, & carmen accinere cœpit, ſperans futurum, vt ad vocis ſuauitatem piſces exilirent. Sed falſus ſpe ſua, arripit rete, & proijcit in aquas, magnamq; copiam piſcium extrahit. Quibus in ripa expoſitis, & laſciuientibus. Nunc ſaltatis improbi, inquit, dudum autem me tibiam inflante quieſcebatis.*

Fabula dicitur de ijs, quæ temere, vel non ſuo loco atq; tempore fiunt. Eandem iratus Cyrus apud Herodotum κλειοῖ *narrat Aeolenſibus, qui pacem à victore peterent, quem ſocietatem quondam ipſorum flagitantem, repuliſſent.*

Piſcatores.

CVM PISCATORES DIV

multum defatigati, nihil capere potuiſſent, tædio tandem affecti, perdita opera, triſtes domum redire parant. Tum de improuiſo Thunnus, à reliquis piſcibus agitatus; ſaltu in nauigium illorum ſe dedit quo potiti cum præda & lætitia abiere.

Indicat fabula, ſæpenumero forte fortuna obuenire ea, quæ nulla arte ac ratione parari potuerint, ſecundum Tragicam clauſulam:

πολλὰ δ' ἀέλπτως κραίνουσι θεοί,
καὶ τὰ δοκηθέντ' οὐκ ἐτελέσθη.
τῶν δ' ἀδοκήτων πόρον εὗρε θεός.
Præter ſpem multa Dei efficiunt,
Et ſpes multos ſua fruſtratur,
Contra explicat inſperata Deus.

Votum quod ſolui non poſſet.

AEGROTABAT PAVPER, *& in morbi grauiſſimo periculo cum à medicis deſperaſſet, ad opem deorum confugit, quibus ſe, ſi conualuiſſet, centum tauros immolaturum eſſe promiſit. Hæc vxor illius, vt prope aſtabat, cum audiſſet: Vnde mi vir tantum inquit, numerum taurorum parare poſſis, ſi voti conuictus ſis? At ille: Quid, tu cenſen' inquit, ſtulta, cœlo deſcenſurum, qui illud ſacrificium fieri poſtulet, ſi ego ſanitatem recuperauero?*

Narratur fabula & hunc ad modum.

Cum multi vnà in naui veherentur, orta tempeſtate horribili, vnus cæteris formidoloſior, quaſi deſpe-

deſperato omni auxilio humano, deos inuocare, & illis vota pro ſalute ſua nuncupare, interq; alia promittere, ſe conſecraturum de cera lampadem, tantam & tam ponderoſam, vt malo nauis æquaretur. Eo forte, qui iuxta illum aßidebat, audito, cum ſciret mediocres eſſe, vel etiam infra mediocritatem facultates hominis, admonere voti magnitudinis, quod non videretur exoluere ille poſſe. Cui hic reſponderit: Si nauis modo ſeruata, & in portum delata eſſet, ſe facile dijs ſatisfacturum, quos conſideret poſtea vno numulo emto cereo contentos futuros.

Significatur eſſe multos in policendo faciles, qui etiam promittere ea ſoleant, quæ non velint, neque cogitent facere.

Piſcatores.

DVM EXTRAHVNT NASSAM *de aquis piſcatores, grauiſſimum pondus eſſe illius ſentiunt. Quare lætitia exultare, & felici euentu immodice gaudere, quod opera præclare poſita videretur. Sed naſſa ſubducta in terram, conſpicantur ingens ſaxum, quo illa depreſſa fuerat. Ergo mutatis animis, contriſtari atq; mœrere, neq; minus doloris capere ob falſitatem opinionis & ludibrium fortunæ, quàm incommodum ſuum. Tum vnus inter eos ſenior obiurgare eos, & dicere: Non nimis indigne ferendum caſum illum, quod conſanguineam habere gaudium videretur triſticiam. Itaque vix aliter potuiſſe fieri, quàm vt illius tanto complexu etiam hanc aſſumerent.*

Vtrumq; fabula monet, non prius lætandum, quàm explorata fortuna, neque tamen triſtiores exitus non etiam moderate ferendos eſſe.

De Sene & Morte.

CECIDERAT LIGNA IN *ſilua ſenex, quorum faſce ſublato domum redire cœpit. Progreſſus autem multum ſane viæ, cum defatigatus eſſet, & onere & itinere, depoſito lignatu, acquieſcens conſiderare ipſe ſecum ætatis, inopiæ, ſolitudinis miſerias, & clara voce inuocare mortem, cuius auxilio facile liberari ſe ab omnib. malis poſſe diceret. Tum mors exauditis precibus illius, coram aſſidens, quid velit percontatur. At ſenex territus, & quem iam mortis pigeret: Nihil enim, inquit, ſed requiro aliquem, qui onus paululum alleuet, dum ego rurſus ſubeo.*

Docet fabula, ad præſentiam mortis omnes refugere, neq; quicquam eſſe tanti doloris aut crutiatus, quod vitæ dulcedinem diluere poſſit, vereq; Creo apud Sophoclem ait:

Fugiunt & audaces retro, poſtquam prope
Vitam in ſuam graſſarier mortem vident.

De Anu laborante ex oculis.

LABORANS ANVS EX OCVLIS *accerſit medicum, mercedemq; pactam, vt ſanitate recepta demum perſolueret, conuenit, Medicus orſus curationem, quotidie collirio oculos pelluebat, & ſupinam in lectulo cum inunxiſſet, in tenebris iacenten relinquebat, aſportans ipſe ſecum quicquid*

quicquid forte reperiſſet ſupellectilis, ſiue vaſculum ſeu veſtimentum mulieris. Quæ cum animaduerteret ſe ſpoliari, & iam recuperato viſu cerneret vacuam relictam domum ſibi, poſtquam acceſsit medicus, mercedem poſtulans promiſſam, nam & eſſe illam ſanam et ſe iudicium nullorum, quibus notus fuiſſet morbus ipſius, defugere aiebat: Non eſt ita inquit, medice: Nam priuſquam tuæ artis fortunam ſubirem, conſpicabar paſsim copioſam domi meæ ſupellectilem: Nunc vero ſana, vt ais, nihil prorſus video.

Significatur hac fabula, improbos & veteratores ipſos nonnunquam ſuis dolis implicari & lædi.

Inimici.

IN EADEM NAVI VEHEbantur duo, qui inter ſe capitalia odia exercebant. Atq; vnus quidem in prora, alter vero in puppi reſidebat. Orta tempeſtate ingenti, cum omnes de vita deſperaſſent, interrogat is, qui in puppi ſedebat, gubernatorem, quam partem nauis primum ſubmerſam iri putaret? Cui gubernator, proram inquit. Tum ille: Iam non magis, inquit, mors mihi grauis futura eſt, ſiquidem aſpecturus ſum interitum inimici mei.

Significat fabula, multos non moueri ſuis malis, ſi iiſdem inimicos, & eos, quos odere, prius circumueniri videant. Itaq; Achilles Homericus non recuſat mori, ſi prius Hectorem interfecerit, cum ſciret poſt huius cædem ſibi quoq; inſtare ac prope eſſe exitium.

Feles & Mures.

IN DOMO QVADAM MAgna copia murium diuerſabatur. Hoc feles cum comperiſſet, eodem ſe contulit, & venatione atque captura muſculorum bene aliquantiſper victitauit. Cum autem mures animaduerterent, ſuum numerum quotidie fieri minorem, & quod à fele conſumerentur, ſtatuerunt ſe intra ſuas cauernulas, & ijs in locis continere, in quæ peruenire illa non poſſet. Feles cum mures non magis, vt ſoliti fuerant procurrere videret, ſtatuit fraude elicere, ſeque quaſi mortua eſſet, de clauo quodam ſuſpendit, Quam conſpicatus forte deſuper muſculus: Heus tu, inquit, ſi te in ſacculum conuerſum eſſe ſciam, nunquam tamen commiſſurus ſim, vt ad te propius accedam.

Docet fabula, prudentes non pati ſeſe iterum improborum dolis falli, vbi illorum fraudes ſemel fuerint experti.

Mulus.

OPIMVS PASTV HORDEI factus mulus, incitare ſe ad curſum, & gloriari de materna origine, quam celeritate referret: Matrem inquit equam habeo, præſtanti celeritate, qua ego non ſum inferior. Mox quodam tempore currendi neceſſitate illi impoſita, defatigatus, cœpit paterni generis, & ſe eſſe aſino procreatum, recordari.

Fabula monet, non ſuperbiendum ſi quem fortuna extulerit altius, neq; prioris conditionis obliuiſcendum: Nam inſtabilem eſſe vitam hominum.

Monet

Monet & hoc, prouectos ad honores et dignitatem, humilitatis aut dedecoris parentum, conſcientia perturbari animis, vt Euripides Phædram loquentem introducit:

Animos virorum fortium quoq; deijcit,
Si patris aut matris meminerint dedecus.

Leo procus.

LEONEM MIRIFICO AMOre *erga virginem forte conſpectam exarſiſſe ferunt. Venit igitur ad patrem, & nuptias petit filiæ ipſius. Huic ille: Egone tuis, inquit, iſtis dentibus & vnguibus committam teneram virgunculam filiam meam? At abſq; his foret, equidem felicem me arbitrarer, ſi talis gener contingere poſſet. Nunc vero non auſim facere, tibi illam vt tradam. At leo amoris impatiens, poſtulante homine, & vngues præcidi, & dentes effringi patitur. Ibi inermem homo facile vincit atq; interimit.*

Fabula oſtendit calliditatem & maliciam, fortibus inprimis, voluptatibus ineſcatis, decus atque robur detrahere, & poſtea libere illis inſultare. Hac fabula apud exercitum Eumenem vſum aliquando fuiſſe ſcripſit Diodorus, lib. 19. hoc ſenſu, quod ſimiliter & Antigonus omnia polliceri non dubitaret, dum potiretur copijs, tum vero in duces ipſorum animaduerſurum hunc eſſe pro arbitrio ſuo.

Galli gallinacei.

DVO GALLI INTER SE PRO *gallina dimicabunt, ita vt ambo ſauciarentur, ſed*

finito prælio, qui victus fuerat, is pudore et dolore affectus, latebras quæſiuit, victor autem in altum parietem euolauit, & quāta maxima voce potuit, canere & alis ſtrepere cœpit. Hunc de improuiſo aquila prætervolans rapit, ita alter, qui ſe dudum abdiderat, poſtea ſine æmulo gallinarum conſuetudine frui potuit.

Docet fabula, Deum ipſum ſuperbis aduerſari, mites autem apud illum in gratia eſſe.

Hinnuleus.

HINNVLEVM CVM CERVO *ſic locutum aliquando ferunt: Mi pater, cum multo ſis maior canibus, & pedum his celeritate præſtes, præterea cum tibi ſint ardua cornua, quibus à te vir propulſare facile poſſis, qui fit, vt canes tantopere metuas? Ibi ceruus ridens: mi nate, vera, inquit, memoras mihi, tamen neſcio quo pacto ſemper accidit, vt audita canum voce, in fugam ſtatim conuertar.*

Fabula docet, eos qui natura formidoloſi ſint, nulla cohortatione confirmari poſſe.

Apicula & Iupiter.

QVOD SVOS LABORES AB *hominibus compilari apicula ægre ferret, elegantiſſime conſtructos fauos Ioui obtulit, & ab illo petijt, letiferam vt aculeo ſuo vim adderet. Iupiter immanitate beſtiolæ offenſus: Imo potius vitalem vim tribuā, inquit, vt vna cum illo tibi vita relinquenda ſit.*

Fabula ad ſententiam Herodoti eſt compoſita: Immodicas pœnas dijs non probari.

Ligna-

Lignator & Mercurius.

CAEDEBAT QVIDAM LIgna iuxta fluuium, cui cum inter opus excidiſſet forte ſecuris, in flumen delata & demerſa fuit. Tum ille inops conſilij, in ripa aſſidens deflere fortunas ſuas, & lamentari miſere. Mercurius vero qui forte præteriens, querelas illius cognouiſſet, miſertus hominis, aquas ſubijt, & retulit ſecurim, non eam quidem, quæ amiſſa fuerat, ſed auream, & an hæc eſſet quam perdidiſſet, interrogauit: Qui cum ſuam illam eſſe negaret, extulit alteram argenteam, ſed e eam quidem agnoſcente lignatore, poſtremo ferream attulit, quam lætus homo ſuam eſſe dixit. Hac probitate delectatus Deus, vniuerſas illi ſecures donat. Iſta vt acciderant, cum poſtea narraret plurimis: vnus in ſimilis euentus ſpem vocatus, & ipſe præterfluentem ſecurim ſuam abijcit, & propter eum mox aſſidens plorare atque lamentari. Huic, vt dudum alteri, Mercurius ſe obtulit, & cauſlacrimarum audita, auream protulit ſecurim errogans, eane eſſet, quam delapſam in aquas ereretur. Qui cum maguo gaudio ſtatim agnore ſe, & eam eſſe dixit. At Mercurius menda- & impudentem hominem auerſatus, & ſe à ſpectu illius, & auream ſecurim vnà ſecum abit, neq; proiectam in fluuium retulit.

Fabula docet, non minus malis deos aduerſari, m prodeſſe bonis ſolere, ſecundum hoc Sophom:

ὸὺ δὲ σώφρονας

θεοὶ φιλοῦσι, καὶ στυγοῦσι τοὺς κακούς.
Etenim probos
Amare dij ſolent, & odiſſe improbos.

De Vulpe & Vua.

VVLPE SVBLIMEM VVAM *dependentem de vite conſpicata, ad illam ſubſilijt iterum atq; iterum, omnes vires corporis adhibens, ſi forte attingere poſſet. Tandem defatigata inani labore, diſcedens ipſa ſeſe quaſi conſolans: At enim acerbæ nunc etiam, inquit, vuæ ſunt, & iſta inprimis auſtera, ſi in via reperiatur, nō videtur tollenda eſſe.*

De ijs fabula dicitur, qui neceſſitati obſequuntur, & libenter abſtinent ab ijs, quæ obtinere non poſſint.

De Puero & Scorpio.

LOCVSTAS PVER CA*ptans, in ſcorpium incidit. Huic ille: Ne, inquit, attigeris me: Nam niſi à me abſtinueris manum, locuſtas etiam, quas venatus es, cum dolore & gemitu proijcies.*

Fabula monet, vitandos eſſe congreſſus improborum.

Malus & Pirus.

CERTAMINE DE FORMAE *præſtantia inter pirum & malum orto, cum illæ multis inter ſe verbis diſceptarent, rubus de propinqua ſepe: Finem tandem, exclamat, obſecro rixarum faciamus.*

Fabula

abula oſtendit, in diſſenſionibus potentum, et-
infimos principatum quærere.

Talpa.

TALPA ANIMAL EST OCV-
ptum. Hoc ad matrem aliquando ſuam, mo-
video, dixit. Atq; iterum, thuris odor com-
t nares meas. Tertio, ſonitus æris attigit au-
inquit, meas. Cui mater reſpondit, ſe intelli-
de dictis, non modo ipſum lumine, ſed odoratu
atq; auditu priuatum eſſe.
abula notat glorioſos & Thraſones iſtos, qui
ſe mirifice oſtendunt & iactitant, in minimis
deprahenſi redarguuntur.

Veſpæ & Perdices.

ABORANTES SITI VES-
perdices, accedunt ad agricolam, & ab illo
n petunt. Neq; ſe gratas ſolummodo futuras
neficium acceptum, ſed promerituras eſſe et-
iunt: Opera quidem ſua perdices collocata in
fodienda, vt veſpas aculeis ſuis circum hanc
ntes abigendo fures, His reſpondiſſe agrico-
erunt: Habere ſe boues duos, qui nihil pro-
ntes faciant omnia, atq; illis aquam potius ſe
turum eſſe.
arratur fabula in homines nocentes, qui ſer-
adiumenta & vtilitatem oſtendunt, re autem
mmodo obeſſe conſueuere.

Pulex captus.

QVID TV, INQVIT, ES
animan-

animantis? qui pulicem noctu ceperat. Qui ſe reſpondit eum eſſe, qui vt à natura ad exugendum de humano corpore ſanguinem procreatus ſit, ita noceat nemini, præterquam quod cutem leuiter pungat. Quare non debere illum inſontis cæde polluere manus. Interrogatus autem, Boni ne aliquid facere poſſet? Neq; boni neq; mali fere quicquam, reſpondit. Moriere igitur, inquit ille, quippe qui moleſtus mihi fueris, cum nec lædere magnopere, nec prodeſſe omnino poßis.

Docet fabula, praui, quanquam non magna damma poßint dare, tamen melius eſſe, vt remoueantur.

Pulex.

CVM INSILIISSET PVLEX *in pedem cuiuſdam, ille ad opprimendum hunc Herculem inuocauit. Sed cum pulex ſe illinc mox ſaltu ſubduxiſſet, cum gemitu ille, Hercules, inquit, quid ego abs te opis in magnis periculis expectem, qui contra pulicem adeſſe mihi noluiſti?*

Fabula monet, non eſſe in rebus paruis & futilibus potentum auxilia imploranda, ſed illud perfugium ſingularibus caſibus reſeruandum.

De Leone picto & Adoleſcente. Fatalia vitari non poſſe.

FVERAT PRAEDICTVM *cuidam, amiſſurum ipſum à leone læſum vnicum filium ſuum, hoc in metu pater non vrbe modo, ſed ne ædibus*

libus quidem temere egregi filium patiebatur.
d autem iuuenis eſſet alacri animo & cupidus
ionum, in ædibus paſsim ad oblectandum eum
s generis ferarum imagines pictas exprimi pa-
rauerat. Quodam die conſpecta imagine leo-
ndignabundus iuuenis, verbis maledicis adori-
eſtiam, cuius metu ſibi tanquam virgunculæ
a, intra parietes domeſticos tabeſcendum eſſet,
ira prouectus longius magno impetu alapā illi
git. Forte fuerat ea parte ferreus clauiculus
in pariete, cui illiſa manus ita fuit ſauciata,
illo vulnere iuuenis paulò poſt moreretur.

Fabula ſic etiam refertur.

liſſe quendam per quietem mordicus ſeſe arri-
one, & perire. Ac quodam tempore conſpe-
igie lapidea leonis cum deducto rictu oris, per
immiſiſſe manum, & dixiſſe comitibus, quod
aſſet, id ſibi iam accidiſſe. Sed intra illud ca-
nguis incubans venenato ictu manum ipſius
ecit, vt homo paulo poſt interiret, & fidem
confirmaret.

rratur ſimilis hiſtoria de Crœſi ſomnio ab He-
, libro primo & copioſe & elegantia admi-

bijciunt autem huiuſmodi narrationes non hoc
quod dicitur ab Hectore Ιλίαδ. ζ.
ν δ' οὔ τινα φημὶ πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν,
κὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται.
oc etiam, non nimium talibus prædictionibus
i quidem nos oportere, non tamen audacia
quoq;

quoq; & contemtu in cautiores committere, vt noſtra culpa caſus fatales cumulati eſſe videantur.

De Aquila & Homine.

COMPREHENSAE QVIDAM *aquilæ grandiores pennas omnes euulſit, & ita domi ſuæ aliquantiſper obuerſantem habuit. Hanc mercatus quidam pennis denuo aquilinis ipſam inſtruxit, perfecitq; vt euolaret qua vellet. Quæ ſtatim correptum leporem huic attulit, quaſi memor beneficij in ſe collati. Sed paulò poſt ne à domeſticis quidem illa animalibus vim ſuam abſtinuit, & iam hominibus quoq; formidanda erat: iterum igitur pennas, qui dudum his eam inſtruxerat, abſtulit.*

Fabula monet, potentum improbitatem adiuuandam non eſſe, & vt illa ſimulet bonitatem, mox tamen ſeſe proferre, neq; mutare in malefaciendo naturam ſuam.

De Puero & Fortuna.

PROPE FAVCES PVTEI *profundi dormiebat puer. Accedit fortuna & excitat, atq; domum ire iubet. Nam tu, inquit, ſi incautius in ſomno te vertens, in puteum forte labereris, nemo ſtulticiam tuam accuſaret, ſed omnes te indigna ſorte peremtum eſſe quererentur.*

Docemur, plerunq; homines ſua ſtulticia, id eſt, σφῇσιν ἀτασθαλίῃσι, *ſecundum Homerum, mala incurrere, & poſtea aſſcribere euentum fato aut fortunæ.*

Simius rex.

FERVNT

ERVNT QVODAM IN CON-
*u beſtiarum, ita ſaltauiſſe belle ſimium, vt om-
prope vnanimi ſententia rex crearetur. Hunc
s elatum animo, ob proſperitatem videns, &
etiam beſtiarum ſtulticiæ ſuccenſens: Dicit
, poſtquam regnum ipſi obtigerit, non debere
are, quæ magnopere vt reſciſceret, ipſius in-
e arbitraretur. Quid id eſſe ſimio interrogan-
heſaurum reſpondit ſibi à patre ſuo indicatum
lefoſſum in ſolitudine, qui iure regni ad ipſum
ertinere videatur. Eamus igitur, inquit, ſi-
vt tollamus. Caue tu, inquit vulpes, nam ego
udiui periculo effoſsionem theſauri non care-
ihil, inquit ſimius, periculi eſt, an tu obſecro
? Eamus igitur, inquit vulpes, ſi videtur.
, per ſiluas diu circumduxiſſet ſimium, tan-
ducit in laqueos ſub fruticibus abſconditos ad
am beſtiarum, atq; ibi dicit theſaurum de-
, & illinc eruendum eſſe. Simius feſtinans ne-
rouidens, ſtatim capitur, ac implicitus orat
n ſibi vt ſuccurrat: Ea vero ſe regem attin-
on debere ait, Et diſcedens, non inquit, ſal-
is euentus regnum merebatur.*

*ula indicat, honores indignos magis lædere
rimere, quàm augere & ornare. Et ſtulta-
ceptionum exitum eſſe infelicem docet.*

Faber & Canis.

VIDAM FABER DOMI
*canem habebat. Hic donec opere faciundo
batur herus, accubans ipſe dormiebat. Poſt-*

quam

quam aſſederat vt cibum caperet, ſurgens & extendens artus ita ad menſam accedebat. Quæ cum ad hunc modum ſæpe fierent, tandem faber: Ego, inquit, hoc vix potero ferre diutius, vt dum ego defatigor, tu quieſcas, & vna mecum paſcaris.

Fabula monet, non durare coniunctionem laborioſorum & deſidum. Et eſſe ocium cum negocio exæquandum.

De Leone & Tauris.

LEO INVITATOS AD COENAM, *in quam ouem paraſſet, tauros validos duos in ſpecum ſuum blanda oratione perduxit, vbi incautosa doriri, et de illis epulare opipare poſſet. Qua ſpe & grandia vaſa, & ollas ingentes, & prolixa verua præparauerat. Quibus conſpectis tauri, referre pedem, & circumſpectantes in omnes partes diſcedere cœperunt. At leo quin accedant & aſſidant quærit, & iam dapes affuturas ait. Tum illos dixiſſe ferunt, non apparere de vaſis, ouium carnibus inſtructum iri conuiuium, ſed niſi caueant, bubulis, & falſum ſpe ſua leonem relinquiſſe impaſtum.*

Fabula docet, fallacias prudentibus minus nocere.

De Leæna & Vulpe.

INTER ALIA MALEDICTA *quibus leænam quodam tempore à vulpe appetitam accepimus, ferunt, hanc illi exprobraſſe hoc etiam quod ſingulos tantum fœtus pareret. Huic dicitur reſpondiſſe, ſe quidem vnum tantum quoque partu catulum edere, ſed leonem illum.*

De par–

De partu leænæ Gellij caput eſt 7. lib. 13.

Fabula autem, Præclara rara: Et, Non copia, ſed bonitate res æſtimandas eſſe, docet.

De Muſcæ ſuffocatione.

DELAPSA MVSCA IN OLlam *cum carnibus ad ignem appoſitam, cum in iure feruente ſuffocaretur: Maior ſane, cum cibo potuq; ſatiata, bene etiam lauta ſim.*

Fabula oſtendit, voluptates multis eſſe exitiales. Sed & hoc monet, æquo eſſe animo ferendam amiſsionem commodorum vitæ, compenſandamque hanc cum fructu præceptorum, ſecundum Horatianos verſus:

Luſiſti, ſatis ediſti, ſatis atq; bibiſti,
Tempus abire tibi eſt.

De Luxurioſo & Hirundine.

ADOLESCENS QVIDAM *diffluens luxuria, omnia patrimonio perdito: cum nihil reliquum illi eſſet excepta vna veſte, viſa hirundine etiam illam vendidit, & precium in vino & luſtris prodegit. Sed quod fuiſſet aduentus hirundinis, vt interdum fit, præmaturus, rurſum hiemante anno hirundo quidem frigore perijt, prodigus autem vehementiſsime algens, viſa hirundine gelu exanimata, ô te ſceleſtam, inquit, auem, quæ & me & te pariter perdidiſti.*

Fabula docet, quicquid alieno tempore fit, id fere detrimenta & malum complecti.

De Gallina & Vulpe.

AD COHORTEM AVIVM *cum vulpecula acceßiſſet, vidiſſetq́; in nido ſedentem gallinam debilem & grauedinoſam: Ecquid valeret? illam interrogauit. Huic reſpondit gallina, ſic ſatis ſe valere, ſed ſi ipſa diſceſſerit, multo ſe habituram melius.*

Fabula admonet, inimicorum officia, neq́; grata & ſuſpecta ſolere eſſe.

Perdix & Auceps.

CAPTA PERDIX DICITVR *oraſſe aucupem, vt ſe dimitteret, & promiſiſſe paulò poſt alias multas ſui generis auiculas ſeſe illi adducturam eſſe. Sed aucupem ferunt intorto collo ſtatim perdicem necaſſe, quod proditricem generis ſui indignam vita eſſe perhiberet.*

Fabula indicat, apud bonos fraudes & ſcelera improborum nocere vſurpantibus.

De Semicano & Vxoribus illius.

HABVISSE QVENDAM DVAS *vxores narrant in ætate virili tendente ad ſenectutem, quæ canis conſpergi caput incipit, idq́; hominum genus nomen habet μιξοπολιαν apud Græcos. Mulierem autem fuiſſe natu grandiuſculam vnam, alteram iuuenculam. Huic autem illam nigellos, hanc albicantes crines euellere conſueuiſſe ferunt, donec relinqueretur caluaria nudata capitis.*

Fabula detrimenta inæqualium coniunctionum demonſtrat. Notus autem eſt iocus Auguſti, qui cum deprehendiſſet, curare ſibi filiam ab ornatri-

cibus

cibus euelli canos, interrogaſſe illam dicitur, poſt aliquot annos, canáne an calua eſſe mallet? Cum autem reſpondiſſet illa, ſe malle canam eſſe quam caluam: quare ergo, inquit, iſtæ te caluam fieri ſtudēt.

De Arbore & Cuneis.

QVIDAM CVM ARBOREM in ſilua quadam cecidiſſet, vt findere melius poſſet, de ipſa arbore cuneos parabat. Tunc ingemiſcentem arborem dixiſſe accepimus, ſe non de ſecuris vi tantopere conqueri, quantopere de iniuria earum partium, quæ de corpore ſuo demtæ eſſent.

Fabula oſtendit, quod noſtri nobis ſæpe ſint infeſtiores, quam alieni.

Iupiter & Vipera.

AB OMNIBVS ANIMALIBVS quodam tempore dona Ioui oblata fuerunt. Interq; illa arrepſit & vipera roſam ore afferens. Cui Iupiter, à vipera, inquit, non conſtitui me donum hodie accepturum eſſe.

Malicioſorum dona ſuſpecta nobis eſſe debere ſignificatur.

Ranæ & Lupi piſces.

EGRESSAE IN RIPAM fluminis cuiuſdam ranæ, ibi in gramine paſcebantur, cum prætereunt, neſcio qui homines, at illæ territæ deſiliunt in flumen, vbi à lupis correptæ deuorantur. Tum vna, ô ſtultas nos, inquit, quæ fugientes eos, quibus cibus panis eſt, incidimus in eos, qui nos auidiſſime expetunt.

Fabula docet, multos temere fugiendo mala, in maiora mala incidere.

Piſcator ſtolidus.

QVIDAM HAMO ET ARVNdine demiſſa in fluuium, cum totius diei labore non plures tribus piſciculis cœpiſſet, rediens domum, apud obuiam ſibi factos gloriatur, ſe quantum piſcium in fluuio fuiſſet, extraxiſſe hamo ſuo. Cui vnus, heus tu, inquit, quid ſi non vniuerſi ad hamum adhæſerunt? At ille, imo, inquit, totum diem ego ibi ad flumen aſtiti, quod ſi plures in eo piſces eſſent, non vitaſſent profecto hamum meum.

Notatur ſtulticia quorundam, qui effectiones artium de viribus ingenij ſui æſtimant.

Aſinus communis.

DECESSIT QVIDAM RELIcto filijs tribus aſino vno. Placuit vt communiter illo ſinguli diebus ſingulis ad onera portanda vterentur, & præberent cibum. Vnoquoq; autem cibum ad vſum fratris ſui differente, & operas exigente, aſinus fame laboreq; confectus moritur.

Fabula narratur auaris & rapacibus, ſubijcitq; ſententiam Salomonis: Qui nimis vehementer nares emungit, is ſanguinem elicit.

De Fele & Muribus.

CONSILIO HABITO DEcreuerunt mures tintinabulum feli eſſe annectendum, ita enim poſſe admonitos ſonitu effugere vim illius,

illius. Hoc quamuis magnopere placuiſſet vniuerſis, irritum tamen conſilium fuit, quoniam qui annectere auderet non reperiebatur.

Fabula docet, in ſuadendo audaces eſſe pleroſq;, ſed ſuo qui periculo rem exequantur, non multos reperiri, ſed tum inprimis cauere vnumquemq; ſibi. Deq; his dicitur Teutonicum prouerbium de timidis & cautis, Non ſolere aut non velle aliquem annectere tintinnabulum feli.

De Cornice educante Accipitrem.

CORNIX CVM ANIMADuerteret *nidum accipitris ſemper eſſe refertum bonis cibis, qui pararentur rapacitate illius, hoc conſilium iniit, furatur oua accipitris, et illa clam fouendo educit ſobolē, quæ confirmata, matrem poſtea deuorat.*

Fabula oſtendit, multos perniciem & peſtem ſuam ipſos alere. Vnde eſt & illud Theocriteum factum.

Θρέψαν καὶ λυκιδεῖς θρέψαι κύνας ὥς υ φάγοντι.

De Simia & Nucibus.

SIMIA CVM AVDIISSET *ſuauitatem nucum magnopere laudari à ſciuro, non pepercit vlli labori aut ſtudio, vt poſſet potiri nucibus. Reperta autem iuglande auide dentes illi impegit. Ibi primum amaro putamine, deinde duro cortice offenſa illam abiecit, rata ſeſe eſſe à laudatore nucum ſciuro deluſam, & ita nucleorum iucundo cibo caruit.*

Fabula monet, non eſſe offenſione laborum ſpem

euentus abijciendam. Nam gaudium antecedit triſticia.

APOLOGI EX CHILIADIBVS ADAGIORVM Eraſmi deſumpti, ad communem puerorum fructum.

De Vulpecula & Pardale.

CVM ALIQVANDO PARDA*lis vulpem præ ſe contemneret, quod ipſa pellem haberet omnigenis colorum maculis variegatam, reſpondit vulpes, ſibi id decoris in animo eſſe, quod illi eſſet in cute.*

Neq; vero paulò ſatius eſt, ingenio præditum eſſe vafro, quam cute verſicolore.

De Vulpe & Fele.

CVM ALIQVANDO VVLPES *in colloquio, quod illi erat cum fele, iactaret ſibi varias eſſe technas, adeo vt vel peram haberet dolis refertam: Felis autem reſponderet, ſibi vnicam duntaxat artem eſſe, cui fideret, ſi quid eſſet diſcriminis. Inter confabulandum repente canum accurrentium tumultus auditur, ibi felis in arborem altiſſimam ſubſilijt, cum vulpes interim à canum agmine cincta capitur.*

Innuit fabula præſtabilius eſſe nonnunquam vnicum conſilium, modo id ſit verum & efficax, quàm plures doli conſiliaq; friuola.

De

De Rege & Simijs.

REX QVIDAM AEGYPTIVS *aliquot ſimias inſtituit, vt ſaltandi rationem perdiſcerent. Vt enim nullum animal ad figuram hominis propius accedit: ita nec aliud actus humanos, aut melius, aut libentius imitatur. Artem itaque ſaltandi protinus edoctæ, ſaltare cœperunt, inſignibus indutæ purpureis, ac perſonatæ. Multoq; iam tempore maiorem in modum placebat ſpectaculum, donec è ſpectatoribus facetus quiſpiam, nuces, quas clanculum in ſinu geſtabat, in medium abiecit. Ibi ſimiæ ſimul atq; nuces vidiſſent, oblitæ choreæ, id eſſe cœperunt, quod ante fuerant, ac repente è ſaltatricibus in ſimias redierunt: Contritiſq; perſonis, dilaceratis veſtibus, pro nucibus inter ſe depugnabant, non ſine maximo ſpectatorum riſu.*

Admonet hæc fabula, fortunæ ornamenta non mutare hominis ingenium.

De Aſino & Viatoribus.

DVO QVIDAM CVM IN DEſertis *aſinum quempiam forte fortuna nacti eſſent, contendere inter ſe cœperunt, vter eorum, vti ſuum domum abduceret. Nam vtriq; pariter à fortuna videbatur obiectus. Hac interim de re illis inuicem altercantibus, aſinus ſeſe ſubduxit, ac neuter eo potitus eſt.*

Quidam à præſentibus commodis, quibus ob inſcitiam vti neſciunt, excidunt.

De Piſcatoribus.

PISCATORES ALIQVOT iacto reti, teſtudines eduxerunt, eas cum eſſent inter ſeſe partiti, neq; ſufficerent omnibus comedendis, Mercurium forte accedentem inuitarunt ad conuiuium. At is intelligens ſe neutiquam humanitatis gratia vocari, ſed vt eos faſtidito cibo ſubleuaret, recuſauit, iuſſitq; vt ipſi ſuas teſtudines ederent, quas cepiſſent.

Nonnulli poſteaquam inconſulte quippiam adorti ſunt, aliorum implorant auxilium, quos ſuo negocio admiſceant.

De Aſino.

APVD CVMANOS ASINVS quiſpiam pertæſus ſeruitutem, abrupto loro in ſiluam aufugerat. Illic forte repertum leonis exuuium, corpori applicabat ſuo, atq; ita pro leone ſeſe gerebat, homines pariter ac feras voce caudaq; territans. Nam Cumani leonem ignorant. Ad hunc igitur modum regnabat aliquandiu perſonatus hic aſinus, pro leone immani habitus ac formidatus, ac donec hoſpes quiſpiam Cumas profectus, qui ſæpenumero viderat & leonem & aſinum, atq; ob id non erat difficile dignoſcere aurium prominentium iudicio, neq; non alijs quibuſdam coniecturis aſinum eſſe deprehendit, ac probe fuſtigatum reduxit, dominoq; agnoſcenti reddidit. Interim autem riſum non mediocrem concitabat omnibus Cumanis aſinus iam agnitus, quos dudum creditus leo, metu propemodum exanimauerat.

Haud facile tegimus vicia quæ à puero nobiſcum adoleuerunt.

De

De Scarabeo & Aquila.

SCARABEVS ALIQVANDO *ſpretus ab ali,ua, cœpit de vindicta quoquo pacto ſumenda cogitare. Perueſtigauit vbi nam aquila nidum collocaſſet, arrepſit ſcarabeus,& oua ſimili dolo deiecit. Aquila cum ſæpius domicilium commutaſſet, neq; quicquam proficeret: Iouem patronum adijt, exponit calamitatem ſuam. Is iubet, vt ſuo in gremio ponat oua, vel iſtic in toto futura. Et huc per veſtis lacinias, ſinuſq; prorepſit pertinax ſcarabeus, haudquaquam ſentiente Ioue. Deinde vbi videt oua commoueri Iupiter, neq; ſatis animaduertit vnde, territus rei nouitate, excuſſo gremio, in terram deiecit.*

Monet hæc fabula, neminem quantumuis puſillum contemnendum eſſe.

De Simijs & Pardale.

IN MAVRVSIA SIMIARVM *ingens copia: Pardalis autem animal eſt natura ſimijs infeſtiſſimum, quas tamen viribus aſſequi non poteſt, nimirum illis in ſummas arbores ſubuolantibus. His itaq; dolis in eas vtitur: Sternit ſe ſupinam ſub ramis, ac prorectis cruribus emori ſingit ſe. Gaudent eo ſpectaculo ſimiæ conſidentes in arbore, deinde vbi iam mortuam arbitrantur, vnam aliquam emittunt exploraturam, num vere mortuus ſit hoſtis. Illa cautim ac pedetentim accedens, vbi nullum vitæ videt argumentum, pardale nimirum modis omnibus cadauer imitante, demum audet etiam conſcendere. Quod ſimul ac reliquæ ſimiæ con-*

ſpexerint, iam depoſitò omni metu deſcendunt, & pardalim omnia ferentem, circumſultant. Poſtremo conculcant inſultantes, ludibrij cauſſa, donec pardalis ſentiens illas iam ſaltando defatigatas, derepente reuiuiſcens, aliam dentibus, aliam vnguibus corripit, dilaniat ac deuorat.

Hoſtem ſimulantem vires deficere, ſummopere fugiendum eſſe.

De Satyro & Ruſtico, Aniani fabula, Eraſmo quoque interprete.

SATYRVS QVIDAM CVM *vehementer algeret, hyberno gelu ſupra modum ſæuiente, à ruſtico quodam inductus eſt in hoſpitium. Admiratus autem, cur homo inflaret in manus ori admotas, rogauit cur id faceret? Is reſpondet, vt frigidas manus halitus tepore calefaceret. Deinde vbi extructo foco, appoſita menſa in pultem ferudam rurſum inflaret magis etiam miratus, ſciſcitatus eſt, quid hoc ſibi vellet? Vti pultem, inquit ille, nimium feruentem halitu refrigerem. Tum Satyrus ſurgens à menſa, quid ego audio? inquit: Tun' eodem ex ore pariter & calidum & frigidum efflas? Valebis, neq; enim mihi ratio eſt, cum eiuſmodi homine commune habere hoſpitium.*

Notantur bilingues, qui eundem modo laudant modo vituperant.

EX LIVIO.

Diſsidium Ventris & membrorum

corpo-

corporis humani ex libro ſecundo.

Agrippa intromiſſus *in caſtra, priſco illo dicendi & horrido modo, nihil aliud quam hoc narraſſe fertur: Tempore, quo in homine non vt nunc omnia in vnum conſentiebant, ſed ſingulis membris ſuum cuiq; conſilium, ſuus ſermo fuerat, indignatas reliquas partes, ſua cura, ſuo labore ac miniſterio ventri omnia quæri, ventrem in medio quietum nihil aliud quam datis voluptatibus frui: conſpiraſſe inde, ne manus ad os cibum ferrent, nec os acciperet datum, nec dentes conficerent. Hac ira dum ventrem fame domare vellent, ipſa vna membra totumq; corpus ad extremam tabem veniſſe. Inde apparuiſſe, ventris quoque haud ſegne miniſterium eſſe, nec magis ali quam alere eum, reddentem in omnes corporis partes: hunc quo viuimus vigemuſq; diuiſum pariter in venas, maturum confecto cibo ſanguinem. Comparando hinc, quam inteſtina corporis ſeditio ſimilis eſſet iræ plebis in patres, flexiſſe mentes hominum.*

Carnes Suillæ.

Narrat apvd evndem *autorem libro 35. bellam fabulam Quintius. Eſt, inquit, res ſimilima cœna Chalcidenſis hoſpitis mei, hominis & boni & ſciti conuiuatoris: apud quem ſolſtitiali tempore comiter accepti, cum miraremur, vnde illi eo tempore anni tam varia & tam multa venatio? homo, non (quam iſti ſunt) glorioſus, renidens,*

nidens, condimentis, ait, varietatem illam & ſpeciem ferinæ carnis ex manſucto ſue factam. Hoc dici apte in copias regis quæ paulò ante iactatæ ſunt, poſſe, & in varia genera armorum & multa nomina gentium inauditarum. Dacas enim, & Medos, & Caduſios, & Elimæos viros omnes eſſe, haud paulò mancipiorum melius propter ſeruilia ingenia: quam militum genus.

Hoc in copias regis Antiochi apta tum Quintius intorſit: ſed dici in omnem vanam gloriationem & iactantiam poteſt, ita, vt Teutones ſimili ferme intellectu aiunt: Non eſſe corium ſeu cutem diuerſam.

EX GELLIO.

De Caſſita, ex libro illius 2. cap. 29.

AESOPVS ILLE E PHRYgia *fabulator, haud immerito ſapiens exiſtimatus eſt, cum quæ vtilia monitu ſuaſuq; erant, non ſeuere, non imperioſe præcepit & cenſuit, vt philoſophis mos eſt, ſed feſtiuos delectabilesq; apologos commentus, res ſalubriter ac proſpicienter animaduerſas, in mentes animoſq; hominũ cum audiendi quadam illecebra induit, velut hæc eius fabula de auiculæ nidulo lepide atq; iucunde præmonet, ſpem fiduciamq; rerum, quas efficere quis poßit, haud vnquam in alio, ſed in ſemetipſo habendam. Auicula, inquit, eſt parua, nomen eſt Caßita, habitat nidulaturq; in ſegetibus, id ferme temporis, vt appetit meßis, pullis iamiam plumantibus. Et caßita in ſemen-*

ſementes forte conceſſerat tempeſtiuiores, propterea frumentis flaueſcentibus, pulli etiam tunc inuolucres erant. Cum igitur ipſa iret cibum pullis quæſitum, monet eos, vt ſi quid ibi rei nouæ fieret diceretúrue, animaduerterent, idq; vti ſibi, vbi rediſſet, nuntiarent. Dominus poſtea ſegetum illarum filium adoleſcentem vocat, & videſne, inquit, hæc ematuruiſſe, & manus iam poſtulare: iccirco die craſtino, vbi primum diluculabit, fac amicos adeas, & roges veniant, operam mutuam dent, & meſſem hanc nobis adiuuent. Hæc vbi ille dixit, diſceſsit, atq; vbi rediit caſsita, pulli trepiduli circumſtrepere, orareq; matrem, vt ſtatim iam properet, atq; alium in locum ſeſe aſportet, nam dominus, inquiunt, miſit, qui amicos rogaret, vti luce oriente veniant & metant. Mater iubet eos à metu ocioſos eſſe: ſi enim dominus, inquit, meſſem ad amicos reiicit, craſtino ſeges non metetur, neq; neceſſe eſt hodie vti vos auferam. Die igitur poſtero mater in pabulum volat, dominus quos rogauerat operitur: Sol feruit, & fit nihil, & amici nulli erant. Tum ille rurſum ad filium: Amici iſti, inquit, magnam in partem ceſſatores ſunt, quin potius imus, & cognatos, affines vicinoſq; noſtros oramus, vt aſsint cras tempore ab metendum. Itidem hoc pulli pauefacti matri nunciant. Mater hortatur, vt tum quoq; ſine metu ac ſine cura ſint: cognatos affineſq; nullos ferme tam eſſe obſequibiles aut, vt ad laborem capeſſendum nihil cunctentur, & ſtatim dicto obœdiant: Vos modo, inquit, aduertite, ſi modo quid denuo dicetur. Alia luce orta, auis in paſtum profecta eſt: cognati & affines operam,

quam

quam dare rogati ſunt, ſuperſedent. Ad poſtremum igitur dominus filio: Valeant, inquit, amici cum propinquis: afferes prima luce falces duas, vnā egomet mihi, et tu tibi capies alteram, et frumentū noſmetipſi manibus noſtris cras metemus. Id vbi ex pullis dixiſſe dominum mater audiuit, tempus, inquit, eſt cedendi & abeundi, fiet nunc dubio procul, quod futurum dixit: in ipſo enim vertitur, cui eſt res, non alio vnde petitur. Atq; ita caſſita nidum mutauit, & ſeges à domino demeſſa eſt. Hæc quidem eſt Aeſopi fabula, de amicorum & propinquorum leui et inani fiducia. Sed quid aliud ſanctiores libri Philoſophorum monent, quam vt in nobis tantum ipſis nitamur, alia autem omnia quæ extra nos, extraq; noſtrum animum ſunt, neq; pro noſtris, neq; pro nobis ducamus: Hunc Aeſopi apologum Q. Ennius in ſatyris ſcite admodum & venuſte verſibus quadratis compoſuit: quorum duo poſtremi iſti ſunt, quos haberi cordi & memoriæ operæprecium eſſe hercle puto: Hoc erit tibi argumentum, ſemper in promtu ſitū, Ne quid expectes amicos, quod tute agere poſſis.

Leo hoſpes hominis, & Homo medicus Leonis, Ex libro 5. cap. 14.

APPION, QVI POLYHISTOR *appellatus eſt, literis homo multis præditus, rerumq; Græcarum plurima atq; varia ſcientia fuit. Eius libri non incelebres feruntur, quibus omnibus ferme, quæ mirifica in Aegypto viſuntur audiunturq; hiſtoria comprehendit. Sed in ijs, quæ audiſſe, vel*

vel legiſſe ſeſe dicit, fortaſſe à vicio ſtudioq; oſtentationis ſit loquacior: eſt enim ſane q̃uam in prædicandis doctrinis ſuis venditator. Hoc autem quod in libro Aegyptiacorum quinto ſcripſit, neq; audiſſe neque legiſſe, ſed ipſum ſeſe in vrbe Roma vidiſſe oculis ſuis confirmat. In circo maximo, inquit, venationis ampliſsimæ pugna populo dabatur, eius rei Romæ cum forte eſſem, ſpectator, inquit, fui. Multæ ibi ſæuientes feræ magnitudine beſtiarum excellentes, omniumq; inuſitata aut forma erat, aut ferocia. Sed præter alia omnia, leonum, inquit, immanitas admirationi fuit, præterq; omnes cæteros, vnius. Is vnus leo corporis impetu, vaſtitudine, terrificoq; fremitu & ſonoro, toris comiſq; ceruicum fluctuantibus, animos oculoſq; omnium in ſeſe conuerterat. Introductus erat inter complures cæteros ad pugnam beſtiarum Dacus ſeruus viri conſularis: ei ſeruo Androdus nomen fuit. Hunc ille leo vbi vidit procul, repente inquit, quaſi admirans ſtetit, ac deinde ſenſim ac placide, tanquam noſcitabundus ad hominem accedit: Tum caudam more atque ritu adulantium canum clementer & blande mouet, hominiſq; ſeſe corpori adiungit, cruraq; eius & manus prope iam exanimati metu, lingua leniter demulcet. Homo Androdus inter illa tam atrocis feræ blandimenta amiſſum animum recuperat, paulatimq; oculos ad contuendum leonem refert. Tum quaſi mutua recognitione facta lætos, inquit, & gratulabundos videres hominem & leonem. Ea re prorſus tam admirabili, maximos populi clamores excitatos dicit, accerſitumq;

tumq; à Cæſare Androdum, quæſitamque cauſſam, cur ille atrociſſimus leonum vni parſiſſet: Androdus rem mirificam narrat, atque admirandam: Cum prouinciam, inquit, Africam proconſulari imperio meus dominus obtineret, ego ibi iniquis eius & quotidianis verberibus ad fugam ſum coactus: & vt mihi à domino terræ illius præſide tutiores latebræ forent, in camporum & arenarum ſolitudines conceſſi: ac ſi defuiſſet cibus, conſilium fuit mortem aliquo pacto quærere. Tum ſole, inquit, medio, rapido, & flagranti ſpecum quandam nactus remotam latebroſamq;, in eam me penetro & recondo, neq; multo poſt ad eandem ſpecum venit hic leo debili vno & cruento pede, gemitus edens & murmura, dolorem cruciatumq; vulneris commiſerantia. Atq; illic primo quidem conſpectu aduenientis leonis, territum ſibi & pauefactum animum, dixit: Sed poſtquam introgreſſus, inquit, leo, vti re ipſa apparuit, in habitaculum illud ſuum, videt me procul deliteſcentem, mitis & manſuetus acceſſit, & ſublatum pedem oſtendere mihi, & porrigere, quaſi opis petendæ gratia, viſus eſt. Ibi, inquit, ego ſtirpem ingentem veſtigio pedis eius hærentem reuulſi, conceptamq; ſaniem vulnere intimo expreſſi accuratiuſq; ſine magna iam formidine ſiccaui penitus, atq; deterſi cruorem. Ille tunc mea opera & medela leuatus, pede in manibus meis poſito recubuit & requieuit. Atq; ex ea die triennium totum ego & leo in eadem ſpecu, eodemq; victu viximus. Nam quas venabatur feras, membra opimiora ad ſpecum mihi ſuggerebat, quæ ego, ignis

ignis copiam non habens, ſole meridiano torrens edebam. Sed vbi me, inquit, vitæ illius ferinæ iam pertæſum eſt, leone in venatum profecto reliqui ſpecum, & viam ferme tridui permenſus à militibus viſus apprehenſuſq; ſum, & ad dominum ex Africa Romam deductus. Is me ſtatim rei capitalis damnandum, dandumq; ad beſtias curauit. Intelligo autem, inquit, hunc quoq; leonem me tunc ſeparato captum, gratiam nunc mihi beneficij & medicinæ referre. Hæc Appion dixiſſe Androdum tradit, eaq; omnia ſcripta, circumlataq; tabella populo declarat. Atq; ideo cunctis petentibus dimiſſum Androdum, & pœna ſolutum leonemq; ei ſuffragijs populi donatum. Poſtea inquit videbamus Androdum & leonem loro tenui reuinctum, vrbe tota circum tabernas ire, donari ære Androdum, floribus ſpargi leonem, omneſq; fere vbiq; obuios dicere: Hic eſt leo hoſpes hominis, hic eſt homo medicus leonis.

De Arione & Delphino hiſtoria, tranſlata ex primo libro Herodoti, expoſita ab eodem autore, libro 16. cap. 19.

CELERI ADMODVM ET *cohibili oratione, vocumq; filo tereti & candido, fabulam ſcripſit Herodotus ſuper fidicine illo Arione. Vetus, inquit, & nobilis Arion, cantator fidibus fuit: Is loco & oppido Methymneus, terra atque*

 inſula

inſula omni Lesbius fuit. Eum Arionem rex Corinthi Periander amicum amatumq; habuit artis gratia. Is inde à rege proficiſcitur, terras inclitas Siciliam atq; Italiam viſere. Vbi eo venit, aureſq; omnium menteſq; in vtriſq; terræ partibus demulſit, in quæſtibus iſtic, et voluptatibus amoribuſq; hominum fuit. Is tum poſtea grandi pecunia & re bona multa copioſus, Corinthum inſtituit redire. Nauem igitur & nautas, & notiores amicioreſq; ſibi Corinthios delegit. Sed eo Corinthios homine accepto, nauiq; in altum profecta, prædæ pecuniæq; cupidos, cepiſſe conſilium de necando Arione. Tum illum ibi pernicie intellecta, pecuniam, cæteraq; ſua vt haberent, dediſſe, vitam modo ſibi vt parcerent, orauiſſe. Nautas precium eius harum còmmiſertum eſſe illatenus, vt ei necem afferre per vim ſuis manibus temperarent, ſed imperauiſſe, vt iam ſtatim coram deſiliret præceps in mare. Homo, inquit, ibi territus, ſpe omni vitæ perdita: id vnum poſtea orauit, vt prius, quam mortem oppeteret, induere permitterent ſua ſibi indumenta & fides capere, & canere carmen caſus illius ſui conſolabile. Feros & immanes nauitas proludium tamen audiendi ſubit, Quod orauerat, impetrat, atq; ibi mox de more cinctus, amictus, ornatus ſtansq; in ſummæ puppis foro, carmen, quod Orthium dicitur, voce ſublatiſsima cantauit: ad poſtrema cantus cum fidibus, ornatuq; omni, ſicut ſtabat canebatq;, eiecit ſeſe procul in profundum. Nautæ haudquaquam dubitantes quin periſſet, curſum quem capere cœperant, tenuerunt. Sed nouum & mirum & pium

facinus

facinus contigit. Delphinum repente inter vndas adnauiſſe, & dorſo ſuper fluctus edito vectauiſſe, incolumiq; eum corpore & ornatu Tænarum in terram Laconicam deuexiſſe. Tum Arionem prorſus ex eo loco Corinthum petiuiſſe, talemq; Periandro regi, qualis Delphino vectus fuerat, ſeſe obtuliſſe, eiq; rem, ſicut acciderat, narrauiſſe. Regem iſthæc parum credidiſſe, Arionem, quaſi falleret, cuſtodire iuſsiſſe, nautas requiſitos, ablegato Arione, diſsimulanter interrogaſſe, ecquid audiſſent in ijs locis, vnde veniſſent, ſuper Arione? Eos dixiſſe hominem cum inde irent, in terra Italia fuiſſe, eumq; illinc bene agitare, & ſtudijs delectationibuſq; vrbium florere, atq; in gratia, pecuniaq; magna fortunatum eſſe. Tum inter hæc eorum verba Arionem cum fidibus & indumentis, cum quibus ſe in ſalum eiaculauerat, extitiſſe. Nautas ſtupefactos conuictoſq; iri inficias non quiſſe. Eam fabulam dicere Lesbios, & Corinthios, atq; eſſe fabulæ argumentum, quod ſimulacra duo ahenea ad Tænarum viſerentur, Delphinus vehens, & homo inſidens.

FABVLA EX LAMIA POLITIANI DESVMTA.

De Auibus & Noctua.

AVES olim prope vniuerſæ noctuam adierunt, rogaruntq; eam, ne poſthac in ædium cauis nidificaret, ſed in arborum potius ramis, atque inter frondes, ibi enim vernari ſuauius. Quin eidem quercum modo enatam puſillam, tenel-

lumq; adhuc oſtendebant, in qua ſcilicet molliter (vt aiebant) & ſidere ipſa aliquando noctua, & ſuum ſibi conſtruere nidum poſſet. At illa facturam ſe negauit. Quin viciſsim conſilium dedit ijs, ne arbuſculæ illi ſe crederent. Laturam enim quandoq; eſſe viſcum, peſtem videlicet auium. Contemſere illæ (vt ſunt leue genus & volaticum) ſapientis vnius noctuæ conſilium. Iam quercus adoleuerat, iam patula iam frondoſa erat. Ecce ibi aues illæ omnes gregatim ramis inuolitant, laſciuiunt, ſubſultant, colludunt, cantillant. Interea quercus ea viſcum protulerat, atq; id homines animaduerterant. Implicitæ ergo repente ibi omnes pariter miſellæ, ac fruſtra eas ſera pœnitentia ſubijt, quod ſalubre illud conſilium ſpreuiſſent. Atq; hoc eſſe aiunt, cur nunc aues omnes, vbi noctuam viderint, frequentes eam quaſi ſalutant, deducunt, ſectantur, circumſidunt, circumuolitant. Etenim conſilij illius memores, admirantur eam nunc vt ſapientem, ſtipantq; denſa caterua, vt videlicet ab ea ſapere aliquando diſcant. Sed opinor fruſtra, immo vero, etiam interdum cum magno ipſarum malo. Nam veteres illæ noctuæ reuera ſapientes erant: nunc multæ noctuæ ſunt, quæ noctuarum quidem plumas habent, & oculos, & roſtrum: ſapientiam vero non habent.

Bene monentis conſilia ne ſpernas, hæc fabula docet.

Apologus ex ſecundo libro Petri Criniti, de honeſta diſciplina, deſumtus.

SATA

SATA EST OLIM CVCVRbita iuxta arborem pinum, quæ grandis admodum & ramis patulis extabat. Cucurbita vero cum multis pluuijs atque cœli temperamento creuiſſet, laſciuire incipit, & ramulos audacius porrigere, iam ſerpebat in pinum, iam ſurgere, iam ramos & frondes inuolucre audebat, ampliora folia, candentes flores, prægrandia poma, & vireſcentia oſtentans. Itaq; tanto faſtu atque inſolentia intumuit, vt pinum arborem auſa ſit aggredi, & vides, inquit, vt te ſupero amplis folijs, vt vigore præſto, & iamiam ad cacumen proſurgo? Tum Pinus, quæ ſenili prudentia & robore pollebat, nihil mirata & cucurbitæ inſolentis audaciam, ſed ita ad eam reſpondit: Ego hic multas hyemes, calores, æſtus, variaſq; calamitates pertuli, & adhuc integra conſiſto. Tu ad primos rigores minus audaciæ habebis, cum & folia concident, & viror omnis abierit.

Secundis rebus non eſt ſuperbiendum.

Fabula de Coruo & Lupis. Ex Ioan. Anto. Campano deſumta.

CORVVS LVPOS PER ARdua montium iuga comitatur, partem ſibi prædæ fieri poſtulat, qui eos ſecutus nullo tempore deſtitiſſet, ſociuſq; fuiſſet. Repulſus deinde à lupis, tanquam non eos, ſed prædam cibumq; ſecutus, nec minus luporum, ſi occiderentur, quam cæterorum animalium, exta fuiſſet voraturus.

Non quid agamus ſemper inſpiciendum eſt, ſed quo ſimus animo, cum agimus.

Altera de Partu terræ ex eodem.

TVRGIDA OLIM FACTA *tellus, & mirum in modum tumida, magnum aliquod paritura videbatur. Accurrunt finitimi, ſtupent agricolæ, terræ partum inter ſpem metumq; expectant: alij Typhoëa illum Centimanum, alij montes erupturos putabant. Aperitur terra, prodit mus, & quod miraculo fore omnibus arbitrabantur, in riſum atq; iocum conuerterunt.*

Non ſemper credendum promiſſis magnificis.

Apologus de Membris & Ventre, ex Plinio deſumtus.

HVMANI ARTVS CVM *ventrem ocioſum viderent, ab eo diſcordarunt, & ſuum illi miniſterium negauerunt. Cum eo pacto & ipſi quoq; deficerent, intellexerunt ventrem cibos acceptos per omnia membra diuidere, & cum eo in gratiam redierunt.*

Magnæ res diſcordia pereunt, concordia valent.

NICOLAI GERBELII PHORCENSIS APOlogus lepidiſsimus.

De Aranea & Podagra.

ARANEA PAVLVLVM A TE*xendo opere quietior, animi relaxandi gratia commodum deambulabat. Huic ſe obuiam præbuit podagra,*

gra, tametſi paßibus ambiguis admodum ægre illam aſſequeretur. Eius diei itinere vtcunq; emenſo, non longe aberrant ab oppidulo, cui regionis eius incolæ Tichæ nomen indiderant. Vtrique conſilium fuit, conditionis ſuæ hoſpitem perueſtigare. Aranea non maximopere data opera, in opulenti cuiuſdam ciuis ædes diuertit: Inibi quaqua verſum telas ſuas præpandebat, prætendebatq; retia, aderant illico, neſcio qui trygodæmones, qui textrinam illius demoliebantur. Momentaneum itaq; erat ipſius quo etiam cunq; ſe verteret, ædificium. Nuſquam enim ſcopariorum oculatas ſcopas poterat effugere. Miſera plane quæ in tanta rerum omnium affluentia, ſola egebat, proturbabaturq;. Podagra vero mendicabuli inſtar vix tandem egeſtoſi cuiuſpiam tuguriolum impetrarat. In id loci cum decubuiſſet, nihil non experiebatur miſeriarum. Apponebatur cœnaturienti panis cibarius, aridis vix faucib. hianti hydropoterium. Iamq; diurno itinere laſſeſcenti torus ligneus, nullis frondib. nullo gramine, ſed prætenuib. paleis inſternebatur. Atqui dicere non eſt huius inſtituti, quam conuenirent malè membris mollibus cuticulæq; (vt ita dixerim holoſericæ) ſtragula tam dura, tam barbari villi. Oriente igitur vix tandem illo auguſto ſidere, quod exaudit, quod intuetur omnia, conuenere rurſum aranea ſimul & podagra. Prior aranea præteritæ noctis moleſtias, tot locorum commutationes denarrat: Nunc heri exprobrans mundiciem, nunc nimiam ſcopariorum obſeruantiam. Podagra contra de hoſpitis ſui egeſtate complura comminiſcitur: Nec otium habet demonſtra-

re araneæ liuidas vibices, quas adamantina fulcra tenellæ cuticulæ impreſſerant. Conſilium ineunt, araneam deinceps pauperum tuguria, podagram vero diuitum aulas debere ſubingredi. In hanc aranea pedibus, podagra animis vadit ſententiam, Veruntamen tenebris iamiam increbreſcentibus vrbi cuipiam ſeſe approximant. Podagra inſtituti non immemor, pedetentim ſe in nummoſi cuiuſdam domum illatebrauit: Qua commodum ab hero conſpecta, dij boni, qua beneuolentia, qua humanitate, quibus nominibus excipitur. Supponuntur, ſubſtruunturq; olorinæ culcitræ, toralia perdicum ſubalaribus plumis referta. Taceo vinum dulce, vinum nigrum, Lesbium, Surrentinum: Taceo ficedulas, phaſianos, atque eas auiculas, quæ binis ſuperbiunt cordibus. In ſumma, nihil deliciarum, nihil voluptatum non exhauriebat. Aranea pauperis caſam ingreſſa, telas orditur, quaquauorſum parietes interpatent, retia ſuſpendit: Orbiculari opere manibus pedibuſq; incumbit, reficit abrupta, perficit intercepta: & vt dicam breuiter, vacua dominatur in aula: Nullas inſidias, nullius formidat inſultus. Immò vero etiam iam ſcopis ſuperior omnibus. Non multo poſt podagra araneam conuenit, delicias ſuas, felicitatem, fortunas, ampliter exornat. Aranea miris laudibus extollit imperium ſuum, ædificandi, texendiq; libertatem, placuit tandem hac vtriſq; ſententia. Quorſumcunq; proficiſcerentur, podagram in diuitum domos, araneam in pauperum tuguria debere diuertere.

Apologus hic tametſi ad vſus varios accommodari

dari queat, id tamen inprimis declarat, alium alio loco fortunatiorem eſſe. Præterea morborum domicilium eſſe dixitum aulas. Ad vltimum, nuſquam libertatem maiorem, quam vbi diuitiarum minus.

Fabula de Bellerophonte, temperantiæ & caſtitatis præmia.

BELLEROPHONTEM appellatum *prius Hipponum ferunt, vt apparet à ſcientia rei equeſtris, de qua & alati equi Pegaſi fabulam ortam, veriſimile eſt, quem à Neptuno acce-piſſe traditur. Hic occiſo Bellero Corinthio Bellerophontes appellatus, & ſub imperio fuit Prœti regis Argiui, qui primum & carum hunc, & in honore apud ſe habuit, poſtea capitali odio proſequens: cum tamen contaminare ſeſe illius cæde nollet, ad certam eum mortem, vt putabat, ablegauit in Lyciam ad ſocerum ſuum Iobaten. Concitarat autem hoc illi odium falſa accuſatio Anteæ vxoris Prœti, quæ cum ſollicitaſſet adoleſcentem elegantem & formoſum, & paſſa fuiſſet repulſam, neq; vllis blandimentis mouere potuiſſet* ἀγαθὰ φρονέοντα, *vt inquit Homerus, ſimul in capitale odium, vt fit, inceſto amore conuerſo, ſimul verita ne ab illo indicium fieret turpitudinis, anteuertere ſtatuit criminatione ficta, venitq; cum magnis clamoribus & querelis ad maritum, & accuſat apud illum Bellerophontis audaciam & ſceleſtos conatus, qui ſibi inferre vim et ſtuprum molitus fuiſſet: Hanc tu inquit; Prœte contumeliam niſi vltus fueris, deos oro in te vt vindicent. Itaq; dolore commotus rex, fecit vt vir prudens, & à neceſ-*

à neceſſario & veteri amico, ipſe quidem manus abſtinendas ſibi duxit: vt tamen non impunitum malum facinus eſſet, ablegat Bellerophontem ad ſocerum ſuum in Lyciam, cum literis, quibus petebatur, vt tabellarium ille curaret interficiendum. Iobates cum audiſſet adeſſe tabellarium à genero ſuo, ſumma eum humanitate complectitur, atque totos dies nouem, nouem bobus mactatis, inter ſacra deorum, & epulas hilariter cum illo verſatur: Decimo die ecquid literarum afferret, vt dictum eſſet, interrogat. Bellerophontes ignarus omnium, tabellas reddit: Iobates cognitis ijs, quæ à genero petebantur, quo minus manifeſta cæde, & quaſi manu ſua interimeret hoſpitem, relligione prohibebatur, etiam miſerabat hunc Bellerophontis: cui in adoleſcentia nihil ad laudis et virtutis ſummam deeſſe videretur: ſed ſi tale facinus deſignaſſet, ſupplicium & pœnas meritas effugere oportere non arbitrabatur. Mittit igitur ad oppugnandam Chimæram, hoc monſtrum diuinum quoddam, non humanum erat:

Fronte leo, extremum ſerpens, mediumq́ capella.

Efflabat autem de faucibus horribilem flammam, eratq́ non ſolum congreſſu, ſed omnino aſpectu terribile: Verum hoc deorum immortalium oſtenta ſecutus, confecit. Tum demandatur illi aduerſus Solymos, fortiſſimam nationem bellum: quo non alium ſibi maiorem vnquam oblatum laborem fuiſſe, dicere ſolitus perhibetur. Sed his etiam ſuperatis, vincendæ mox & interficiendæ fuerunt Amazones, virile & inprimis bellicoſum mulierum genus. Poſtremo tantis rebus geſtis reuertenti in Lyciam,

ciam, delectam manum fortiſſimorum virorum oppónit, qui ex inſidijs adorirentur Bellerophontem atq; trucidarent: ſed ipſe hos vniuerſos obtruncauit, vt ne vnus quidem de cæde elaberetur. Ita demum & à dijs immortalibus protegi hunc, & innocentiam calumnijs oppugnatam fuiſſe, intellectũ. Quapropter Iobates in ſuum regnum recepto, dat vxorem filiam ſuam Caſſandram, omnemq; regium honorem, dignitatem, emolumenta, cum illo æqualiter diuidit. Tum vero Lycij ſuſpicientes virtutem Bellerophontis, tanquam Deo lucum eximium ſecreuerunt, vbi in omni copia & fœcunditate ſoli, & amœnitate loci inter ſegetes, racemos, fructuſq; arborum vitam degeret. In qua ille felicitate ſuſcepit ternos liberos quoq; de vxore ſua, Iſandrum, Hippolochum, & Laodamiam, quæ Ioui placuit, genuitq; illi Sarpedonem. Hunc ita dilexit Iupiter, vt interfectum à Patroclo honore ſanguineæ pluuiæ proſecutus, curarit deferri in Lyciam à duobus fratribus Leto & Sopore, vbi à propinquis conditum corpus illius appoſita columna (vt in honorificis ſepulturis fieri conſueuit) tumularetur.

De Boue ruminante & Porco.

BOS OPIMVS IAM SATVratus *pabulo, recumbebat humi, & in illa quiete cibum præmanſum ruminabat. Conſpicatus hunc porcus deriſit, atque contemſit præ ſe, quod & bos tam laborioſe nutriretur, & ipſe non minus celeriter ſaginaretur, qui & auidiſſime ingurgitaret ſe cibo, et nequaquam ingeſta ſemel reuocaret in os ad*

confici-

conficiendum. Cui bos fertur dixiſſe: Ita nimirum eſſe naturam vtriuſq́, vt alter caute paſceretur & lente, alter auide & ſubito deuoraret quauis, ac in ſanguinem inermem conuerteret. Itaq́ non eundem eſſe amborum etiam vſum.

Fabula docet, cogitatione & diligentia & conſideratione, firma & ſolida intelligentiæ bona acquiri.

De Boue & Equo.

EQVVM μώνυχα VOCARVNT, *propter ſolidas vngulas. Hunc exprobraſſe aliquando ferunt boui vngulas fiſſas, ita enim illum ingredi tardius, neq́ exilire alacriter poſſe. Sed bouem hoc modo traditur reſpondiſſe: tarditatem circumſpectam non nocere.*

Subijcit fabula dictum vetus Græcorum, σπεῦδε βραδέως.

De Coruo, Gallo & Gallinis.

PARES CVM PARIBVS CONgregari *vere dicitur, etſi in improbitate hoc ſit ad detrimentum bonorum. Sic aliquando coruus & vulpes coniuncti ferunt. Cum eſurirent autem, excogitat hanc fraudem vulpes: Induit cucullam, & procumbit in genua, & librum ante ſe collocat & priores pedes tanquam manus vna cum oculis in cœlum tollit, quaſi deplorans prioris vitæ delicta, & veniam deprecans, & diuinam miſericordiam implorans. Venit igitur, ex compacto, ad gallinarum cohortem coruus, & mira narrat de conſuetudine*

& reli-

et religione vulpis: deq; illius ſalutari doctrina, deq; vitæ emendatione & ſanctitate. Sed quid opus eſt, inquit, verbis, paululum in hoc nemuſculum progreſſæ, ipſæ licet aſpiciatis optimam vulpeculam iam cultui diuino & adorationi vacantem, & coram omnia cognoſcatis. Mouebantur oratione corui ſtolidæ aues, & ſequi hunc incipiebant. Cum gallus fraude animaduerſa, reuocat illas, ac monet, viderent, qui ipſas, à quo, ad quem abduceret.

Cui credas videto. Sed & ipſa fabulæ narratio aliquid doctrinæ comprehendit.

De Terra & Cœlo.

FERTVR COELVM QVODAM *tempore ſuperbe locutum eſſe contra terram, & multa inclementer in eam dixiſſe, inprimiſq; contumelioſe exprobraſſe huic humilitatem infirmam, & molem atq; deſidiam. Sed terra, neq; humilitatem ſibi ſuam dedecori eſſe reſpondit, & ſe firmitatem boni conſulere, neq; inuidere agilitatem cœlo. Denique ſe neminem lædere inertia & pondere ſuo, cum cœlum verſatile & leue ea colligeret atq; includeret, de quibus & fulmina cum horribili fragore excuterentur, & peſtilentes halitus omnibus animantum generibus immitterentur.*

Commendatio eſt pulcerrimæ & Deo gratiſſimæ virtutis, quam Græci ταπεινοφροσύνην *nominant. Docet & hoc fabula, præſtantes naturas non eſſe paruorum malorum effectrices.*

De Corpore & Animo.

ANI-

ANIMVS CORPVS MORIENS reliquerat. Illud igitur cum, antequam putreſceret, de interno vapore inflaretur, gloriari incremento, & ſibi admodum placere cœpit: Verum animus neq; diuturnum tumorem illum fore, & quid mox ſecuturum eſſet oſtendit.

Narratur contra elationem ſtultæ ſuperbiæ.

De Simia & Vulpe.

SIMIA CONSPICATA NAVTAS malum aſcendentes, imitari voluit, diſſuadente quidem coruo, ſed hac deridente monita ipſius. Cum igitur antennas attigiſſet, ſubito oborta vertigine delapſa in tranſtra, & grauiter afflicta fuit. Poſtea viſo ſolio, vnde rex paulò ante diſceſſerat, accurrit & illud occupat. Accedit deridens hanc vulpecula, & ecquid imperet rogat. Simia aſtare illam & contemplari ſe reginam iubet. Imo ego, inquit vulpes, vt celeriter hinc te abripias ſuadeo. Sed ſuperbe deſpicientem dicta vulpis, ſimiam canes, qui ante reuertentem regem procurrerant, inuadunt, atq; iam pauentem & trepidam mordicus arripiunt, ac laceram ac ſemiuiuam vix tandem amittunt, deplorantem illam & cupiditatem & ſtulticiã damna.

Monet fabula, recte monſtrantibus eſſe obtemperandum. Et ſubijcit prouerbium: Sero ſapiunt Phryges.

De Paſſere & Apicula.

PASSERVM GENVS ESSE per-

perhibetur, quod fugiat coniunctionem & conſuetudinem tam cognationis ſuæ quam externarum auium. Ex his vnum aliquando gloriantem, & verbis oſtentantem ſuam ſolitudinem & hanc collaudantem, confutat apicula, & docet congregationes & cœtus multo eſſe cum iucundiores, tum tutiores.

Commendatio eſt humanitatis & ſocietatis.

De Oue & Ceruo.

FORTE OSTIVM APERTVM *conſpicata ouis, procurrit de caula & gaudens libertate illa, abijt in ſiluam proximam. Cui obuiam factus ceruus, compeſcuit exultationem ſtolidi animalis, & reduxit errantem ouem in viam, ac reuocauit ad caulam, cum demonſtraſſet illi non eſſe tutum, vt ſola vagaretur, præſertim in ſiluis.*

Multi, ſecundum Platonem, fugientes ſeruitutis liberalis fumum, in ignem incidunt dominationis ſeruilis. Et eſt ſalutaris ſeruitus ijs, qui ipſi ſeſe regere non poſſunt.

De Nube & Terra.

NVBECVLA EVAPORATA *à terra, relinquere hanc, & in ſublime ferri volebat. Terra vero increpare illam & hortari, ne ſe vnde orta eſſet, tam cito deſereret. Sed nubecula cupiditate loci excelſi elata in cœlum & ſpretis monitis maternis, mox à ventis diſsipatur.*

Narratur contra elationem ſuperbiæ, cui ipſe etiam Deus reſiſtit, & humilibus fauet.

De for-

De Formica & Apibus.

ALATA FORMICA CVM *apiculis congregabatur, Sed cum nollet intra alueum hieme includi, ita reuertendum ſibi ad ſuum genus ſtatuit. Formicæ autem vacuam & nihil in commune afferentem, nequaquam admittere voluerunt, reuerſamq; ad alueum, apes iam foramine oblito, non potuerunt recipere.*

Hoc dicitur: Suo quemq; loco conſiſtere optimum. Et narratur contra temerarias conditionis mediocris mutationes.

De Rhinocerote incurrente in rupem.

RHINOCEROS ANIMAL *& robuſtum & grande, corio duro & ſquamato, quaſi clipeatum, naſo cornuto, vnde & nomen ſortitum fuit. Huius generis vnus conſpecto quodam coruo inſidente rupi declaraturus robur ſuum, omnibus viribus & ſumma contentione in rupem impetum facit, tanquam hanc euerſurus & deturbaturus coruum: Sed incurſione concitatiſſima fracto cornu irridetur à prætereunte vulpecula: Quæ docet alijs ferramentis ad rupes demoliendas opus eſſe.*

Subijcit fabula ſententiam hanc, ῥώμη δ' ἀνεμώλιος ἄφρων. *Docetq; audaciæ vires & robur expers prudentiæ ſæpe exitioſum eſſe.*

De Onagro & Simia.

DE ONAGRIS, QVI SVNT *aſini*

aſini ſilueſtres, vulgo creditum atq; traditum eſt, hoc animal in ſerenitate eſſe pigrum & triſte, alio tempore laſciuire & exultare. Id ſi verum eſt, in illo atram bilem abundare oportet. Nam & homines reperiuntur, quibus idem vſu venit, vt Sole & claro cœlo offendantur, pluuijs & nubibus delectentur. Sed illi animali quondam ſimiam ſereniſſimo die obuiam factam eſſe aiunt, cumq; videret conturbatum & triſte: Quid eſt, inquit, quod te talem aſpicio? ſatiſne ſaluus? Sic inquit onager, eſſe ſoleo tempore ſereno. Nubilo vero & pluuio quid? ſatis hilaris. Tum tu, inquit ſimia, Vale. Qui in mundi triſticia lætaris, & hoc lætante triſtis es.

Notatur peruerſitas vitæ & morum in multis leuibus & improbis.

De Columba & Luto.

COLVMBA CANDIDA DE*lata impetu in lutum & inquinata fuit. Cum irrideretur à luto, & hoc contemnens & ſe conſolans emendabile ait damnum factum, & eſſe mundiciem ſuam, fœditatem luti propriam: Atq; deinde ad vndam puram accedens contractas maculas eluit.*

Innocentia maledictis aſpergi quidem poteſt, ſed veritas illi priſtinum nitorem facile reſtituit.

De Ciconia, Muribus & Ranis.

CICONIA ESVRIENS CVM *ſubter paludis aquas ranæ, & intra cauernulas ſuas mures latitarent, ita elicere vtrinq; pabulum*

ſuum aggreſſa fuit. Venit ad paludem, & narrat rana audijſſe ſe, cum à mure verbis contumelioſis inceſſeretur genus ranarum, cumq; mus hoc deſpiciens, ſe vnum ternos aut quaternos ranunculos profligaturum facile eſſe gloriaretur. Ibi ira inflata rana, ſe aperto in campo cum mure congredi, ac depugnare velle ait. Auolat igitur inde ciconia ad cauernulam muris, & ante hanc ſimilia de ranæ ſuperbiloquentia narrat, & quantopere ſuas virtutes contra mures illa prædicarit, quodq; dixerit, ab vna rana decuriam ipſorum, ſine labore quidem, & vt Græci aiunt, ἀκονιτὶ ſuperari poſſe. Ergò & mus iratus, ait ſe cupere cum rana in certamen deſcendere. Aſsignatur locus dimicationi, campus ſpacioſus ac patens, & tam à palude quam cauernula muris remotior, in quem illi præliatores progreſsi, à ciconia ocioſe deuorantur.

Fabula docet, ſæpenumero commiſſos inter ſe aliquos, & ira ac odio mutuo ardentes, alijs prædæ eſſe ſolere.

De Auaro & Montibus aureis.

CVM AVDIISSET QVIDAM *eſſe in India montes aureos, ſummo cum labore & per ingentia pericula illuc contendit. Quo cum tandem perueniſſet, reperit obſideri illos, & cuſtodiri aurum à gryphibus, & montes eſſe inacceſſos: deplorans igitur iter, tempusq; perditum & ſe afflictum ambulando, ita cum dolore & labore aliquanto magis moleſto quam acceſsionis fuerat, inanis domum reuertitur.*

Impru-

Imprudentes ſæpe appetunt ea, quibus neq; potiri neq; frui poſſunt.

De Simia & Circulatore.

SIMIA PETIT A CIRCVLAtore veſtem, cum ille pulcerrimam, & aureolis filis diſtinctā offert, et dare hanc ſe ait ſimiæ, ſed ea lege, vt catenula ſe alligari patiatur, Qua cupiditate ornatus recepta, poſtea ſeruire perpetuo coacta fuit.

Notatur ineſcatio cupidorum, & indicatur, voluptatis comitem eſſe ſeruitutem.

De Hirudine.

HIRVDO APPLICATA AD vlceris virulenti margines, auide ſanguinem infectum attraxit, & mox differta veneno interijt.

Narratur fabula contra ingluuiem & intemperantiam, qua plures quàm gladio interire verè dicitur.

De Terra & Cœlo.

QVEREBATVR TERRA COElum ſibi celeriter eripere calefactum, quod dediſſet humidum. Cui illud, non enim dare poſſem, niſi reciperem.

Oſtenditur, mutua beneficia durabilia eſſe.

De Mari & Amni.

AMNEM INTERROGAT mare, quando finem influendi facturus ſit? Cui amnis, cum tu admittendi.

Liberalitatis ſunt perpetua beneficia.

De Apicula & Ebrioſo.

EBRIOSVS DE APICVLA *circumuolante percontatur, quidnam conſectetur? Illa, dulcia reſpondit. Huc igitur, inquit, mecum accedito, vt abunde haurias, & ad poculum plenum ſuauiſſimo vino, qui ἀνθοσμίας dicitur, eam adduxit, Sed hoc illa refugit vt contrarium.*

Non eadem omnibus iucunda videri ac eſſe, docemur. Itemq; copiam voluptatis fugiendam eſſe.

De Aqua & Oleo.

SVPER AQVAM EFFVSVM *oleum natabat. Hoc aquæ dolebat, quæ diceret immerito ſe premi ab eo cuius arborem ſuo humore fouiſſet, vt gignere oliuas poſſet, vnde ipſum eſſet expreſſum. Nihil curans hoc oleum, mox forte igne correptum, & inflammatum conſumitur: Aqua remanente & impediente etiam conflagrationem.*

Fabula narratur de ingratorum malicia & bonorum ſimplicitate.

De Prometheo.

CVM EXPERIRI VELLET *Prometheus, vtrum inter homines, quos iam cœperat effingere, conſenſio aliqua & animorum conuenientia futura eſſet, priuſquam caput reliquo corpori aptaret, in quo rationem & cogitationem & intelligentiam collocare placuerat, congeſta aliquot capita in ſacculum indidit, & conſcendit montem, & laxa-*

& laxato ſacculo, ita effuſa capita deuolui permiſit. Ibi vnum huc, aliud alio deferri: Multa etiam in ſeſe impingere, & vnum alterum euertere atq; percellere. Ibi tum ille facile prauidit, quæ humanarum ſententiarum diſcrepantia futura eſſet inter homines, tanta nimirum numero, quantus capitum extitiſſet.

Quot homines, tot ſententiæ.

De eodem & fratre ipſius Epimetheo.

CVM FABRICARI IN LOCO *ſubter terram ſecretiore homines cœpiſſet Prometheus, occupato quondam alijs illo rebus, venit in officinam frater ipſius Epimetheus, quem Pindarus vocat ὀψίνοον, & conſpectis operibus inſtitutis, cœpit & ipſe imitando fraternas effigies, aliquid formæ humanæ de luto componere. Quibus inter alias quas abſoluerat Prometheus poſtea animatis etiam ipſis, magna fuit inter hæc duo genera diuerſitas, ſicut & inter eorum poſteritatem manet. Nam Promethei ſoboles acris eſt & prudens & ſagax: Epimethei iners, ſtolida, incogitans.*

Fabula docet, diuerſas eſſe hominum naturas & ingenia.

De Equo.

EQVVS NATIONIS GENERO*ſæ, cum iam aſcenderetur & agitaretur, phaleris etiam ornatus, ſuperbire animo & exultare corpore, & geſtire effuſe atque efferri cœpit. Audito vero*

vero etiam tubæ ſonitu, iam neſciebat ſtare loco, micabatq; auribus, et tremebat toto corpore, cupiditate belli incitatus. Sed poſtea defatigatus & afflictus in prælio, ægreq; ſeruatus & reductus ad præſepe, ibi demiſſis aurib. & remiſſo flatu, placide aſtitit, & in ſubiecta ſtramenta mox incubuit & acquieuit.

Dulce bellum inexpertis.

De Patre & Filio.

Relicto vnico filio *& patrimonio luculento quidam vir honeſtus deceſſit, cum prius monuiſſet filium, bene eſſe parta omnia, & hortatus fuiſſet, vt rem paternam & auitam tueri, & poſteritati etiam conſeruare vellet. Mortuo patre, diuitiarum ingente deſiderio captus adoleſcens fundos paternos proſcribit, & magnam ſummam pecuniæ cogit, quam partim fœnore elocat partim mercimonijs comparandis impendit. Sed cum neque penſiones ſoluerentur, & ſors quoq; periret, & fierent magnæ in mari iacturæ, & emta cum detrimentis diſtraherentur: tum ad extremam ille inopiam redactus, ad reliquias pauculas bonorum paternorum reuerſus, & fruſtra iam obſequi cœpit monitis paternis: & amiſſa bene viuendi occaſione, reliquum tempus in paupertate atque miſeria exegit.*

Prima doctrina fabulæ eſt, Obtemperandum parentibus enixe. Secunda, ab his relicta diligentia conſeruanda. Tertia Menandri ſententia: πλουτεξία μέγιστον ἀνθρώποις κακόν.

Quarta eiuſdem verſuum horum:

Ἐπὰν

Ἐπὰν δ' ἐν ἀγαθοῖς, εὖ νοούμενος τὶς ὤν,
Ζητεῖ τι κρεῖττον ὧν ἔχει, ζητεῖ κακά.

De Venatoribus & Vulpe.

VENATORES IAM DEFESSI *indagando, cum tota die nihil exagitare neq; capere potuiſſent, domum tandem reuerti incipiunt. Et veſperi prope caſam ruſticam vident vulpem inſidiantem gallinis, in quam canes immittunt, & illa capta non prorſus inanes redeunt ad ſuos.*

Monet fabula interdum fortuito obuenire commodum, quod nullo labore acquiri potuerit.

De furto indicato.

QVIDAM ARGENTEA VA*ſa furto ſubtracta in terram defodit, vbi tecta facile latuerunt, neq; autor furti proditus fuit. Longo tempore poſt, nemine iam amplius quærente, ipſe illa proferre & venundare cœpit. Itaq; agnita inſperatum furis indicium fecerunt.*

Sententia Menandri ſubijcitur, Veritatem prodire vltro interdum in lucem.

ἔρχεται, *inquit,*
τ' ἀληθὲς εἰς φῶς ἐνίοτ' οὐ ζητούμενον.

De Monedula.

MONEDVLA EST ANIMAL *furax, & ſunt qui à moneta nomen iſtud deductum putent, quod numiſmata rapere & auferre genus hoc ſoleat. Harum vnam paruulam adhuc, à matre ſenio confecta caſtigatam verbis fuiſſe aiunt*

ob furta. Cui illa obiurgata dixerit, luſum hunc eſſe ſuum. Matre vero docente luſum iſtum eſſe vituperandum atque malum: Interrogaſſe puſillam monedulam perhibent: Nunquid hunc luſum ipſa etiam aliquando luſiſſet? Annuit mater, ſed tempore inquit, deſtiti. Et ego, inquit filia, aliquando deſiſtam. Tum mater, vide tamen vt poſſis: nam hoc eſt fere maxime omnium difficile, relinquere ea, quæ conſuetudine & vſu frequentaueris.

Doctrina eſt incluſa narrationi. Nam & virtutes & vicia vſu confirmantur, & neque ſerio neque ioco dedecus admittendum aut flagitium committendum eſt.

FINIS.

INDEX

INDEX OMNIVM FABVLARVM QVAE IN HOC LIBELLO continentur.

A.

ABies & dumeta 51
Accipiter & columba 66
Accipitrum pax 89
Adoleſcens cantans in funere matris 77
Adoleſcentes & cocus 26
AEgrotus & Medicus 95
Agricola 66. 75
Agricola & Anguis 4
Agricola & ciconia 35
Agricola & filij 29
Agricola, miles & mercator factus 83
Agricola theſaurum inueniens 55
Amnis contemtor fontium 76
Amnium ſilentia 67
Anguis & Agricola 16
Anſeres & grues 43
Anus laborans ex oculis 106
Aper & Aſinus 5
Apicula & Iupiter 110
Apicula et ebrioſus 154
Apollinis tentator 92
Aqua & oleum 154
Aquila & cornix 7
Aquila & cuniculus 84
Aquila & homo 116
Aquila & monedula 36
Aquila et ſcarabeus 62. & 126
Aquila & vulpes 33
Aranea & hirundo 67
Aranea et podagra 140
Arbor & cunei 121
Arbor tralaticia 38
Aries & taurus 83
Arionis & Delphini fabula 135
Arundo & olea 50

Aſini lapſus 80
Aſini vota 79
Aſinus ægrotans 78
Aſinus controuerſus 61
Aſinus communis 122
Aſinus Cumanus 126
Aſinus & catulus 9
Aſinus & Coruus 37
Aſinus & equus 19
Aſinus & olitor 41
Aſinus & viatores 125
Aſinus & vitulus 68
Aſinus excors 55
Aſinus indutus leonina pelle 46
Aſinus puniceus 83
Auarus et montes aurei 152
Auceps & Anguis 31
Auceps & caſſita 96
Aues & noctua 64. & 137
Auicula & meſſis 52

B.

Bellerophontis fabula 143
Bos & iuuencus 59
Bos ruminans et porcus 145
Bos & equus 146
Boues & leo 51
Bubulcus 57

C.

Camelus 48
Cancri 46
Canis & cocus 102. & 27
Canis & lupus 32
Canis & ouis 28
Canis & paſtor 25
Canis & ſus 70
Canis in præſepi 37
Canis mordax 47
Canis qui fruſtum carnis ferebat 3
Canis ſenex 13
Capi 69
Capra & lupus 42
Carbonarius & fullo 31
Carduelis 71
Carnes ſuillæ 129
Caſſita & pulli eius 130
Cera 75
Ceruus & boues 24

Cerua & ouis 16
Cicada & formica 44
Ciconia, mures & rana 151
Columba & pica 67
Columba & lutum 151
Cornicis conſilium 76
Cornix 53
Cornix educans accipitrem 123
Cornix ſuperbiens aliarum auiũ pennis 17
Corpus & animus 147
Coruus agrotans 10
Coruus & lupi 65. & 139
Coruus & vulpes 8
Coruus, gallus & gallina 146
Crines alieni 49
Cuculus & accipiter 68
Cucurbita et palma 64
Cucurbita et pinus 139
Culex & apes 88

D.

Diſſidium ventris & membrorum 129
Diuinator 95

E.

Equus & aſinus 30. & 42
Equus & ceruus 26
Equus & porcus 72
Equus inornatus 86
Equus nouitius 70
Equus 155
Erinaceus & vipera 81

F.

Faber & canis 117
Faunus & viator 55
Felis limam lingens 22
Felis & gallus gallinaceus 35
Felis & mures 108. & 122
Fiber 95
Formica et columba 38
Formica & apes 150
Fur & canis 12
Furtum indicatum 157

G.

Galli gallinacei 109
Gallina auripara 58
Gallina & perdix 91
Gallina & vulpes 119

Gallus

Gallus repertor vnionis 1
Gloriator 92
Grus & pauo 50
Gulæ deditus 72

H.

Herus & canes 32
Hinnuleus 110
Hirudo 153
Hirundo & auicula 10
Hœdus & lupus 28. & 141
Homo & felis 29
Homo et leo lapideus 53
Homo & ſtatua 101
Hyſtrix & lupus 80

I.

Ictis & vulpes 60
Inimici 107
Inuidus 53
Iupiter & vipera 121

L.

Leo, aſinus, lepus 89
Leo, aſinus, vulpes 40
Leo & mus 74
Leo & muſculus 9
Leo & rana 39
Leo & tauri 118
Leo & vulpes 25
Leo hoſpes hominis, & homo medicus leonis 133
Leo, iuuenca, capra & ouis 3
Leo pictus & adoleſcens 114
Leo procus 109
Leo ſenex 9
Leæna & vulpes 118
Lepores & ranæ 13
Lepus & vulpes 82
Lignator & Mercurius 111
Luporum & ouium pax 22
Lupus & agnus 1
Lupus & aſinus 19
Lupus & grus 4
Lupus & hircus 21
Lupus & hœdus 14
Lupus & mulier 45
Lupus & vulpes 21
Lupus piſcis 59
Lupus ſuſpenſus 82
Luſcinia & accipiter 88 & 98

& 98
Luxurioſus & hirundo 119

M.

Malus & pirus 112
Mare & amnis 153
Medicus & agrotus 39
Membra et venter 140
Miluius & columba 11
Monedula 157
Mons parturiens 12
Mortis nuncij 90
Mulier & ancilla 41
Mulier & Gallina 93
Mulier & nux 78
Mulus 108
Mures duo 5
Mures & felis 79
Muſca ſuffocatio 119
Muſca & formica 18
Mus & miluius 81
Mus & rana 2
Mus & taurus 57
Mus in ciſta natus 66
Muſtela 38

N.

Nubes & terra 149

O.

Olla natans 49
Ouis & paſtor 85
Ouis & ceruus 149
Onager & ſimia. 150

P.

Pardus & vulpes 60
Partus terra 140
Paſſer & apicula 148
Paſtores 69
Paſtor & mare 98
Pater & filius 156
Pauo 38
Pauo & monedula 39
Perdix & auceps 120
Piſcatores & teſtudines 62. & 125
Piſcatores ſaxum extra hentes 105
Piſcatores thunnum capientes 103
Piſcator ſtolidus 122
Piſcator tibiam inflans 103
Piſcator & ſmaris 44
Prometheus 154
Prometheus & Epimetheus 155

Proximus

Proximus ſibi quiſque 77
Puer & fortuna 116
Puer & mater 97
Puer & ſcorpius 112
Puer fallax 54
Puer mendax 36
Pulex 114
Pulex captus 113

R.

Rana crepans 19
Rana & Iupiter 11
Rana & lupi piſc. 121
Rex & ſimia 124
Rhinoceros incurrens in rupem 150
Rota & vector 85
Ruſticus et filij illius 102
Ruſticus et iuuencus 54

S.

Satyrus & Ruſticus 128
Scarabeus et aquila 127
Scrofa & lupus 12
Securis & ligna 23
Semicanis & vxores illius 120
Senex & adoleſcens 87
Senex & mors 106
Simia 43
Simia & nati eius 58
Simiæ 61
Simia & nuces 123
Simia & pardalis 127
Simius & vulpes 23
Simius rex 117
Simia & vulpes 148
Simia & circulator 153
Sol & aquilo 46

T.

Talpa 113
Taurus & hircus 44
Terra & cœlum 147 & 153
Teſtudo domigera 81
Teſtudo & aquila 45
Thunnus & Delphinus 94
Tigris 51
Trabs & boues 71
Tubicen 31

V.

Venator & cerdo 73
Venatores & vulp. 157
Venter & membra 23
Vermi-